

TAALERI

**TOIMINTAKERTOMUS JA
TILINPÄÄTÖS 2018**

SISÄLLYSLUETTELO

Taaleri konserni 1.1.–31.12.2018	1
Toimitusjohtaja Juhani Elomaan katsaus	2
Toimintakertomus	3
Taloudellinen tulos	3
Liiketoiminta-alueet	4
Muut konsernin tapahtumat tilikauden aikana	11
Vastuullisuus	11
Konsernirakenteen muutokset	11
Muutoksia Taalerin johdossa	11
Yhtiökokous 2018	12
Taalerin henkilöstö	13
Osakkeet ja osakepääoma	14
Vakavaraisuus	16
Riskienhallinta ja riskiasema	19
Olenneiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	20
Tulevaisuuden näkymät	20
Hallituksen voitonjakoehdotus	21
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	22
Konsernitilinpäätös	27
Konsernin tuloslaskelma	27
Konsernin tase	28
Konsernin rahavirtalaskelma	29
Konsernin oman pääoman muutokset	30
Segmenttikohtaiset tiedot	31
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	33
Emoyhtiön tilinpäätös	103
Emoyhtiön tuloslaskelma	103
Emoyhtiön tase	104
Emoyhtiön rahoituslaskelma	105
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	106
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	119
Tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt	120
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	122
Tilinpäätösmerkintä	122
Tilintarkastuskertomus	123

JATKUVAT TUOTOT KASVOIVAT, OSAKEKOHTAINEN TULOS 0,76 EUROA JA OSINKOEHDOTUS 0,30 EUROA OSAKKEELTA

Konsernin tammi-joulukuu 2018

- Liikevaihto oli 72,5 (81,0) milj. euroa, laskua 10,5 prosenttia tuottopalkkioiden määrän laskun myötä.
- Jatkuvat tuotot kasvoivat 6,3 prosenttia 52,0 (48,9) milj. euroon.
- Liikevoitto oli 23,9 (27,6) milj. euroa, joka vastaa 33 (34) prosenttia liikevaihdosta parantuneen kustannustehokkuuden ansiosta.
- Sijoitustoiminta tuotti 12,2 (16,8) milj. euroa. Garantian sijoitustoiminnan tulos oli -0,7 (11,9) milj. euroa. Fellow Finance Oyj:n listautumisen myötä realisoitui tuottoa 13,8 milj. euroa.
- Tulos / osake oli 0,76 (0,76) euroa.
- Hallinnoitavat varat kasvoivat 2,9 prosenttia 5,7 (5,6) miljardiin euroon.
- Takauskanta kasvoi 11,8 prosenttia 1,7 (1,5) miljardiin euroon.
- Hallitus ehdottaa jaettavaksi osinkoa 0,30 euroa osakkeelta.

Konsernin keskeiset tunnusluvut	2018	2017	Pitkän aikavälin tavoite
Tuloksen tunnusluvut			
Jatkuvat tuotot, milj. euroa	52,0	48,9	
Liikevaihto, milj. euroa	72,5	81,0	
Liikevoitto, milj. euroa	23,9	27,6	
Liikevoitto, %	33,0	34,1	> 20,0
Katsauskauden voitto, milj. euroa	21,6	21,8	
Oman pääoman tuotto, %	18,9	21,8	> 15,0
Taseen tunnusluvut			
Omavaraisuus, %	51,4	46,3	> 30,0
Ryhmän vakavaraisuus, %	186,0	251,2	
Osakekohtaiset tunnusluvut			
Tulos/osake, euroa	0,76	0,76	
Oma pääoma/osake, euroa	4,26	3,73	
Osakkeen päätöskurssi, euroa	7,10	10,35	
Muut tunnusluvut			
Kulu/tuotto-suhde	67,0	66,2	
Kokoaikainen henkilöstömäärä, keskimäärin	183	175	
Markkina-arvo, milj. euroa	201,0	293,0	
Hallinnoitavat varat, mrd. euroa	5,7	5,6	
Takauskanta, mrd. euroa	1,7	1,5	

Tuloslaskelman eriä verrataan viime vuoden vastaavan ajankohdan lukuihin. Tase-erien vertailuajankohtana on vuoden 2017 lopun tilanne, ellei toisin ole ilmoitettu.

TOIMITUSJOHTAJA JUHANI ELOMAAN KATSAUS

”Yhtiömme tulos pysyi hyvällä tasolla myös vuoden 2018 aikana. Taalerin vuoden 2018 liikevoittoprosentti 33 prosenttia ja osakekohtainen tulos 0,76 euroa olivat edellisvuoden tasolla. Liikevaihto laski hieman loppuvuoden heikon osake- ja korkomarkkinan johdosta ja oli 72,5 milj. euroa. Varainhoito-liiketoimintasegmentin liikevoitto pysyi viime vuoden tasolla 16,8 (16,7) milj. eurossa ja liikevoittoprosentti vahvistui ollen 35. Parantunut liikevoitto johtui pääosin alemmista muuttuvista henkilöstökuluista. Garantian vakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 33 prosenttia 13,0 (9,8) milj. euroon maksutulon kasvun, alhaisina pysyneiden korvauskulujen ja kasvaneen takauskannan ansiosta. Taaleri Energian hankkeet etenivät suunnitelman mukaisesti. Tammikuussa 2019 Taaleri Energia ja Masdar allekirjoittivat aiesopimuksen yhteisen kehitysyrityksen perustamisesta. Energia-liiketoimintasegmentti etsii jatkuvasti uusia sijoitusmahdollisuuksia kansainvälisillä uusiutuvan energian inframarkkinoilla. Tasesijoitus-segmentin suurin tulospարannus tuli Fellow Financen listauksen myötä.

Vuosi sisälsi useita onnistumisia ja osakkuusyhtiö Fellow Financen listautuminen on hyvä esimerkki niistä. Taaleri on ollut osana yhtiön tarinaa vuodesta 2015. Olemme uskoneet rahoitusmarkkinan muuttuvan voimakkaasti ja koimme Fellow Financen olevan selvästi yksi edelläkävijöistä. Tämä näkemys osoittautui oikeaksi.

Vuosi sisälsi valitettavasti myös vastoinkäymisiä. Taaleri Georahasto Ky teki sijoituspäätöksen Baijerin osavaltiossa sijaitsevaan Höhenrainin geoenergiavoimalaitoshankkeeseen. Hankkeen tuotantokapasiteetti osoittautui kuitenkin koeporauksessa riittämättömäksi ja hankkeesta tuli näin kaupallisesti toteutuskelvoton.

Taaleri on koko historiansa ajan ollut kasvuyhtiö, meidän tulee luoda rohkeasti uutta löytääksemme sijoituskohteita ja kasvaaksemme markkinoita nopeammin. Toimintaamme tukee rahoituksen järjestelyyn liittyvä megatrendi. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jossa pääomia tarvitsevat yrittäjät, yritykset ja uusien liiketoimintamallien kehittäjät hakevat pääomia suoraan erilaisten finanssitoimijoiden kautta pääomamarkkinoilta. Tämä luo monipuolista kysyntää rahoituksen erityisosaamiselle. Tällaisesta suorasta rahoitustoiminnasta Taalerilla on useita esimerkkejä kuluvalta vuodelta, mm. Turun Toriparkki, Garantian ryhmäjoukkovelkakirja ja Keilaniemen tornitalon rahoituksen toteuttaminen.

Ilmaston lämpeneminen on yksi suurimmista maailmanlaajuisista kriiseistä ja se vaikuttaa kielteisesti jo nyt ympäri maailmaa. Meidän on tehtävä entistä selkeämmin valintoja vastuullisuuden nimissä. Vastuullisen omistamisen mahdollistajana me uskomme kirjallisten vakuutteluiden sijaan vastuullisiin tekoihin. Luomme kestävää tulevaisuutta ole-malla vahvasti mukana energiamarkkinoiden murroksessa rakentamalla uusiutuvaa energiaa. Pystymme toimimaan vaikuttajana etsimällä mahdollisuuksia rahoittaa kestävää tulevaisuutta rakentavia hankkeita ja toimijoita. Toimintamme pitää olla läpinäkyvää, jolloin jokainen voi ulkopuoleltakin nähdä ja arvioida Taalerin luotettavuutta vastuullisena kumppanina.

Toimintaympäristömme muuttuessa kovaa vauhtia myös me muutumme ja pidämme samalla huolta kilpailukyvy-stämme. Johtaminen on vuoden 2018 aikana ollut yhä enemmän fokuksessa. Henkilöstömme motivointi sekä mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön ja olla itseohjautuva on edennyt hyvin.

Varainhoidon liiketoimintamallin muuttaminen on käynnissä ja muutoksesta tulee perustavanlaatuinen. Korkealaatuinen henkilökohtainen palvelu on toimintamme ydin. Monikanavaisuus, prosessiemme standardisointi, kvantitatiivinen analysointi ovat kaikki sellaisia kehitysuria, jotka tulevat kehittämään Taalerin varainhoitoa edelleen. Viime kesänä hankittu Suomen ainoa robovarainhoitaja Evervest sekä sitä kautta taloomme tullut henkilöstö ja asiakaskokemuksen sujuvoittaminen ovat sisäisen muutoksen ytimessä.

Tapahtumarikas vuosi on takana ja haluan omasta puolestani kiittää kaikkia asiakkaita, yhteistyökumppaneita ja kolleagoja yhteisistä ponnistuksistamme vuonna 2018.”

TOIMINTAKERTOMUS 1.1.2018–31.12.2018

Toimintaympäristö

Suomen talouden kasvu jatkui vahvana ja myös työllisyys kehittyi hyvin vuonna 2018. Kurssiheilunta ja korjausliikkeet osakemarkkinoilla lisääntyivät vuonna 2018, talouden epävarmuustekijöiden lisääntyessä. Alkuvuodesta markkinat hermoilivat inflaatiolukuja, kun taas loppuvuodesta pelko talouskasvun merkittävästä hidastumisesta kasvoi. Huoli Yhdysvaltojen keskuspankin liian nopeasta koronnostotahdistusta yhdistettynä Yhdysvaltojen ja Kiinan väliseen kauppasotaan sekä muihin poliittisiin vaikeuksiin maailmalla kasvoi. Tästä huolimatta Yhdysvaltojen osakemarkkinat ja erityisesti teknologia-yhtiöt pärjäsivät hyvin.

Vuonna 2018 yritysten tulokset ja liikevaihdot kasvoivat kaikkialla, myös Euroopassa, vaikka Euroalueen talouskasvu jäikin odotuksista. Vuoden 2018 lopussa USA:n keskuspankki laski vuoden 2019 kasvuennustettaan ja markkinoilla pelko liiallisista koronnostoista vaikuttivat voimalla osakemarkkinoiden arvostuksiin ja pelko maailmanlaajuisesta tulokasvun hidastumisesta kasvoi entisestään. Sijoittajat ovat tulleet entistä skeptisimmiksi tulevan kasvun suhteen. Kiinan talouskasvun hidastuminen, keskuspankkien liialliset korkojen nostot sekä kansainvälinen politiikka Euroopassa ja maailmalla luovat epävarmuutta myös tulevaisuudessa.

Sijoitusympäristön lisäksi toimintaympäristöömme ja yritykseemme vaikuttavat suoraan ja välillisesti suuret finanssialaan vaikuttavat muutostrendit. Nämä keskeiset muutostrendit ovat: asiakaskäyttäytymisen muutos, pääomamarkkinoiden amerikkalaistuminen, regulaatio ja ilmastonmuutos. Taaleri on vastuullisen omistamisen mahdollistaja. Maailman muuttuessa myös tavat hoitaa varallisuutta on muuttunut. Toimintaympäristön muutokset näkyivät vuonna 2018 ja ovat vaikuttaneet yrityksiin. Luomalla joustavia ratkaisuja ja rakenteita pystymme huomattavasti paremmin käsittelemään toimialaan kohdistuvia suuria muutoksia ja parhaimmillaan myös hyötymään niistä.

TALOUELLINEN TULOS

Liikevaihto ja liikevoitto

Segmenttikohtainen liikevaihto ja liikevoitto

milj. euroa	2018	2017	Muutos, %
Konsernin liikevaihto	72,3	81,6	-11,4
Varainhoito	48,7	54,6	-10,7
Rahoitus	12,5	21,8	-42,6
Energia	2,3	1,8	27,7
Tasesijoitukset	8,8	3,4	156,0
Konsernin liikevoitto/-tappio	23,9	27,6	-13,5
Varainhoito	16,8	16,6	1,1
Rahoitus	4,9	13,9	-64,4
Energia	-2,3	-1,5	50,8
Tasesijoitukset	4,4	-1,4	n.a.

Segmenttikohtaisessa liikevaihdossa huomioidaan myös konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta. Segmenttitiedot esitetään sivulla 31.

Konsernin liikevaihto tammi-joulukuussa 2018 oli 72,5 (81,0) milj. euroa ja konsernin jatkuvat tuotot kasvoivat 6,3 prosenttia 52,0 (48,9) milj. euroon. Konsernin palkkiotuotot olivat 45,6 (53,0) milj. euroa, josta tuottopalkkioiden osuus oli 8,1 (15,8) milj. euroa. Vakuutustoiminnan nettotuotot olivat 12,3 (21,7) milj. euroa, josta takausvakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 32,6 prosenttia 13,0 (9,8) milj. euroon maksutulon kasvun, alhaisena pysyneiden korvauskulujen ja kasvaneen takauskannan ansiosta. Vakuutustoiminnan sijoitustoiminta tuotti -0,7 (11,9) milj. euroa ja sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin oli -1,7 (6,6) prosenttia. IFRS 9:n myötä suurin osa Garantian sijoitussalkun käyvän arvon muutoksesta näkyy suoraan liikevaihdossa, kun aikaisemmin liikevaihdossa esitettiin ainoastaan toteutuneet myyntituotot. Taaleri-konsernin sijoitustoiminta ilman Garantian sijoitustoimintaa tuotti 12,9 (4,9) milj. euroa. Siihen sisältyy pääasiassa 13,8 milj. euroa tuottoa Fellow Financesta, josta 5,2 milj. euroa on realisoitunutta myyntivoittoa, 5,4 milj. euron alaskirjaukset geotermisistä hankkeista Saksassa sekä tuulihankkeesta saatu lisäkauppahinta 4,9 milj. euroa.

Konsernin liikevoitto oli 23,9 (27,6) milj. euroa ja vastasi 33,0 (34,1) prosenttia liikevaihdosta. Taaleri Oyj:n hallitus päätti, että Taalerin omistamat Fellow Finance Oyj:n osakkeet ovat myytävissä. Tämän johdosta Fellow Finance Oyj:n osakkeet on kirjattu Taalerin taseeseen käypään arvoon ja Taaleri kirjasi noin 8,7 miljoonan euron tuoton tulokseensa vuoden 2018 toisella vuosipuoliskolla.

Konsernin kustannustehokkuus näkyy matalampina hallintokuluina. Hallintokulut laskivat 17,1 prosenttia 30,2 (36,4) milj. euroon, josta henkilöstökulut laskivat 25,8 prosenttia 21,7 (29,3) milj. euroon muuttuvien palkkojen laskun myötä. Muut hallintokulut olivat 8,4 (7,1) milj. euroa ja liiketoiminnan muut kulut 8,4 (6,7) milj. euroa, jotka nousivat lähinnä ostetuissa ICT-palveluissa sekä myyntivoittoihin ja hankekehityksiin liittyvien kulujen takia.

Vuoden 2018 tulos pysyi viime vuoden tasolla 21,6 (21,8) milj. eurossa ja laaja tulos vahvistui 6,5 prosenttia 20,3 (19,0) milj. euroon.

Tase, investoinnit ja rahoitusasema

Taaleri-konsernin taseen loppusumma oli 238,0 (31.12.2017: 229,3) milj. euroa. Konsernin sijoitukset olivat 162,2 (165,8) milj. euroa, vastaten 68,1 (72,3) prosenttia konsernin taseen loppusummasta.

Konsernin korollinen vieras pääoma oli 61,8 (62,7) milj. euroa, joka koostui Taaleri Oyj:n liikkeeseen laskemista joukkovelkakirjalainoista 54,8 (54,8) milj. euroa ja veloista luottolaitoksille 7,0 (8,0) milj. euroa. Vieras pääoma oli yhteensä 115,6 (123,2) milj. euroa ja oma pääoma 122,4 (106,1) milj. euroa.

Taaleri-konsernin omavaraisuusaste pysyi vahvana ja oli 51,4 (46,3) prosenttia.

LIIKETOIMINTA-ALUEET

Taaleri johtaa liiketoimintaansa kolmen liiketoimintasegmentin kautta, jotka ovat Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä ”Tasesijoitukset”.

VARAINHOITO

Taalerin Varainhoito-segmentti tarjoaa laajan valikoiman varainhoitopalveluja sekä sijoitustuotteita yksityishenkilöille ja yhteisöasiakkaille. Asiakkaidemme yksilöllisiin tarpeisiin perustuvien palveluiden ja allokaatoratkaisujen lisäksi sijoitusvalikoimaamme kuuluvat kaikki perinteiset omaisuuslajit sekä osake- että korkopuolella. Lisäksi tarjoamme monipuolisesti erilaisia kanssasijoitus- ja pääomasijoitusmahdollisuuksia.

Varainhoito, milj. euroa	2018	2017	Muutos, %
Varainhoidon palkkiot	35,8	35,7	0,2
Tuottosidonnaiset palkkiot	8,1	15,8	-48,7
Sijoitustoiminta	4,8	3,1	57,3
Yhteensä	48,7	54,6	-10,7
Liikevoitto	16,8	16,6	1,1
Kokoaikainen henkilöstö keskimäärin	120	119	1,2

Varainhoito-segmentin tuotot tammi-joulukuussa 2018 olivat 48,7 (54,6) milj. euroa. Varainhoidon jatkuvat palkkiot pysyivät viime vuoden tasolla 35,8 (35,7) milj. eurossa. Kaupankäyntivolyymit olivat edellisvuotta pienemmät, mutta pääomarahastojen ja kanssasijoitusten keskimäärin korkeammat hallinnoitavat varat sekä kasvaneet neuvonantopalkkiot nostivat tuottoja. Vuonna 2018 Taaleri järjesti mm. Turun Toriparkin rahoitusta ja toimi taloudellisena neuvonantajana Keilaniemen kiinteistökehitys Oy:n 100 miljoonan euron vakuudellisen joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskussa.

Tuottosidonnaiset palkkiot olivat 8,1 (15,8) milj. euroa. Sijoitustoiminnan tuottoja kirjattiin tilikauden aikana 4,8 (3,1) milj. euroa. Kulut laskivat 15,9 prosenttia 30,9 (36,8) milj. euroon. Hallintokulujen myönteinen kehitys johtui pääosin alemmista muuttuvista henkilöstökuluista. Suoria kuluja nosti jatkuva panostaminen liiketoiminnan kasvuun ja IT-järjestelmien kehittämiseen sekä Helsingin toimitilamuuttoon liittyvät kulut.

Varainhoito-segmentin liikevoitto pysyi viime vuoden tasolla 16,8 (16,7) milj. eurossa ja vastasi 35 prosenttia liikevaihdosta.

Varainhoito-segmentin hallinnoitavat varat kasvoivat 3,0 prosenttia 5,6 (5,5) mrd. euroon. Omien sijoitusrahastojen hallinnoitava varallisuus laski 0,9 (1,1) mrd. euroon. Omien pääomarahastojen ja kanssasijoitusten hallinnoitava varallisuus oli 1,0 (1,1) mrd. euroa. Täyden valtakirjan varainhoidossa oleva varallisuus kasvoi 8,4 prosenttia 1,9 (1,8) mrd. euroon. Konsultatiivisessa varainhoidossa oleva varallisuus kasvoi 13,6 prosenttia 1,8 (1,5) mrd. euroon.

Hallinnoitavat varat	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
milj. euroa			
Hallinnoitavat varat	5 612	5 451	3,0
Sijoitusrahastot	911	1 083	-15,8
Pääomarahastot	1 024	1 052	-2,6
Täyden valtakirjan varainhoito	1 922	1 772	8,4
Konsultatiivinen varainhoito	1 754	1 544	13,6

Taaleri Varainhoito Oy hankki 5.7.2018 omistukseensa Suomen ensimmäisen robovarainhoitajan Evervest Oy:n. Uudella digitaalisella jakelukanavalla ja sen jatkokehittämisellä on selkeä strateginen asema varainhoidon muutoksessa. Uuden digitaalisen kanavan käyttöönotto tehostaa varainhoidon prosesseja, luo lisätarpeita liiketoiminnalle ja samalla tukee perinteistä tapaamis pohjaista varainhoidon palvelumallia.

Katsauskauden aikana kerättiin sijoitussitoumuksia uuteen kanssasijoituskohteeseen Taaleri Datacenteriin. Toimintansa aloitti myös erikoissijoitusrahasto Taaleri Uusi Eurooppa ja sijoitusrahasto Taaleri Euroopan Kassakoneet. Katsauskauden aikana pääomarahasto Taaleri Georahasto I ja kanssasijoitus Taaleri Geoenergia Ky päätettiin ajaa alas kasvaneista riskeistä johtuen.

RAHOITUS

Rahoitus-liiketoimintasegmenttiin kuuluu Vakuutusosakeyhtiö Garantia, joka on takausvakuutuksiin erikoistunut vahinkovakuutusyhtiö. Ratkaisullaan Garantia edistää asiakkaidensa myyntiä, auttaa varmistamaan rahoituksen ja tehostaa pääomien käyttöä. Yhtiön päätuotteita ovat suomalaisille yrityksille tarjottavat lainatakaukset ja kaupalliset takaukset sekä yhteistyökumppaneiden kautta tarjottavat asuntolainatakaukset. Garantia on aktiivisesti mukana erilaisissa rahoitusjärjestelyissä ja kehittää uusia ratkaisuja asiakkaiden tarpeisiin. Yhtiön liiketoiminta jakaantuu takausvakuutustoimintaan ja sijoitustoimintaan.

Rahoitus, milj. euroa	2018	2017	Muutos, %
Takausvakuutustoiminnan nettotuotot	13,2	9,8	34,7
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-0,7	11,9	-106,2
Liikevaihto	12,5	21,8	-42,6
Liikekulut	-7,5	-7,8	n.a.
Liikevoitto ennen arvostuksia	4,9	13,9	-64,4
Sijoitusten käyvän arvon muutos	-1,7	-3,6	n.a.
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	3,3	10,3	-68,4

	2018	2017	Muutos
Vahinkosuuhde	-4,2 %	10,1 %	-14,3 % -yks.
Liikekulusuhde	39,1	50,1	-11,0 % -yks.
Yhdistetty kulusuhde	34,9	60,3	-25,4 % -yks.
Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin	-1,7	6,6	-8,3 % -yks.
Kokoaikainen henkilöstö, keskimäärin	26	25	-1,3 %

	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
Sijoitusomaisuus, käypä arvo	134	134	0,2
Takausvakuutuskanta	1 667	1 491	11,8
Solvenssisuhde*	233,4 %	393,6 %	-160,2 % -yks
Luottoluokitus	A-	A-	

*Solvenssisuhde oli 233,4 prosenttia (237,6 pro forma) sisältäen pääomavaatimuksen korotuksen ja 390,7 prosenttia (393,6) ilman pääomavaatimuksen korotusta.

Rahoitus-segmentin liikevaihto tammi-joulukuussa 2018 oli 12,5 (21,8) milj. euroa. Vakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 34,7 prosenttia 13,2 (9,8) milj. euroon maksutulon kasvun ja alhaisena pysyneiden korvauskulujen ansiosta. Takauskanta kasvoi 11,8 prosenttia 1,7 (1,5) mrd. euroon. Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat -0,7 (11,9) milj. euroa heikentyneen globaalin sijoitusmarkkinan johdosta.

Liikekulut laskivat hieman vuoden 2017 tasolta ja olivat 7,5 (7,8) milj. euroa. Rahoitus-segmentin liikevoitto ennen arvostuksia oli 4,9 (13,9) milj. euroa. Tulos ennen veroja käyvin arvo oli 3,3 (10,3) milj. euroa.

Vakuutustoiminta

Vakuutusmaksutulo (ennen jälleenvakuuttajien osuutta) tammi-joulukuussa 2018 kasvoi 14,1 prosenttia 17,4 (15,2) milj. euroon ja vakuutusmaksutuotot 15,4 prosenttia 12,3 (10,6) milj. euroon. Maksutulo kasvoi kaikissa tuoteryhmissä. Syyskuussa kahdeksan suomalaisyrityksen liikkeeseen laskema Garantian takaama 82 milj. euron ryhmäjoukkovelkakirjalaina kasvatti maksutuloa lainatakauksissa. Vilkkaana jatkunut rakentaminen kasvatti takauspalkkioita erityisesti kaupallisista takauksista, minkä lisäksi Taalerin kanssa yhteistyössä kehitettyjen sijoitustakausten maksutulo kasvoi. Vilkkaana käynyt asuntokauppa kasvatti takauspalkkioita asuntolainatakauksissa, joskin maksutulon kasvu hidastui hieman vertailukauteen nähden.

Takausvakuutuskanta kasvoi 11,8 prosenttia ja oli joulukuun 2018 lopussa 1 667 (1 491) milj. euroa. Takausvakuutuskannasta asuntolainatakausten osuus oli 39 (39) prosenttia, kaupallisten takausten 31 (30) prosenttia, lainatakausten 22 (25) prosenttia ja muiden takausten 8 (7) prosenttia.

Maksetut korvaukset pysyivät poikkeuksellisen alhaisella tasolla. Vahinkosuhte oli -4,2 (10,1) prosenttia ja vakuutuskorvaukset (jälleenvakuuttajien osuudella vähennettynä ja sisältäen korvaustoimintaan kohdistetun osuuden varsinaisista liikekuluista) suhteessa takausvakuutuskantaan 0,05 (0,07) prosenttia. Vuonna 2018 maksettiin korvauksia 0,7 (0,6) milj. euroa, josta noin puolet kohdistui asuntolainatakauksiin ja puolet kaupallisiin takauksiin. Tästä summasta kohdistui regressisaamisiin 0,0 (0,0) milj. euroa. Tilikauden aikana ja sitä aikaisemmin maksetuista korvauksista saatiin perittyä takaisin 2,1 (0,9) milj. euroa. Tästä summasta kohdistui regressisaamisiin 0,9 (0,3) milj. euroa. Taseen nettomääräinen korvausvastuu (taseen korvausvastuu jälleenvakuuttajien osuudella vähennettynä) laski 1,3 (1,6) milj. euroon tunnettujen vahinkojen varauksen muutoksen johdosta ja tämä alensi korvauskuluja 0,4 milj. euroa.

Garantia on saanut tiedon mahdollista vakuutustapahtumaa sekä siihen liittyvää viiden miljoonan euron määräästä korvausvaatimusta viivästysseuraamuksineen ja oikeudenkäyntikuluineen koskevan asian vireille tulosta Helsingin käräjäoikeudessa. Vakuutuskorvausvaatimus liittyy Garantian takausvakuutusasiakkaana vuonna 2011 olleeseen eläkekassaan, joka asetettiin vakuutuskassalain (1164/1992, muutoksineen) mukaiseen selvitystilaan joulukuussa 2011 ja sittemmin konkurssiin 5.2.2018, ja johon liittyvän korvaushakemuksen Garantia sai alun perin 30.12.2011. Garantia katsoo, että esitetty vakuutuskorvausvaatimus on edelleen perusteeton, minkä vuoksi siitä ei ole kirjattu varauksia tulokseen. Taaleri-konsernin tilinpäätöksessä vakuutuskorvausvaatimus esitetään ehdollisena velkana.

Vakuutustoiminnan liikekulusuhde vuonna 2018 parani 39,1 (50,1) prosenttiin ja yhdistetty kulusuhde 34,9 (60,3) prosenttiin vakuutusmaksutuottojen (netto) kasvun ansiosta. Yhdistettyä kulusuhdetta paransivat lisäksi positiiviset korvauskulut ja liikekulujen lasku.

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan nettotuotot vuonna 2018 olivat -0,7 (11,9) miljoonaa euroa ja muodostuivat korkotuotoista ja vertailukautta selvästi alhaisemmista sijoitusten myyntivoitoista ja selvästi suuremmista negatiivista käyvän arvon muutoksista, jotka kohdentuivat käyttöönötetun IFRS 9 sääntelyn johdosta suurelta osalta liikevaihtoon. Laajaan tulokseen kirjattavan sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos ennen veroja oli -1,7 (-3,6) milj. euroa. Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin oli näin ollen yhteensä -2,4 (8,3) miljoonaa euroa eli -1,7 (6,6) prosenttia. Sijoitustoiminnan sijoituskanta oli 132 (132) miljoonaa euroa.

Riskiasema

Rahoitus-segmentin keskeiset riskit ovat takausvakuutustoiminnan luottoriskit ja vastuuvelan katteena olevan sijoitusomaisuuden markkinariskit.

Takausvakuutustoiminnan riskiasema pysyi vuonna 2018 vakaana sijoitusmarkkinoiden turbulenssista huolimatta. Vakuutuskannan kasvu kohdistui hyvin hajaantuneeseen asuntolaina- ja sijoitustakauskantaan sekä lyhytaikaisiin, kattavan jälleenvakuutussuojan piirissä oleviin kaupallisiin takauksiin. Luottokelpoisuudeltaan investointitason vastuiden eli rating-luokkien AAA-BBB-osuus takausvakuutuskannasta pois lukien asuntolainatakaukset, jäännösarvotakaukset ja tuleva jälleenvakuutus oli 11 (21) prosenttia ja vähintään BB- tai paremmin luokiteltujen vastuiden osuus 80 (76) prosenttia. Heikompien rating-luokkien C+ tai alle osuus laski ja oli 1,7 (2,7) prosenttia. Takausvakuutuskannan merkittävimmät toimialat olivat rakentaminen 52 (44) prosenttia ja teollisuus 22 (25) prosenttia. Rakentamisen vastuista on jälleenvakuutettu 54 (55) prosenttia.

Osana Taaleri-konsernia Garantia kuuluu EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritettyjen suurten asiakasriskien sääntelyn piiriin. 31.12.2018 Garantian suurin yksittäinen asiakasriski oli 22,3 (20,8) prosenttia Taaleri ryhmittymän omista varoista.

Sijoitustoiminnassa riskitaso pidettiin maltillisena koko vuoden ajan ja sitä alennettiin edelleen vuoden lopulla. Sijoituksista korkosijoitusten (ml. rahat ja pankkisaamiset) osuus oli 87,4 (76,0) prosenttia, osakesijoitusten (ml. pääomasijoitukset) 11,1 (22,7) prosenttia ja kiinteistösijoitusten 1,4 (1,3) prosenttia. Korkosijoituksista pääosa on sijoitettuna luottokelpoisuudeltaan vahvojen suomalaisten ja pohjoismaisten yritysten sekä luottolaitosten joukkovelkakirjalainoihin. Investointitasolle luokiteltujen korkosijoitusten (pl. korkorahastot) osuus oli 51,2 (48,9) prosenttia. Joukkovelkakirjalainasijoitusten modifioitu duraatio oli 3,4 (3,7).

Luottoluokitus

Garantian luottoluokituksessa tai sen näkymissä ei tapahtunut muutoksia katsauskauden aikana. Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited (S&P) on vahvistanut Garantian taloudellista vahvuutta kuvaavan luottoluokituksen (engl. Financial Strength Rating, FSR) ja yhtiön maksukykyä ja -halua rahoitustakauksissa kuvaavan luottoluokituksen (engl. Financial Enhancement Rating, FER) A- vakain näkymin.

Yritysjärjestelyt

Garantia osti 31.8.2018 Suomen Vuokravastuu Oy:n (SVV) koko osakekannan ja 31.12.2018 Suomen Vuokravastuu Oy sulautui tytäryhtiösulautumisella Vakuutusosakeyhtiö Garantiaan. Sulautumisen yhteydessä SVV:n tarjoamat vuokratakaukset muutettiin vakuutusmuotoisiksi ja liitettiin osaksi Garantian normaalia takausvakuutusliiketoimintaa. Yritysjärjestelyn taloudellinen merkitys Garantialle jää lähtötilanteessa vähäiseksi, sillä SVV:n liiketoiminta oli hankintahetkellä pienimuotoista ja edelleen startup -vaiheessa. Yhtiön liikevaihto lopputilitystä koskevalla tilikaudella 1.8.2017–31.12.2018 oli 0,4 milj. euroa, tilikauden voitto 0,0 milj. euroa, taseen loppusumma 0,1 milj. euroa ja tauskanta 1,8 milj. euroa. SVV:n käyvästä arvosta on teetettiin käyvän arvon määrittäminen riippumattomalla asiantuntijalla.

ENERGIA

Taaleri Energia etsii uusia sijoitusmahdollisuuksia kansainvälisillä uusiutuvan energian inframarkkinoilla. Liiketoiminta perustuu elinkaarimalliin: Taaleri Energia vastaa sijoituskohteiden etsimisestä ja valinnasta, hankkeiden kehittämisestä, rakennuttamisesta sekä operoinnista aina energialaitosten hallittuun alasarjaan saakka. Taaleri Energia luo myös suhteita johtaviin kotimaisiin ja kansainvälisiin institutionaalisiin sijoittajiin sekä kehittää ja hallinnoi niiden tarpeisiin räätälöityjä sijoitustuotteita. Energia-liiketoimintasegmentti aloitti toimintansa vuonna 2016 ja sillä on yksi Euroopan suurimmista tuulivoima- ja aurinkoenergiasijoituksiin erikoistuneista tiimeistä.

Energia, milj. euroa	2018	2017	Muutos, %
Liikevaihto	2,3	1,8	27,7
Liikevoitto	-2,3	-1,5	50,8
Kokoaikainen henkilöstö, keskimäärin	19	16	19,6

Vuonna 2017 Aurinkotuuli-rahasto hankki 30 prosentin osuudet Serbiassa sijaitsevasta 158 MW:n Čibukin tuulivoimahankkeesta sekä tammikuussa 2018 Jordaniassa sijaitsevasta 200 MW:n Baynounan aurinkoenergiahankkeesta. Čibukin rakentaminen on edennyt suunnitellusti ja vuoden 2018 lopussa kaikki tuulivoimalat tuottivat sähköä. Baynounassa rahoitusehdot täyttyivät marraskuussa ja varsinaista rakennusvaihetta valmistelevat työt etenivät suunnitelmien mukaisesti. Molemmissa hankkeissa Taaleri Energian kumppanina on Masdar, yksi maailman johtavista uusiutuvan energian toimijoista. Masdarin omistaja on Abu Dhabin emiirikunnan sijoitusyhtiö Mubadala.

Taaleri Energia perusti alkuvuonna tytäryhtiön Yhdysvaltoihin etsimään ja kehittämään uusiutuvan energian sijoitusmahdollisuuksia Pohjois-Amerikassa ja hankki Teksasissa sijaitsevan 275 MW:n tuulivoimahankkeen oikeudet. Taaleri Energia allekirjoitti vuoden 2018 jälkimmäisellä puoliskolla saksalaisen Servionin kanssa sopimuksen 68 tuulivoimalan toimittamisesta ja käyttöönnotosta. Sopimukseen sisältyi myös 25 vuoden huoltosopimus. Hanke etenee suunnitellusti kohti vuoden 2020 jälkipuoliskolle suunniteltua kaupallista käyttöönottoa.

Taaleri solmi maaliskuussa 2018 merkittävän, monivuotisen sopimuksen Fortumin kanssa tuulisähkön ostosta ja myynnistä. Sopimuksessa Fortum sitoutuu ostamaan 13 Taalerin hallinnoiman tuulipuiston tuotannon ja myymään sen Nord Pool – sähköpörssiin. Taalerin tuulivoimaportfolio on Suomen toiseksi suurin.

Uusimpana sijoituksena joulukuussa 2018 Aurinkotuuli – rahasto hankki 100 prosenttia Etelä-Ruotsissa sijaitsevasta Slagerydin tuulivoimahankkeesta. Kuuden tuulivoimalan rakentaminen ja operointi toteutetaan yhteistyössä saksalaisen BayWa r.e.:n kanssa. Hankkeen rakentaminen aloitettiin välittömästi ja kaupallinen käyttöönotto tapahtuu vuoden 2020 alkupuoliskolla.

Taaleri Energia Oy:n tytäryhtiölle Taaleri Energia Funds Management Oy:lle myönnettiin kesäkuussa 2018 vaihtoeh-
torahaston hoitajan toimilupa.

TASESIJOITUKSET (MUU)

*Tasesijoitukset sisältää segmenttejä tukevat Taaleri Oyj:n konsernihallintotoiminnot sekä konsernin oman taseen si-
joitukset, jotka toteutetaan pääasiassa Taaleri Sijoitus Oy:n kautta. Konsernin sijoitusyhtiö Taaleri Sijoitus Oy sijoittaa
omasta taseestaan listaamattomiin ja listattuihin yrityksiin suoraan ja kanssasijoittamisen periaattein. Taaleri Sijoitus
Oy pyrkii tekemään pidempiaikaisia sijoituksia lähinnä kasvuyhtiöihin, joissa luodaan arvoa omistajuuden kautta Taa-
lerille ja joissa yhdistyvät yrittäjyys, ideat ja pääoma.*

*Taalerin tasesijoituksiin kuuluvat portfoliosijoitukset, kanssasijoitukset ja konsernin omat sijoitukset. Portfoliosijoitus-
ten tavoitteena on hakea uusia liiketoimintamahdollisuuksia, jotka tukevat nykyisiä liiketoimintoja sekä kasvattavat
kohdeyritysten arvoa. Portfoliosijoituksiin kuuluvat osuudet mm. Fellow Finance Oyj:ssä, Inderes Oy:ssa, ClarkApps
Oy:ssä (entinen Bonus Solutions Oy), Turun Toriparkissa ja Munkkiniemi Group Oy:ssä. Kanssasijoitusten ensisijai-
sena tavoitteena on luoda kohdeyritykselle arvoa. Kanssasijoituksiin kuuluvat osuudet mm. Rauma Marine Construc-
tionsissa, Taaleri Geoenergiassa ja Ficolo Oy:ssa. Konsernin omiin sijoituksiin kuuluvat TT Canada Real Estate Hol-
ding, muut listatut ja listaamattomat sijoitukset ja myönnetyt lainat.*

Tasesijoitukset, milj. euroa	2018	2017	Muutos, %
Liikevaihto	8,8	3,4	156,0
Liikevoitto	4,4	-1,4	n.a.
Kokoaikainen henkilöstö, keskimäärin	19	16	22,7

	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
Sijoitusten ja saamisten käypä arvo	45,7	33,7	35,6
- Portfoliosijoitukset	25,3	9,2	174,6
- Kanssasijoitukset	4,8	6,3	-23,6
- Omat sijoitukset	15,6	18,2	-14,4

Tasesijoitusten liikevaihto tammi-joulukuussa 2018 oli 8,8 (3,4) milj. euroa ja liikevoitto 4,4 (-1,4) milj. euroa, mihin
vaikutti Fellow Financen listauksesta saatu 13,8 milj. euron tuotto sekä Saksassa sijaitsevien geotermisten hankkei-
den alaskirjaukset 5,4 milj. euroa. Taaleri vähensi tilikauden aikana omistustaan Fellow Financesa 26 prosenttiin ja
päätti, että loput osakkeet ovat myytävissä. Lisäksi Taaleri sijoitti Turun Toriparkiin ja kiinteistöhankeisiin Kana-
dassa ja Suomessa. Sijoitukset ja saamiset olivat yhteensä 45,7 (33,7) milj. euroa.

MUUT KONSERNIN TAPAHTUMAT TILIKAUDEN AIKANA

Vastuullisuus

Taaleri on sitoutunut toimimaan eettisesti, kestävällä ja sosiaalisesti vastuullisella tavalla. Vastuullisuus (vastuu ympäristöstä, sosiaalinen vastuu ja hyvä hallintotapa; ESG) on sisällytetty yhtiön strategiaan. Taalerin liiketoimintasegmentit ovat vastuussa Taalerin yritys vastuuseen kuuluvien toimien täytäntöönpanosta sekä hyvän hallintotavan ja vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamisesta. Meillä kaikilla on velvollisuus toimia vastuullisesti. Lisäksi uskomme, että vastuullisesti toimiminen edistää liiketoiminnan menestystä ja pitkäaikaista omistaja-arvoa kattaen seuraavat osa-alueet:

- Reilu ja oikeudenmukainen käyttäytyminen
- Taloudellinen vastuu osakkeenomistajille
- Vastuu minimoida ja hallita ympäristövaikutuksia
- Vastuu työntekijöistä ja
- Vastuu laajemmasta yhteisöstä.

Ymmärrämme, että muuttuva lainsäädäntö ja ilmastonmuutos sekä muut tekijät voivat muuttaa pitkän aikavälin riski- ja tuotto profiilia ja siksi kehitämme jatkuvasti liiketoimintaamme. Lisäksi haluamme edistää ratkaisuja, jotka osaltaan vastaavat aikamme keskeisiin haasteisiin esimerkiksi uusiutuvan energian tuotannossa. Haluamme, että ihmiset, yhteisöt, ympäristö ja varamme ovat turvassa myös tulevaisuudessa.

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

Edistääkseen yrittäjyyttä Taaleri Oyj vähensi 6.3.2018 omistustaan 19,4 prosenttia Taaleri Energia Oy:ssä sitouttaakseen Energia-segmentin operatiivisia avainhenkilöitä, minkä jälkeen Taaleri Oyj omistaa yhtiöstä tilikauden lopussa 80,6 prosenttia. Taaleri Sijoitus Oy hankki 14.3.2018 82,47 prosenttia Erdwärme Oberland GmbH:sta. Taaleri Varainhoito Oy hankki 5.7.2018 sijoituspalveluyritys Evervest Oy:n koko osakekannan ja yhtiöstä tuli Taaleri Varainhoito Oy:n 100-prosenttinen tytäryhtiö. Vakuutusosakeyhtiö Garantia hankki 31.8.2018 Suomen Vuokravastuu Oy:n kaikki osakkeet ja yhtiö fuusioitiin tilikauden 2018 lopussa Garantiaan. Taaleri Varainhoito Oy osti 17.12.2018 20 prosentin vähemmistöosuuden Taaleri Veropalvelut Oy:stä, jonka jälkeen Taaleri Varainhoito omistaa yhtiöstä 95 prosenttia. Lisäksi tilikauden aikana on perustettu Taaleri Pääomarahastot-konsernille ja Taaleri Energia-konsernille hallinnointi- ja hankeyhtiöitä.

MUUTOKSIA TAALERIN JOHDOSSA

Taaleri tiedotti joulukuun 2017 lopussa uusivansa johtamisjärjestelmäänsä ja sen myötä organisaatiotaan 1.1.2018 alkaen. Muutoksella haetaan toiminnan tehostamista sekä vahvemmin ydinprosesseja tukevaa toimintamallia. Taalerin prosessit rakentuvat asiakkuuksien hoidon ja tuotekehityksen ympärille.

Varainhoito-segmentistä vastaavaksi johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin Taalerin sijoitustoiminnan johtaja Samu Lang ja Taalerin tuote- ja palvelukehityksestä vastaavaksi johtajaksi nimitettiin Heikki Nystedt.

Vakuutusosakeyhtiö Garantian toimitusjohtaja ja Taalerin johtoryhmän jäsen Vesa Aho ilmoitti 15.8.2018 siirtyvänsä toisen yhtiön palvelukseen. Hän jätti Taaleri konsernin 30.9.2018. Garantian sijoitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen Titta Elomaa hoitaa toimitusjohtajan tehtäviä kunnes uusi toimitusjohtaja on nimitetty.

YHTIÖKOKOUS 2018

Taaleri Oyj:n varsinainen yhtiökokous vahvisti 21. maaliskuuta 2018 tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017 ja päätti myöntää vastuuvapauden kaikille hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous päätti, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,26 euroa osakkeelta ja jäljellä oleva osuus jakokelpoisista varoista jätetään omaan pääomaan. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 23.3.2018 ja osingon maksupäivä 3.4.2018.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkioita seuraavasti:

- hallituksen puheenjohtaja 50 000 euroa
- hallituksen varapuheenjohtaja 36 000 euroa
- hallituksen tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 36 000 euroa
- hallituksen jäsen 30 000 euroa

Vuosipalkkiot kattavat koko toimikauden sekä valiokuntatyön.

Yhtiökokous päätti lisäksi nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että:

- hallituksen valiokunnan hallituksen ulkopuolisen jäsenen palkkio on 1 000 euroa kokoukselta
- muualla kuin hallituksen jäsenen kotipaikkakunnalla pidetystä hallituksen ja valiokunnan kokouksesta maksetaan matkasta ja majoituksesta aiheutuvat kulut laskun mukaan.

Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi päätettiin kuusi (6) jäsentä. Kaikki hallituksen nykyiset jäsenet eli Peter Fagnäs, Juha Laaksonen, Vesa Puttonen, Esa Kiiskinen, Hanna Maria Sievinen ja Tuomas Syrjänen valittiin uudelleen hallitukseen. Hallituksen toimikausi päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Lisäksi yhtiökokous valitsi tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy:n uudestaan tilintarkastajaksi, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Ulla Nykky.

Yhtiökokous päätti myös valtuuttaa hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Osakkeita voidaan hankkia yhteensä enintään 2 000 000 kappaletta, mikä vastaa 7,05 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Hankinta voidaan tehdä yhdessä tai useammassa erässä. Osakkeiden osakekohtainen hankintahinta on Helsingin pörssin pörssilistalla muodostuva hinta tai muu markkinaehtoinen hinta. Osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi tai käytettäväksi osana yhtiön kannustinjärjestelmää tai mitätöitäväksi, mikäli se on yhtiön ja osakkeenomistajien kannalta perusteltua. Hallitukselle annettava valtuutus sisältää oikeuden päättää siitä, hankitaanko osakkeet suunnatusti vai osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Hankinta voi olla suunnattu vain, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Hallituksella on oikeus päättää muista osakkeiden hankkimiseen liittyvistä seikoista. Tämä valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöspäivämäärästä lukien. Tämä valtuutus kumoaa 29.3.2017 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen yhtiön omien osakkeiden hankkimiseksi.

Yhtiökokous päätti myös valtuuttaa hallituksen päättämään uusien osakkeiden antamisesta ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta. Hallitus voi antaa uusia osakkeita ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita yhteensä enintään 2 500 000 kappaletta, mikä vastaa 8,82 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten esimerkiksi osakkeiden käyttäminen vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai muissa yhtiön liiketoimintaan kuuluvissa järjestelyissä, tai investointien rahoittamiseksi tai osana yhtiön kannustejärjestelmää. Hallitus voi päättää myös maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy. Hallitus päättää kaikista muista osakeanteihin ja osakkeiden luovutuksiin liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa yhden (1) vuoden yhtiökokouksen päätöksestä lukien, kuitenkin enintään 30.6.2019 saakka. Tämä valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 29.3.2017 antaman valtuutuksen.

Yhtiökokous päätti muuttaa yhtiöjärjestyksen 4 § kuulumaan seuraavasti: "4 § Hallitus - Hallitukseen kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään kahdeksan (8) jäsentä. Hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä."

Taaleri Oyj:n hallituksen järjestäytyminen

Taaleri Oyj:n hallitus päätti valita 21.3.2018 pitämässään kokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi Peter Fagernäsin ja varapuheenjohtajaksi Juha Laaksosen.

Hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Vesa Puttonen, Hanna Sievinen ja Tuomas Syrjänen. Hallitus valitsi tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Vesa Puttosen.

Hallituksen palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin Peter Fagernäs, Juha Laaksonen ja Esa Kiiskinen. Hallitus valitsi palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi Peter Fagernäsin.

Hallituksen nimitysvaliokunnan jäseniksi valittiin hallituksen jäsenet Peter Fagernäs ja Juha Laaksonen sekä hallituksen ulkopuolisena jäsenenä Pertti Laine. Hallitus valitsi nimitysvaliokunnan puheenjohtajaksi Peter Fagernäsin.

TAALERIN HENKILÖSTÖ

Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö on Taalerin tärkein menestystekijä ja vahvuus. Yhtiön henkilöstön vaihtuvuus on ollut koko sen toiminnan ajan vähäistä ja yhtiön kasvun ovat mahdollistaneet onnistuneet rekrytoinnit.

Konsernin kokoaikainen henkilöstömäärä oli katsauskauden aikana keskimäärin 183 (175). Kokoaikainen henkilöstömäärä Varainhoito-segmentissä oli 120 (119) henkilöä, Rahoitus-segmentissä 25 (25) ja Energia-segmentissä 19 (16). Tasesijoitukset-segmentin kokoaikainen henkilöstömäärä oli keskimäärin 19 (16). Henkilöstöstä 99 prosenttia työskenteli Suomessa.

Taaleri-konsernin henkilöstökustannukset katsauskauden aikana laskivat 25,8 prosenttia 21,7 (29,3) milj. euroon, vaikka henkilöstömäärä konsernissa kasvoi, koska muuttuvat palkat ja optiokulut laskivat edellisvuodesta.

Kannustinjärjestelmät

Taalerilla on kolme osakepohjaista kannustinjärjestelmää konsernin avainhenkilöille.

Kahden ensimmäisen, vuoden 2013 ja 2015 järjestelmät ovat synteettisiä optio-oikeuksia, joiden mahdolliset palkkiot maksetaan rahana. Vuoden 2013 optioiden käyttöaika loppui tilikauden aikana ja vuoden 2015-ohjelmasta oli 615 000 ulkona olevaa synteettistä optiota. Taaleri Oyj:n hallituksella on oikeus velvoittaa avainhenkilö hankimaan yhtiön osakkeita enintään 50 prosentilla palkkion määrästä.

Kolmas osakepalkkiojärjestelmä koostuu kolmesta kolmen vuoden mittaisesta ansaintajaksosta. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin ansaintakriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa. Järjestelmän mahdollinen palkkio perustuu Taaleri Oyj:n osakkeen kokonaistuottoon. Myönnetyt palkkiot vastaavat yhteensä enintään 420 000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana.

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Taalerin osake Nasdaq Helsingissä

Tammi-joulukuu 2018	Osakevaihto kpl	Arvo yhteensä	Korkein euroa	Alin euroa	Keski- hinta* euroa	Viimeisin euroa
TAALA	2 247 398	21 779 481	11,80	7,08	9,69	7,10

* kaupankäyntimäärillä painotettu

	31.12.2018	%	31.12.2017	%
Markkina-arvo, milj. euroa	201,0		293,0	
Osakkeenomistajia, kpl	4 141	100,0	3 928	100,0
Osakeomistus, kpl				
- Yritykset	9 449 145	33,4	9 426 857	33,3
- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 169 016	14,7	1 299 162	4,5
- Julkisyhteisöt	197 847	0,7	191 447	0,7
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	311 203	1,1	326 399	1,1
- Kotitaloudet	13 612 081	48,1	13 799 115	48,7
- Ulkomaiset ja hallintarekisteröityneet	575 266	2,0	3 307 640	11,7

Taaleri Oyj:n osakepääoma oli 125 000,00 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 28 350 620 kappaletta 31.12.2018.

Taalerin osake on noteerattu vuodesta 2016 Nasdaq Helsingin pörssilistalla keskisuurten yritysten joukossa. Kaupankäyntitunnus on TAALA. Yhtiöllä oli 31.12.2018 hallussaan 45 000 (45 000) omaa osaketta.

10 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2018

	Kpl	Osakekannasta, %
1. Veikko Laine Oy	2 603 833	9,18
2. Oy Hermitage Ab	2 503 128	8,83
3. Elomaa Juhani	1 717 562	6,06
4. Lombard International Assurance S.A.	1 461 161	5,15
5. Haaparinne Karri	1 450 213	5,12
6. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	1 281 239	4,52
7. Swiss Life Luxembourg Sa	1 139 558	4,02
8. Lampinen Petri	508 844	1,79
9. Mathur Ranjit Juhani C.	430 000	1,52
10. Berling Capital Oy	411 558	1,45
Yhteensä,	13 507 096	47,64
josta Hallintarekisterissä	451 878	1,59

Omistusjakauma osakemäärän mukaan 31.12.2018

Osakemäärä	Omistaja	%	Osakkeita	%
1-100	1 546	37,3	76 605	0,3
101-500	1 295	31,3	332 256	1,2
501-1 000	456	11,0	360 493	1,3
1 001-5 000	421	10,2	930 332	3,3
5 001-10 000	160	3,9	1 259 563	4,4
10 001-50 000	199	4,8	3 841 557	13,6
50 001-100 000	26	0,6	1 712 240	6,0
100 001-500 000	30	0,7	7 172 036	25,3
500 001-	8	0,2	12 665 538	44,7
Yhteensä	4 141	100,0	28 350 620	100,0

Taaleri Oyj:n hallituksen omistukset 31.12.2018, sisältäen määräysvaltayhteisöt

		Kpl	Osakekannasta ja äänistä, %
Puheenjohtaja	Peter Fagernäs	2 503 128	8,83
Varapuheenjohtaja	Juha Laaksonen	0	0,00
	Esa Kiiskinen	232 496	0,82
	Vesa Puttonen	182 224	0,64
	Hanna Maria Sievinen	3 000	0,01
	Tuomas Syrjänen	2 500	0,01
Yhteensä		2 923 348	10,31

Taalerin johtoryhmän omistukset 31.12.2018, sisältäen määräysvalta-yhteisöt

		Kpl	Osakekannasta ja äänistä, %
Toimitusjohtaja	Juhani Elomaa	1 984 218	7,00
Toimitusjohtajan sijainen	Karri Haaparinne	1 617 896	5,71
Lakiasiaintoimittaja	Janne Koikkalainen	10 000	0,04
Varainhoito-segmentin johtaja	Samu Lang	256 530	0,90
Talousjohtaja	Minna Smedsten	17 586	0,06
Jäsen, 14.1.2019 saakka	Petri Lampinen	517 112	1,82
Jäsen, 30.9.2018 saakka	Vesa Aho	0	0,00
Yhteensä		4 403 342	15,53

Taaleri osakkeen kurssikehitys listautumisesta saakka; 20.4.2013 - 31.12.2018

VAKAVARAISUUS

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Taaleri-konserni muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (2004/699) annetun lain mukaisen rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava).

Taaleri-konserni julkaisee Rava-ryhmittymän omat varat ja vakavaraisuuden rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuussääntöjen mukaisesti. Taalerin Rava-ryhmittymän omat varat olivat 105,1 (96,1) miljoonaa euroa omien varojen vähimmäisvaatimuksen ollessa 56,5 (38,3) miljoonaa euroa. Muutos omien varojen vaatimuksessa johtuu pääasiassa Finanssivalvonnan Garantialle asettamasta 17,8 milj. euron lisäpääomavaatimuksesta. Ryhmittymän vakavaraisuus oli 48,6 (57,9) miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhdeluku 186,0 (251,2) prosenttia vähimmäisvaatimuksen ollessa 100 prosenttia.

Taaleri-konsernissa Solvenssi II mukainen vakavaraisuus määritetään ja raportoidaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian lisäksi Taaleri Oyj:lle osana Rava-ryhmää. Emoyhtiö Taaleri Oyj:n ja tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Garantian vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR) oli 27,5 (28,5) milj. euroa ja Finanssivalvonnan vuoden 2018 aikana asettama lisäpääomavaade 17,8 milj. euroa eli vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaatimus oli yhteensä 45,3 milj. euroa.

Taalerin oma varallisuus muodostuu kokonaisuudessaan rajoituksetta käytettävissä olevasta luokan 1 (Tier 1) omasta perusvarallisuudesta.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuus, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Taaleri-konsernin oma pääoma	122 381	106 084
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	-7 164	-2 205
Vähemmistöosuus	-1 661	-384
Suunniteltu varojenjakso	-8 505	-7 371
Ryhmittymän omat varat, yhteensä	105 051	96 124
Rahoitusliiketoiminnan omien varojen vaade	11 156	9 781
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade	45 327	28 484
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä, yhteensä	56 483	38 265
Ryhmittymän vakavaraisuus	48 567	57 859
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	186,0 %	251,2 %

Luottolaitoslain ja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukainen vakavaraisuus (Basel III)

Taaleri-konsernissa luottolaitoslain (610/2014) ja EU:n vakavaraisuusasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013) vakavaraisuus määritetään ja raportoidaan Rahoitussektorilla toimiville valvottaville. Taaleri soveltaa vakavaraisuuslaskennassa standardimenetelmää luottoriskin oman pääoman vaateen laskennassa. Taaleri on siirtynyt soveltamaan standardimenetelmää aikaisemmin perusmenetelmän sijaan operatiivisen riskin oman pääoman vaateen laskennassa 31.12.2018 alkaen.

Taaleri-konsernin sisäinen tavoite Rahoitussektorin vakavaraisuudelle on 1,3 kertaa omien varojen riskiperusteinen minimipääomatarve, joka lasketaan pilari 1 minimivakavaraisuusvaatimuksen ja pilari 2 riskiperusteisen pääomavaateen perusteella.

Finanssivalvonta on 31.1.2019 myöntänyt Taaleri Oyj:n hakeman vakavaraisuusasetuksen (EU) 575/2013 (jäljempänä CRR) 49 artiklan 1 kohdan mukaisen luvan. Lupa oikeuttaa olla vähentämättä Taaleri Oyj:n rahoitus- ja vakuutusryhmittymävalvonnan piirissä olevan Vakuutusosakeyhtiö Garantian omaan varallisuuteen luettaviin instrumentteihin tehdyt sijoitukset sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta ydinpääomasta (CET1). Vähentämisen sijaan vakuutusyhtiösijoitukset tulee riskipainottaa CRR 49 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Lupa on määräaikainen ja voimassa 31.12.2020 saakka.

Vähentämättä jättäminen koskee Garantian kirjanpidollista hankintamenoa 60,4 milj. euroa. Vakuutusyhtiösijoituksen kerryttämä tulosvaikutus ei myöskään sisälly sijoituspalveluyrityksen konsolidoituun ydinpääomaan. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäinen vakuutusyhtiösijoitus 60,4 milj. euroa 100 prosentin riskipainolla. Sijoitus-

palveluyrityksen konsolidoitu ydinpääoma katsauskauden tuloksella olisi 16,6 milj. euroa 31.12.2018 mikäli konsolidointiryhmän vakavaraisuuslaskennassa ei sovellettaisi luvan mahdollistamaa vaihtoehtoista laskentatapaa olla vähentämättä vakuutusyhtiösijoituksia omista varoista, vaan vakuutusyhtiösijoitus vähennettäisiin ydinpääomasta.

Taalerin rahoitussektorin ydinpääoma CRR 49 luvalla on 57,1 (48,8) milj. euroa, josta katsauskauden voitto 21,3 (19,2) milj. euroa on vähennetty. Riskipainotetut sitoumukset olivat 229,6 (217,2) milj. euroa, josta luottoriskin osuus 150,0 (145,6) milj. euroa ja operatiivisen riskin osuus standardimenetelmällä laskettuna 79,6 (perusmenetelmällä laskettu 2017: 71,6) milj. euroa. Rahoitussektorin vakavaraisuus oli 24,9 (22,5) prosenttia.

Rahoitussektorin vakavaraisuus (CRR 49-luvalla)	31.12.2018	31.12.2017
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	86 321	70 554
Vähennykset ydinpääomasta		
Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet	-6 228	-2 173
Vähemmistö	-1 662	-384
Katsauskauden voitto	-21 318	-19 172
Ydinpääoma (CET1)	57 113	48 825
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	57 113	48 825
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	57 113	48 825
Riskipainotetut sitoumukset yhteensä (Kokonaisriski)	229 622	217 201
– josta luottoriskin osuus	150 023	145 560
– josta vakuutusyhtiösijoitukset	60 350	60 000
– josta operatiivisen riskin osuus	79 599	71 641
– josta muiden riskien osuus	-	-
Ydinpääoma (CET1) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	24,9 %	22,5 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	24,9 %	22,5 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	24,9 %	22,5 %

Vakuutusyhtiölain mukainen vakavaraisuus (Solvenssi II)

Garantian vakavaraisuus säilyi vahvana. Garantian oma varallisuus oli tilikauden lopussa 103,3 (106,8) milj. euroa. Vakavaraisuuspääomavaatimus pääomavaatimuksen korotuksen jälkeen oli 44,3 (44,9 pro forma) milj. euroa ja ennen pääomavaatimuksen korotusta 26,4 (27,1) milj. euroa. Solvenssisuhde, eli oman perusvarallisuuden suhde vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli pääomavaatimuksen korotuksen jälkeen 233,4 (237,6 pro forma) prosenttia ja ennen pääomavaatimuksen korotusta 390,7 (393,6) prosenttia. Oman perusvarallisuuden aleneminen on pääasiassa seurausta odotettavissa olevien osinkojen muutoksesta. Vakavaraisuuspääomavaatimuksen lasku ennen pääomavaatimuksen korotusta oli seurausta sijoitusriskin vakuutusriskin kasvua nopeammasta laskusta.

Garantian oma varallisuus muodostuu kokonaisuudessaan rajoituksetta käytettävissä olevasta luokan 1 (Tier 1) omasta perusvarallisuudesta. Garantia ei käytä vastaavuuskorjausta eikä volatiliiteettikorjausta vastuuelan laskennassa. Garantia soveltaa vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa standardistandardikaavaa. Garantia ei

sovella vastuuvelan tai markkinariskilaskennan siirtymäsäännöksiä. Finanssivalvonta asetti kesäkuussa 2018 Garantian pääomavaatimuksen korotukseksi 17,8 milj. euroa. Finanssivalvonta toteaa päätöksessään, että Garantian vahinkovakuutusriskiosion riskiprofiili poikkeaa standardikaavalla lasketun vakavaraisuuspääomavaatimuksen perusoletuksista. Lisäksi Finanssivalvonta toteaa, että vaatimus sisäisen mallin käytöstä ei Garantian kohdalla ole tarkoituksemukainen. Pääomavaatimuksen korotus oli odotetulla tasolla.

Solvenssi II -vakavaraisuussäännökset eivät kuulu 1.1.2016 voimaan tulleen VYL:n mukaan lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

RISKIENHALLINTA JA RISKIASEMA

Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, arvioida, mitata, käsitellä ja valvoa liiketoiminnoista aiheutuvia riskejä, jotka vaikuttavat konsernin strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteutumiseen sekä valvoa, että toiminnassa noudatetaan Taaleri Oyj:n hallituksen hyväksymiä periaatteita. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja uhkaa Taaleri-konsernin liiketoiminnalle. Riskienhallinta tukee strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista edistämällä eri toimintoihin liittyvien mahdollisuuksien parempaa hyödyntämistä ja riskinotto kapasiteetin mahdollisimman tehokasta jakamista eri toiminnoille ja hankkeille määritellyn riskinottohalun puitteissa.

Taaleri-konsernin riskit on jaoteltu viiteen pääluokkaan, jotka ovat strateginen- ja liiketoimintariski, luottoriski, likviditeettiriski, markkinariski sekä operatiivinen riski (ml. compliance riski). Lisäksi Taaleri seuraa poliittisen riskin kehittymistä. Taalerin riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet on kuvattu vuoden 2018 tilinpäätöksen liitetiedossa 36.

Taaleri-konsernin riskinkantokyky muodostuu oikein optimoidusta pääomarakenteesta, liiketoimintojen kannattavuudesta ja laadullisista tekijöistä, joihin kuuluvat muun muassa luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja ennakoiva riskien- sekä vakavaraisuuden hallinta. Taaleri-konsernin suhtautuminen riskinottoon perustuu harkittuun riski/tuottoajatteluun. Taaleri Oyj:n hallitus on päättänyt, ettei konserni saa toiminnassaan ottaa sellaista riskiä, mikä vaarantaa konsernin omien varojen määrälle asetetun tavoitetason.

Segmenttikohtaiset riskit

Taalerin Varainhoito -segmentin suurimmat riskit koostuvat pääasiassa operatiivisista riskeistä sekä vähäisessä määrin luottoriskeistä. Varainhoito -segmentin tulokseen vaikuttaa hallinnoitavien varojen kehitys, joka on riippuvainen pääomarahastojen hankkeiden etenemisestä ja pääomamarkkinoiden kehityksestä. Tulokset kehitykseen vaikuttaa myös sijoitustoiminnan menestykseen sidottujen tuottosidonnaisten palkkiotuottojen toteutuminen. Toisaalta pääomarahastojen hallinnointipalkkiot perustuvat pitkäaikaisiin sopimuksiin, jotka tuovat yhtiölle vakaata kassavirtaa.

Taalerin riskiasemaan vaikuttaa keskeisesti Vakuutusosakeyhtiö Garantian harjoittama vakuutus- ja sijoitustoiminta. Garantian keskeiset riskit ovat takausvakuutustoiminnan luottoriskit ja vastuuvelan katteena olevan sijoitusomaisuuden markkinariskit. Garantian vakavaraisuus on vahva ja sen riskiasema on pysynyt vakaana. Vuoden 2018 lopussa Garantian vahinkosuhte oli -4,2 prosenttia ja korvauskulut suhteessa takausvakuutuskantaan pysyivät alhaisella tasolla 0,05 prosentissa. Garantian sijoituksista korkosijoitusten osuus oli 87 prosenttia. Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited (S&P) luottoluokitus Garantiasta on A- vakain näkymin.

Energia -segmentin tavoitteena on kanavoida hallinnoitavia pääomia uusiutuvan energian tuotantohankkeisiin ja muihin kestävästä kehityksestä tukeviin energiahankkeisiin. Tavoitteena on, että energialiiketoiminta kansainvälistyy ja laajenee, mikä luonnollisesti tuo mukanaan kasvuun ja kansainvälistymiseen liittyviä riskejä. Energia -segmentin tuottoihin

vaikuttaa mm. miten hyvin se onnistuu löytämään sopivia hankkeita, osaa huomioida kaikki uusiutuvan energian kansainväliseen kehitykseen, rakentamiseen, rahoitukseen ja operointiin liittyvät riskit ja onnistuu kansainvälistymisessä. Energia -segmentin tuottoihin vaikuttaa myös miten hyvin sen omat energiahankesijoitukset onnistuvat.

Tasesijoitukset - merkittävimmät riskit koostuvat Taaleri Sijoitus Oy:n tekemistä pääomasijoituksista sekä Taaleri Oyj:n luottoriskeistä liittyen myönnettyihin lainoihin ja luottolaitossaamisiin. Tasesijoitukset -segmentin tuotot muodostuvat sijoitusten arvonmuutoksesta ja sijoitusten myyntien yhteydessä saatavista myyntivoitoista/-tappioista. Tasesijoitukset -segmentin tuotot ja tulos saattaa täten vaihdella merkittävästi katsauskausien välillä.

Taaleri kuuluu EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritettyjen suurten asiakasriskien sääntelyn piiriin. Vuoden 2018 päätyessä Taalerin suurin yksittäinen asiakasriski oli 22,3 (20,8) prosenttia ryhmittymän omista varoista, eikä yhdenkään asiakaskokonaisuuden vastuut ylittäneet lain asettamaa 25 prosentin rajaa.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Tammikuussa 2019, Taaleri Oyj ja Taalerin johtoryhmän jäsen Petri Lampinen sopivat työsuhteen päättämisestä. Lampinen toimi myös Varainhoidon asiakkuuksista vastaavana johtajana. Lampinen jätti yhtiön 14. tammikuuta 2019.

15. tammikuuta 2019 Taaleri Energia ja Masdar allekirjoittivat aiesopimuksen yhteisen kehitysyhtiön perustamisesta. Yhteisyrityksen tavoitteena on kehittää tuulivoima- ja aurinkoenergiahankkeita Itä Euroopassa.

31. tammikuuta 2019 Finanssivalvonta myönsi Taaleri Oyj:n hakeman vakavaraisuusasetuksen (EU) 575/2013 (jäljempänä CRR) 49 artiklan 1 kohdan mukaisen luvan. Lupa oikeuttaa olla vähentämättä Taaleri Oyj:n rahoitus- ja vakuutusryhmittymävalvonnan piirissä olevan Vakuutusosakeyhtiö Garantian omaan varallisuuteen luettaviin instrumentteihin tehdyt sijoitukset sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta ydinpääomasta (CET1). Vähentämisen sijaan vakuutusyhtiösijoitukset tulee riskipainottaa CRR 49 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Lupa on määräaikainen ja voimassa 31.12.2020 saakka.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Riskit ja epävarmuustekijät lyhyellä aikavälillä

Muuttuvassa liiketoimintaympäristössä menestyminen ja kasvaminen vaativat rohkeutta. Merkittävimmät konsernin liiketoiminnan tuottoihin vaikuttavat ulkoiset tekijät ovat toimintaympäristön ja sääntely-ympäristön muutokset ja globaalin sekä erityisesti Suomen talouden tilan kehittyminen.

Varainhoito- ja Energia-segmenttien tulokseen vaikuttaa hallinnoitavien varojen kehitys, joka on muun muassa riippuvainen pääomarahastojen hankkeiden etenemisestä ja pääomamarkkinoiden kehityksestä. Tulokset kehitykseen vaikuttaa myös sijoitustoiminnan menestykseen sidottujen tuottosidonnaisten palkkiotuottojen toteutuminen. Energia -segmentin osalta tulokseen vaikuttaa myös omien energiahankesijoitusten onnistuminen.

Rahoitus-segmentin, eli Garantian harjoittama takausvakuutusliiketoiminta ja sijoitustoiminta vaikuttavat keskeisesti koko Taaleri-konsernin liiketoiminnan tuottoihin.

Tasesijoitukset -segmentin tuotot muodostuvat sijoitusten arvonmuutoksesta ja sijoitusten myyntien yhteydessä saatavista myyntivoitoista/-tappioista. Tasesijoitukset -segmentin tuotot ja tulos saattavat täten vaihdella merkittävästi katsauskausien välillä.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

Taalerin pitkän aikavälin liikevoittotavoite on vähintään 20 prosenttia liikevaihdosta, tavoite oman pääoman tuotolle pitkällä aikavälillä vähintään 15 prosenttia ja omavaraisuusasteelle vähintään 30 prosenttia.

Yhtiö pyrkii kasvattamaan jaettavan osingon määrää ja jakamaan vuosittain kilpailukykyisen osingon huomioiden yhtiön taloudellinen tilanne ja rahoitustilanne sekä Finanssivalvonnan vakavaraisuusvaatimukset huomioiden.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2018 maksetaan osinkoa 0,30 euroa/osake yhteensä 8 505 186,00 euroa. Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat olivat 60 954 918,41 euroa, josta tilikauden voitto oli 11 591 097,91 euroa. Osinko maksetaan yhdessä erässä.

Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 22.3.2019 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus esittää, että osinko maksetaan 29.3.2019.

Helsinki, 14.2.2019

Taaleri Oyj

Hallitus

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

KONSERNI	2018	2017	2016
Liikevaihto, 1 000 euroa	72 513	80 989	60 569
Liikevoitto (-tappio), 1 000 euroa	23 895	27 611	16 340
- osuus liikevaihdosta %	33,0 %	34,1 %	27,0 %
Tilikauden voitto, 1 000 euroa	21 637	21 787	12 771
- osuus liikevaihdosta %	29,8 %	26,9 %	21,1 %
Laimentamaton tulos/osake, euroa	0,76	0,76	0,45
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	0,76	0,76	0,44
Oman pääoman tuotto -% (ROE)	18,9 %	21,8 %	13,4 %
Oman pääoman tuotto -% käyvin arvoin (ROE)	17,8 %	19,1 %	16,5 %
Koko pääoman tuotto % (ROA)	9,3 %	9,8 %	5,9 %
Kulu/tuotto -suhde	67,0 %	66,2 %	73,2 %
Hinta/voitto (P/E)	9,3	13,7	18,4
Kokoaikainen henkilöstömäärä, keskimäärin	183	175	167

KONSERNI	2018	2017	2016
Omavaraisuusaste -%	51,4 %	46,3 %	44,0 %
Nettovelkaantumisaste -%	24 %	8 %	17 %
Oma pääoma/osake, euro	4,26	3,73	3,30
Osinko/osake, euro ¹⁾	0,30	0,26	0,22
Osinko/tulos, % ¹⁾	39,3 %	34,3 %	49,2 %
Efektiivinen osinkotuotto prosentteina ¹⁾	4,2 %	2,5 %	2,7 %
Lainasaamiset, 1 000 euroa	9 379	6 598	6 919
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde, %	186,0 %	251,2 %	268,9 %
Rahoitussektorin vakavaraisuussuhde, %	24,9 %	22,5 %	-
Osakkeiden lkm tilikauden lopussa ²⁾	28 305 620	28 305 620	28 305 620
Osakkeiden keskim. lkm (tod/tod) ²⁾	28 305 620	28 305 620	28 305 620
Osakkeen keskimurssi, euro	9,69	9,30	8,73
- kauden ylin, euro	11,80	11,50	9,50
- kauden alin, euro	7,08	7,78	8,00
- kauden päätöskurssi, euro	7,10	10,35	8,24
Osakekannan markkina-arvo, 1000 euroa ²⁾	200 970	292 963	233 238
Osakevaihto, 1000 kpl	2 247	2 487	2 719
Osakevaihto, %	8 %	9 %	10 %

1) Hallituksen ehdotus 2018 0,30 euroa osinkoa/osake.

2) Hankitut omat osakkeet vähennettynä.

VAKUUTUSTOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Takausvakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta.

1 000 euroa	2018	2017	2016
Vakuutustoiminnan nettotuotot	13 021	9 818	8 714
josta vakuutusmaksutuotot, netto	12 277	10 638	9 467
josta vakuutuskorvaukset, netto	744	-820	-753
Muut tuotot	202	3	
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-734	11 930	3 614
Liikekulut	-7 540	-7 849	-7 702
Liikevoitto ennen arvostuksia	4 949	13 902	4 626
Sijoitusten käyvän arvon muutos	-1 690	-3 604	3 064
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	3 259	10 298	7 690
Yhdistetty kulusuhde, %	35 %	60 %	64 %
Vahinkosuhte, %	-4 %	10 %	12 %
Liikekulusuhde, %	39 %	50 %	52 %
Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin, %	-1,7 %	6,6 %	5,8 %
Solvenssisuhde (S2), % ¹⁾	390,7 %	393,6 %	435,4 %
Solvenssisuhde (S2) pääomavaatimuksen korotuksella, % ¹⁾	233,4 %	237,6 %	
Takausvakuutuskanta, mrd. euroa	1,67	1,49	1,32
Henkilöstön määrä keskimäärin tilikaudella	26	25	22

1) Solvenssi II - vakavaraisuussäännökset eivät kuulu 1.1.2016 voimaan tulleen

VYL:n mukaan lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin. Solvenssi II -vakavaraisuusluvut ei ole tilintarkastettu.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

Laimentamaton tulos/osake, EUR $\frac{\text{Katsauskauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Osakkeiden keskim. lkm (ilman yhtiön omistamia omia osakkeita) ennen laimennusvaikutusta}}$

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR $\frac{\text{Katsauskauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Osakkeiden keskim. lkm (ilman yhtiön omistamia omia osakkeita) laimennusvaikutuksen jälkeen}}$

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Niiden ei tule kuitenkaan katsoa korvaavan IFRS-standardien mukaisia tunnuslukuja.

Oman pääoman tuotto (ROE), % $\frac{\text{Tilikauden tulos x 100}}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Oman pääoman tuotto käyvin arvoon (ROE), % $\frac{\text{Tilikauden laaja tulos x 100}}{\text{oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Koko pääoman tuotto (ROA), % $\frac{\text{Tilikauden tulos x 100}}{\text{keskimääräinen taseen loppusumma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Kulu/tuotto -suhde -% $\frac{\text{palkkiokulut + korkokulut + hallintokulut + poistot + liiketoiminnan muut kulut}}{\text{liikevaihto + osuus osakkuusyritysten tuloksista}}$

Hinta / Voitto (P/E) $\frac{\text{Pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{Voitto / osake}}$

Omavaraisuusaste, % $\frac{\text{Oma pääoma yhteensä x 100}}{\text{Taseen loppusumma}}$

Nettovelkaantumisaste -% $\frac{\text{(Korolliset velat - rahavarat - rahamarkkinasijoitukset) x100}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$

Oma pääoma/osake, EUR $\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä - hankitut omat osakkeet}}$

Osinko/osake, euro $\frac{\text{Tilikauden osingonjako x 100}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$

Osinko/tulos, % $\frac{\text{Osinko/osake x 100}}{\text{Laimentamaton tulos/osake}}$

Efektiiivinen osinkotuotto prosentteina $\frac{\text{Osinko/osake x 100}}{\text{Tilikauden osakkeen päätöskurssi}}$

Ryhmittymän vakavaraisuussuhde $\frac{\text{Ryhmittymän omat varat}}{\text{Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä}}$

Omat varat suhteessa riskipainotettuihin eriin $\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (Kokonaisriski)}}$

Ydinpääoma suhteessa riskipainotettuihin eriin $\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (Kokonaisriski)}}$

Osakekannan markkina-arvo Tilikauden lopun osakkeiden määrä ilman yhtiön omistamia omia osakkeita, kerrottuna osakkeen pörssikurssilla tilikauden lopussa.

Osakevaihto, % $\frac{\text{Osakkeiden vaihtomäärä tilikauden aikana x100}}{\text{Osakkeiden laimentamaton keskimääräinen lukumäärä}}$

VAKUUTUSTOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Yhdistetty kulusuhde, %	Vahinkosuhde + Liikekulusuhde
Vahinkosuhde, %	$\frac{(\text{Vakuutuskorvaukset, netto} + \text{korvaustoimintaan kohdistettu osuus liikekuluista}) \times 100}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$ <p>Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.</p>
Liikekulusuhde, %	$\frac{(\text{Liikekulut} - \text{osuus konsernin yleis- ja rahoituskuluista} + \text{korvaustoimintaan kohdistettu osuus liikekuluista}) \times 100}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$ <p>Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.</p>
Solvenssisuhde (S2), %	$\frac{\text{Oma perusvarallisuus} \times 100}{\text{Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)}}$

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1 000 euroa	Liite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
JATKUVAT TOIMINNOT			
Palkkiotuotot	3	45 631	53 015
Vakuustustoiminnan nettotuotot	4	12 287	21 748
Takausvakuustustoiminnan nettotuotot		13 021	9 818
Sijoitustoiminnan nettotuotot		-734	11 930
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	5	-2 814	534
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	6	11 835	1 301
Korkotuotot	7	678	562
Liiketoiminnan muut tuotot	8	4 896	3 829
LIIKEVAIHTO		72 513	80 989
Palkkiokulut	9	-5 774	-6 391
Korkokulut	10	-2 943	-3 133
Hallintokulut			
Henkilöstökulut	11, 42	-21 735	-29 304
Muut hallintokulut	12	-8 430	-7 079
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	13	-1 181	-1 316
Liiketoiminnan muut kulut	14	-8 390	-6 738
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno- kirjatuista rahoitusvaroista	15	51	-
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	44	-215	583
LIIKEVOITTO		23 895	27 611
Tuloverot	16	-2 258	-5 824
TILIKAUDEN TULOS		21 637	21 787

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA	Liite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Tilikauden tulos		21 637	21 787
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi	17		
Muuntoerot		21	248
Käyvän arvon rahaston muutos käypään arvoon arvostamisesta		-1 690	-3 739
Verot		338	748
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä		-1 330	-2 743
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	17		
Käyvän arvon rahaston muutos käypään arvoon arvostamisesta		-31	
Verot		5	
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä		-26	-
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		20 281	19 044

Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajien osuus		21 626	21 447
Määräysvallattomien osuus		12	341
Yhteensä		21 637	21 787

Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajien osuus		20 269	18 703
Määräysvallattomien osuus		12	341
Yhteensä		20 281	19 044

Emoyrityksen omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen	Liite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Laimentamaton osakekohtainen tulos, tilikauden voitto	18	0,76	0,76
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, tilikauden voitto	18	0,76	0,76

Liikevaihtoon sisältyvät tuotot on esitetty bruttona, paitsi arvopaperi- ja valuuttakaupan tuotot, jotka esitetään nettona oikeamman kuvan antamiseksi.

KONSERNIN TASE

Vastaavaa, 1 000 euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Saamiset luottolaitoksilta	19, 24, 25, 37, 39	26 133	34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	20, 24, 25, 37, 39	9 379	6 598
Osakkeet ja osuudet	21, 24, 25, 37, 39	12 424	25 883
Myytävänä olevaksi luokitellut omaisuuserät	22	12 007	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	21, 24, 25, 37, 39	6 140	7 606
Vakuutustoiminnan varat	23, 24, 25	133 634	135 586
Vakuutustoiminnan saamiset		1 802	3 268
Sijoitusomaisuus		131 832	132 318
Aineettomat hyödykkeet	26	6 575	2 205
Liikearvo		5 097	627
Muut aineettomat hyödykkeet		1 479	1 577
Aineelliset hyödykkeet	27	692	361
Muut varat	28	6 540	10 081
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	29	22 163	5 322
Laskennalliset verosaamiset	34	2 322	1 113
		238 009	229 322

Vastattavaa, 1 000 euroa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
VIERAS PÄÄOMA		115 628	123 238
Velat luottolaitoksille	24, 25, 30, 37, 39	6 996	7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24, 25, 31, 37, 39	54 815	54 758
Vakuutustoiminnan velat	23, 24, 25	23 293	20 336
Muut velat	24, 32	2 882	2 131
Siirtovelat ja saadut ennakot	24, 33	12 999	22 143
Laskennalliset verovelat	34	14 643	15 887
OMA PÄÄOMA	35	122 381	106 084
Osakepääoma		125	125
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		35 814	35 814
Käyvän arvon rahasto		-2 414	-4 280
Muuntoero		21	-
Edellisten tilikausien voitto(tappio)		65 547	52 594
Tilikauden tulos/emoyhtiön omistajien osuus		21 626	21 447
Määräysvallattomien omistajien osuus pääomista		1 662	384
		238 009	229 322

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liikevoitto (tappio)	23 895	27 611
Suunnitelman mukaiset poistot	1 181	1 316
Muut oikaisut		
Sijoitusten käyvän arvon muutokset		
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	-813	-76
- Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	1 522	-2 984
Muut oikaisut	490	-297
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	26 275	25 569
Käyttö pääoman muutos		
Lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-2 830	304
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-12 879	-6 149
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	-1 589	12 780
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	8 977	32 505
Maksetut välittömät verot (-)	-3 890	-3 711
Liiketoiminnan rahavirta (A)	5 087	28 794
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 376	-870
Investoinnit tytä- ja osakkuusyrityksiin hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-9 918	-3 215
Investoinnit muihin sijoituksiin	5 235	-27 426
Investointien rahavirta (B)	-6 059	-31 511
Rahoituksen rahavirta:		
Synteettisten optioiden muutos	1 279	-472
Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutetut liiketoimet	23	24
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-10 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys(+)/vähennys(-)	-1 000	-1 000
Maksetut osingot ja muu voitonjako		
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-7 359	-6 202
Määräysvallattomille osakkeenomistajille	-404	-215
Rahoituksen rahavirta (C)	-7 461	-17 864
Rahavarojen lisäys/vähennys (A+B+C)	-8 434	-20 581
Rahavarat tilikauden alussa	34 567	55 148
Rahavarat tilikauden lopussa	26 133	34 567
Rahavarojen erotus	-8 434	-20 581

KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

	Osakepääoma	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovar	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
2018, 1 000 eur								
31.12.2017	125	-4 280	35 814	-	74 041	105 700	384	106 084
IFRS 9 -siirtymän vaikutus 1.1.2018	-	3 244	-	-	-3 301	-57	-	-57
IFRS 2 -muutosten vaikutus 1.1.2018	-	-	-	-	783	783	-	783
1.1.2018	125	-1 036	35 814	-	71 523	106 426	384	106 809
Tilikauden laaja tulos		-1 378		21	21 626	20 269	12	20 281
Kauden tulos					21 626	21 626	12	21 637
Muut laajan tuloksen erät		-1 378		21		-1 356		-1 356
Oman pääoman maksulliset lisäykset								
Voitonjako					-7 359	-7 359	-404	-7 764
Osinko 0,26 eur/osake					-7 359	-7 359		-7 359
Alakonsernin voitonjako							-404	-404
Omien osakkeiden hankinta								
Omana pääomana suoritettavat osakeperusteiset maksut					1 279	1 279		1 279
Määräysvallattomille omistajille myydyt osuudet ¹⁾					397	397	1 647	2 044
Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneet liiketoimet ¹⁾					-291	-291	-8	-300
Muut							32	32
31.12.2018	125	-2 414	35 814	21	87 173	120 720	1 662	122 381

	Osakepääoma	Myytävissä olevat	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovar	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
2017, 1 000 eur								
1.1.2017	125	-1 288	35 814	-248	59 093	93 496	354	93 850
Tilikauden laaja tulos		-2 991		248	21 447	18 703	341	19 044
Kauden tulos					21 447	21 447	341	21 787
Muut laajan tuloksen erät		-2 991		248		-2 743		-2 743
Voitonjako					-6 227	-6 227	-215	-6 442
Osinko 0,22 eur/osake					-6 227	-6 227		-6 227
Alakonsernin voitonjako							-215	-215
Omien osakkeiden hankinta								
Omana pääomana suoritettavat osakeperusteiset maksut					-472	-472		-472
Määräysvallattomille omistajille myydyt osuudet ¹⁾					147	147	-103	44
Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneet liiketoimet ¹⁾					53	53	7	60
31.12.2017	125	-4 280	35 814	-	74 041	105 700	384	106 084

1) Ks. liite 43.

SEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT

Liiketoimintasegmentit

Taaleri-konsernin liiketoimintasegmentit ovat Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä Tasesijoitukset.

Varainhoito-segmentti muodostuu sijoituspalveluyhtiö Taaleri Varainhoito Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä sekä Taaleri Pääomarahastot Oy -konsernista. Lisäksi segmenttiin kuuluu Taaleri Kapitaali Oy. Palkkiotuotot on Varainhoito-segmentin merkittävin tuottoerä. Kulut muodostuvat pääosin henkilöstö- ja muista hallintokuluista sekä palkkiokuluista. Liiketoiminnan merkittävin riskilaji on operatiiviset riskit, mutta liiketoimintaan sisältyy myös markkina- ja luottoriskiä.

Rahoitus-segmentti muodostuu Vakuutusosakeyhtiö Garantiasta ja tilikauden aikana hankitusta sekä Garantiaan fuusioituneesta Suomen Vuokravastuu Oy:stä. Garantia on takausvakuutuksiin erikoistunut vakuutusyhtiö, joka takaa suomalaisten yritysten rahoituksia ja muita vastuuta, sekä vakuuttaa sijoituksiin liittyviä riskejä. Rahoitus-segmentin merkittävimmät tuottoerät ovat takausvakuutuksen palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Takausliiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat vastaavasti vakuutusriskit sekä sijoitusriskit.

Energia-segmentti muodostuu Taaleri Energia Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä. Taaleri Energia toimii aktiivisesti kansainvälisillä energiainframarkkinoilla etsien uusia sijoitusmahdollisuuksia. Toiminta perustuu elinkaarimalliin, joka alkaa kehityskohteiden etsimisestä ja valinnasta jatkuen aina hankkeiden kehittämisen, rakentamisen ja operoinnin kautta energialaitosten hallittuun alasajoon. Energia-liiketoiminnan tuotot perustuvat Energia-segmentin rahasto-osuuksiin. Energia-liiketoiminta kehittää myös hankkeita, jolloin hankkeiden tuotot ja kulut kirjataan sillä tilikaudella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Energialiiketoimintaan kuuluu myös tuulivoimaloiden käyttö- ja huoltopalvelut, joista saadaan vuosimaksuja. Energialiiketoiminnan merkittävät riskit ovat kansainvälisiin hankkeisiin liittyvät maariskit sekä markkina- ja luottoriski.

Tasesijoitukset sisältää segmenttejä tukevat Taaleri Oyj:n konsernihallintotoiminnot sekä konsernin oman taseen sijoitukset, jotka toteutetaan Taaleri Sijoitus Oy:n kautta. Liiketoimintasegmenttejä tukevien palveluiden kustannukset kohdistetaan segmenteille ja veloitetaan kuukausittain.

Segmenttiraportoinnin laatimisperiaatteista on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 2.

SEGMENTTITIEDOT - TULOS

1.1.-31.12.2018, 1 000 euroa	Jatkuvat toiminnot				YHTEENSÄ
	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	TASESIJOITUKSET	
Jatkuvat tuotot	35 818	13 223	2 280	706	52 028
Tuottopalkkiot	8 102	-	-	-	8 102
Sijoitustoiminta	4 821	-734	-	8 081	12 168
Liikevaihto	48 742	12 489	2 280	8 787	72 298
Palkkiokulut	-5 517	-128	-20	-110	-5 774
Korkokulut	-43	-	-	-2 900	-2 943
Henkilöstökulut ¹⁾	-13 600	-3 072	-2 056	-3 008	-21 735
Suorat kulut	-9 659	-1 761	-1 943	-3 458	-16 820
Poistot ja arvonalentumiset	-984	-89	-27	-80	-1 181
Arvonalentumiset luotoista	-	19	-	32	51
Liikevoitto ennen yleiskustannuksia	18 938	7 459	-1 765	-736	23 895
Yleiskustannukset ¹⁾	-2 111	-348	-317	2 776	-
Rahoituskulujen kohdistus	-	-2 163	-247	2 410	-
Liikevoitto ennen arvostuksia	16 828	4 949	-2 330	4 449	23 895
Sijoitusten käyvän arvon muutos	-31	-1 690	-	-	-1 721
Tulos ennen veroja ja vähemmistöä	16 796	3 259	-2 330	4 449	22 174

1.1.-31.12.2017, 1 000 euroa	Jatkuvat toiminnot				YHTEENSÄ
	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	TASESIJOITUKSET	
Jatkuvat tuotot	35 733	9 818	1 786	1 610	48 947
Tuottopalkkiot	15 806	-	-	-	15 806
Sijoitustoiminta	3 064	11 933	-	1 822	16 820
Liikevaihto	54 603	21 751	1 786	3 432	81 572
Palkkiokulut	-6 190	-55	-97	-50	-6 391
Korkokulut	-46	-	-	-3 087	-3 133
Henkilöstökulut ¹⁾	-18 726	-4 208	-1 920	-4 449	-29 304
Suorat kulut	-8 809	-1 367	-837	-2 805	-13 818
Poistot ja arvonalentumiset	-1 163	-91	-23	-39	-1 316
Arvonalentumiset luotoista	-	-	-	-	-
Liikevoitto ennen yleiskustannuksia	19 670	16 030	-1 091	-6 997	27 611
Yleiskustannukset ¹⁾	-3 024	-549	-454	4 027	-
Rahoituskulujen kohdistus	-	-1 580	-	1 580	-
Liikevoitto ennen arvostuksia	16 646	13 902	-1 545	-1 391	27 611
Sijoitusten käyvän arvon muutos	13	-3 604	-	-149	-3 739
Tulos ennen veroja ja vähemmistöä	16 659	10 298	-1 545	-1 539	23 872

1) Segmenttiraportoinnissa on 1.1.2018 alkaen esitetty aiemmin yleiskustannusrivillä esitettyjä henkilöstöoptioiden arvonmuutoksia, segmenttien henkilöstökuluissa. Vertailutietoja on oikaistu vastaamaan muutettua kulujen esittämistapaa.

Täsmäytyslaskelmat

Liikevaihdon täsmäytys	2018	2017
Segmenttien yhteenlaskettu liikevaihto	72 298	81 572
Osakkuusyhtiöiden tulos kohdistettu segmenttien liikevaihtoon	215	-583
Konsernin liikevaihto	72 513	80 989

Tuloksen täsmäytys	2018	2017
Segmenttien yhteenlaskettu tulos ennen veroja ja vähemmistöä	22 174	23 872
Sijoitusten käyvän arvon muutos	1 721	3 739
Konsernin liikevoitto	23 895	27 611

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2018

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1	Konsernin perustiedot	34
2	Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista	34

Tuloslaskelman liitetiedot

3	Palkkiotuotot	55
4	Vakuustoitominnan nettotuotot	55
5	Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	56
6	Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	56
7	Korkotuotot	56
8	Liiketoiminnan muut tuotot	57
9	Palkkiokulut	57
10	Korkokulut	57
11	Henkilöstökulut	57
12	Muut hallintokulut	57
13	Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	57
14	Liiketoiminnan muut kulut	58
15	Odotettavissa olevat luottotappiot	58
16	Tuloverot	58
17	Muut laajan tuloksen erät	59
18	Osakekohtainen tulos	59

Taseen liitetiedot

19	Saamiset luottolaitoksilta	60
20	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	60
21	Osakkeet ja osuudet	60
22	Myytävänä olevaksi luokitellut omaisuuserät	60
23	Vakuustoitominnan varat ja velat	61
24	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	62
25	Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit	63
26	Aineettomat hyödykkeet	64
27	Aineelliset hyödykkeet	65
28	Muut varat	65
29	Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	65
30	Velat luottolaitoksille	66
31	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	66
32	Muut velat	68
33	Siirtovelat ja saadut ennakot	68
34	Laskennalliset verosaamiset ja -velat	68
35	Oma pääoma	69

Riskiasemaa koskevat liitetiedot

36	Konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet	71
37	Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma	90
38	Muutokset rahoituksen rahavirroiksi luokiteltavissa rahoitusveloissa	90
39	Markkinariskin herkkyyshanalyysi	91
40	Määrällisiä tietoja vakuutusriskistä ja vastuuvelasta	91
41	Määrällisiä tietoja vakuustoitominnan sijoitusriskeistä	93

Muut liitetiedot

42	Henkilöstöä ja johtoa koskevat liitetiedot	95
43	Sijoitukset tytäryhtiöihin	98
44	Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	99
45	Ehdolliset velat ja vastuusitoumukset	99
46	Eläkevastuut	99
47	Muut vuokrasopimukset	100
48	Lähipiiritapahtumat	101

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1. KONSERNIN PERUSTIEDOT

Taaleri Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Helsinki, kotivaltio on Suomi ja sen rekisteröity osoite on Kasarmikatu 21 B, 00130 Helsinki. Taaleri Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämälle pörs-siilistalle. Taaleri Oyj ja sen tytäryhtiöt muodostavat Taaleri-konsernin ("Taaleri" tai "konserni"). Taaleri-konserni koostuu kolmesta liiketoiminta-alueesta: Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Taalerin palvelut on suunnattu institutionaalisille sijoittajille, yrityksille sekä yksityishenkilöille. Konsernin liiketoiminnalliset tytäryhtiöt ovat: Taaleri Varainhoito Oy ja sen tytäryhtiöt, Taaleri Pääomarahastot Oy -konserni, Taaleri Sijoitus Oy -konserni, Taaleri Energia Oy -konserni sekä Vakuutusosakeyhtiö Garantia. Lisäksi Taalerilla on osakkuusyhtiöt Fellow Finance Oyj, Ficolo Oy, Munkkiniemi Group Oy ja Turun Toriparkki Oy (ks. konserniyhtiöt sivulla 120). Toimipisteet sijaitsevat Helsingissä, Tampereella, Turussa, Porissa, Oulussa ja Nairobissa. Taalerin toiminta on Finanssivalvonnan valvomaan. Taaleri-konserni muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (RAVA-ryhmittymä) ja se kuuluu siten rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain piiriin.

2. YHTEENVETO MERKITTÄVISTÄ TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA

Seuraavassa esitetään tässä konsernitilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

2.1 Laatimisperusta

Taalerin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-standardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2018. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti. IFRS-standardien ohella Taaleri-konsernin tilinpäätöksen laadintaan sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin sovellettavia määräyksiä ja ohjeita.

Konsernitilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Taaleri Oyj:n hallitus on 14.2.2019 hyväksynyt konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla olevissa laskentaperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Tilinpäätöksessä esitetyt arvot on pyöristetty tarkoista arvoista, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja. Toimintakertomus ja tilinpäätös on julkaistu suomen ja englannin kielellä. Suomenkielinen versio on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Kohdassa 2.18 kuvataan tarkemmin merkittävää harkintaa vaativat tai monimutkaiset alueet sekä alueet, joilla on tehty konsernitilinpäätöksen kannalta merkittäviä oletuksia ja arvioita.

2.2 Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Taaleri Oyj:n sekä tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhtiössä altistuu yhtiön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhtiötä koskevaa valtaansa. Konserni arvioi

uudelleen, onko sillä määräysvalta yhtiössä, jos tosiasiat ja olosuhteet antavat viitteitä siitä, että joko yhdessä tai useamassa määräysvallan osatekijässä on tapahtunut muutos. Kun konsernin määräysvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajien osuuteen ja määräysvallattomien omistajien osuuteen esitetään tuloslaskelmassa, ja laajan tuloksen jakautuminen esitetään erillisessä laajassa tuloslaskelmassa. Tilikauden tulos sekä laaja tulos kohdistetaan määräysvallattomille omistajille siinäkin tapauksessa, että sen seurauksena määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomien omistajien osuus on esitetty konsernitaseen omassa pääomassa erillään emoyhtiön omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteellisenä osuutena hankinnan nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin hankinnalle.

Osakkuusyrietykset, joissa emoyhtiöllä on 20–50 prosenttia osakekannan äänimäärästä tai joissa muutoin käytetään huomattavaa vaikutusvaltaa, mutta ei määräysvaltaa, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa sijoitus kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla sijoittajan osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen velvoitteiden täyttämiseen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrietyksen tilikauden tuloksesta esitetään ennen liikevoittoa. Konsernin osuus muihin laajan tuloksen eriin kirjatuihin muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuusyrietyksillä ei ollut tällaisia eriä tilikausilla 2017–2018. Kun konsernin huomattava vaikutusvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja erotus kirjanpitoarvon ja jäljelle jäävän osuuden käyvän arvon sekä mahdollisen luovutusvoiton/-tappion välillä kirjataan tulosvaikutteisesti. Jokaisen raportointikauden lopussa arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyrietykseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut. Jos tällaista näyttöä on, arvonalentumistappio määritetään osakkuusyrietyksestä kerrytettävissä olevan rahamäärän ja sen kirjanpitoarvon välisenä erotuksena ja se merkitään tuloslaskelmaan erään ”Osuus osakkuusyrietysten voitoista/tappioista”.

Tilikauden aikana hankitut tytär- tai osakkuusyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan tai huomattavan vaikutusvallan ja luovutetut vastaavasti siihen saakka, jolloin määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa. Tytäryhtiöiden tilinpäätöksiin tehdään tarvittaessa oikaisuja, jotta niiden laskentaperiaatteet vastaavat konsernin laskentaperiaatteita.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saatavat, velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako eliminoidaan. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

2.3 Liiketoimintojen yhdistäminen ja liikearvo

Liiketoimintojen yhdistäminen käsitellään hankintamenetelmällä. Hankinnan kustannukset määritetään laskemalla yhteen luovutettu vastike hankinta-ajankohdan käypään arvoon arvostettuna sekä mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa. Kullekin liiketoimintojen yhdistämiselle konserni valitsee, arvostetaanko hankinnan kohteessa olevan määräysvallattomien omistajien osuus käypään arvoon vai suhteelliseen osuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan niillä kausilla, joiden aikana menot toteutuvat ja niitä vastaavat palvelut otetaan vastaan.

Kun konserni hankkii liiketoiminnon, se arvioi rahavarat ja vastattaviksi otetut velat asianmukaisen luokituksen määrittämiseksi sopimusehtojen, taloudellisten olosuhteiden ja asiaankuuluvien hankinta-ajankohtana vallitsevien olosuhteiden mukaisesti. Arviointi sisältää hankinnan kohteen pääsopimuksiin sisältyvien kytkettyjen johdannaisten erottamisen.

Mahdollinen ehdollinen vastike kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Omaisuuseräksi tai velaksi luokiteltu ehdollinen vastike, joka on rahoitusinstrumentti ja kuuluu IFRS 9:n (Rahoitusinstrumentit) soveltamisalaan, arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan joko tulosvaikutteisesti tai laajan tuloksen erien muutoksena. Jos ehdollinen vastike ei kuulu IFRS 9:n soveltamisalaan, se arvostetaan soveltuvan IFRS-standardin edellyttämällä tavalla. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen ja sen myöhempi toteutuminen käsitellään omassa pääomassa.

Liikearvo arvostetaan alun perin hankintamenoon, joka vastaa sitä määrää, jolla luovutettu vastike ja määräysvallatomille omistajille merkitty osuus yhteenlaskettuina ylittävät yksilöitävissä olevien hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen nettomäärän. Jos hankittujen nettovarojen käypä arvo ylittää yhteenlasketun luovutetun vastikkeen, konserni arvioi uudelleen, onko se yksilöinyt kaikki hankitut varat ja kaikki vastattaviksi otetut velat oikein, ja tarkastelee menettelytapoja, joita se on noudattanut määrittäessään hankinta-ajankohtana kirjattavia määriä. Jos hankittujen nettovarojen käypä arvo uudelleenarvioinnin jälkeenkin ylittää yhteenlasketun luovutetun vastikkeen määrän, voitto kirjataan tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittu liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten hankinta-ajankohdasta lähtien niille konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä, riippumatta siitä, kohdistetaanko näille yksiköille muita hankinnan kohteen varoja tai velkoja. Rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat joko liiketoimintasegmenttejä tai niihin kuuluvia yrityksiä.

Liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta diskonttaamalla ennustetut tulevaisuuden nettokassavirrat käyttämällä markkinaperusteisia diskonttaustekijöitä. Jos rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on sen kirjanpitoarvoa pienempi, kirjataan arvonalentumistappio. Liikearvoon liittyviä arvonalentumistappioita ei peruuteta myöhemmällä kaudella.

Kun rahavirtaa tuottavalle yksikölle on kohdistettu liikearvoa ja osa kyseiseen yksikköön kuuluvasta toiminnosta luovutetaan, luovutettavaan toimintoon kohdistuva liikearvo sisällytetään toiminnon kirjanpitoarvoon luovutusvoittoa tai tappiota määritettäessä. Tällaisessa tilanteessa luovutettu liikearvo määritetään luovutettavan toiminnon ja rahavirtaa tuottavasta yksiköstä jäljelle jäävän osan arvojen suhteen perusteella.

2.4 Segmenttiraportointi

Taaleri-konsernilla on kolme liiketoimintasegmenttiä, jotka ovat Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Tasesijoitukset". Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty strategisia päätöksiä tekevä konsernin johtoryhmä.

Segmenttiraportointi noudattaa Taaleri-konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenteille on kohdistettu ne tuotot ja kulut joiden on katsottu välittömästi kohdistuvan ko. segmentille. Johto seuraa segmenttitasolla ainoastaan konsernin ulkoisia tuottoja ja kuluja, joten konsernieliminoinneille ei ole segmenttiraportoinnissa tarvetta. Johto ei seuraa varoja ja velkoja segmenttitasolla, joten niitä ei tilinpäätöksessä esitetä. Segmenttien tulosta ja kannattavuutta seurataan tulos ennen veroja-tasolla.

2.5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmät) luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä, myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä tai luovutettava erä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan. Myynnin toteuttamiseksi tarvittavan suunnitelman toimenpiteiden perusteella tulee voida osoittaa, että on epätodennäköistä, että suunnitelmaan tehdään merkittäviä muutoksia eikä sen toteuttamisesta luovuta. Johdon on sitouduttava oletettuun myyntiin yhden vuoden kuluessa luokittelun tapahtumisesta.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, joka on luovutettu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka edustaa erillistä keskeistä liiketoimintaa tai on osa erillistä keskeistä liiketoimintaa joka on luokiteltu myytävänä olevaksi. Myytävissä olevat omaisuuserät esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi. Omaisuuserät, jotka täyttävät myytävänä olevaksi luokittelun edellytykset, esitetään erikseen taseessa ja lopetettujen toimintojen tulos esitetään erikseen laajassa tuloslaskelmassa.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä sekä aineettomista hyödykkeistä ei tehdä poistoja, kun ne on luokiteltu myytävänä oleviksi. Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat esitetään erikseen lyhytaikaisina erinä taseessa.

2.6 Ulkomaan rahan määräiset erät

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on konsernin toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimena olevat ulkomaan rahan määräiset saatavat ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Konsernin esittämisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluutaa käyttävien konserniyritysten (joista mikään ei toimi hyperinflaatiomaassa) tuloslaskelmat ja taseet muunnetaan esittämisvaluutan määräisiksi seuraavasti: taseen varat ja velat muutetaan tilinpäätöspäivän kurssiin ja tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät muunnetaan kauden keskikurssiin. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoa ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Kaikki syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryritys myydään, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

2.7 Rahoitusvarat ja -velat

Varat ja velat esitetään likvidiysjärjestyksessä, joka Taaleri -konsernin kannalta johtaa luotettavampaan ja merkityksellisempään informaatioon kuin lyhyt- ja pitkäaikaisten erien erottaminen. Liitteessä 37 esitetään rahoitusvarojen ja velkojen tarkempi maturiteettijakauma.

1.1.2018 konsernissa on siirrytty soveltamaan IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia, joka käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista. Vertailutietoja ei ole oikaistu. Vuonna 2017 sovelletut laatimisperiaatteet on esitetty viimeisenä kappaleessa 2.7. Arvostus käypään arvoon –osio ei ole muuttunut.

Rahoitusvarat 1.1.2018 alkaen

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin ja jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviin. Luokittelua varten rahoitusvarat ryhmitellään velkainstrumentteihin, oman pääoman ehtoihin instrumentteihin sekä johdannaisiin.

Velkainstrumenttien luokittelu riippuu Taalerin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa sekä kyseisten rahoitusvarojen rahavirtojen ominaispiirteistä. Taaleri hallinnoi velkainstrumenttejaan pääasiallisesti kahden eri liiketoimintamallin mukaisesti. Vakuutusliiketoiminnan luonteen johdosta Garantian sijoitustoiminnan tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myymällä rahoitusvaroja, jolloin kyseessä on Yhdistelmä – liiketoimintamalli. Tämän johdosta rahavirtatestin läpäisevät velkainstrumentit arvostetaan käypään arvoon laajan tuloksen kautta. Muiden paitsi vakuutusliiketoiminnan velkainstrumenttien osalta liiketoimintamalli on pääsääntöisesti velkainstrumenttien hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, jolloin rahavirtatestin läpäisseet velkainstrumentit arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Kyseinen arvio tehdään instrumenttikohtaisesti, jolloin arvostusperiaate määritellään instrumenttikohtaisesti. Sekä vakuutusliiketoiminnan sijoitustoiminnassa, että konsernin muussa sijoitustoiminnassa, velkainstrumentit jotka eivät läpäise rahavirtatestiä arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Käyvän arvon muutokset velkainstrumenteista, jotka arvostetaan käypään arvoon laajan tuloksen kautta, kirjataan käyvän arvon rahastoon. Korkotuotot, arvonalentumisvoitot ja –tappiot sekä valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun velkainstrumentti kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi vakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuottoihin, kun kyseessä on vakuutustoiminnan sijoitusvaroihin kuuluva erä.

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavien velkainstrumenttien kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin. Myyntivoitot- ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat velkainstrumentit arvostetaan käypään arvoon ja mahdolliset käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Myös korkotuotot, rahastojen maksamat tuotot, valuuttakurssivoitot ja -tappiot sekä myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan kuinka rahoitusvaroja hallinnoidaan tietyn liiketoiminnallisen tavoitteen saavuttamiseksi. ”Pidettävä” – liiketoimintamallissa rahoitusvarojen hallussapidon tavoite on sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen, ”Yhdistelmä” – liiketoimintamallissa tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myymällä rahoitusvaroja, ”Kaupankäynti” –liiketoimintamallissa tavoite saavutetaan käymällä aktiivista kauppaa rahoitusvaroilla. Liiketoimintamallia määrittäessä huomioidaan mm. miten rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan, miten toiminnan riskejä hallitaan sekä kuinka usein ja paljon varoilla käydään kauppaa.

Rahavirtatestillä arvioidaan velkainstrumenttien rahavirtojen ominaispiirteitä. Mikäli sopimukseen perustuvat rahavirrat eivät muodostu yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksuista (perustyyppinen lainanantojärjestely), kyseinen instrumentti arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Jos rahavirrat ovat alttiita esimerkiksi osakehinnoille tai lainanottajan taloudelliseen tilanteeseen, kyseessä ei ole perustyyppinen lainanantojärjestely. Taalerilla tällaiset velkainstrumentit muodostuvat pääasiassa rahastosijoituksista, vaihtovelkakirjoista sekä voitonjako- ja pääomalainoista.

Sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, jolloin käyvän arvon muutokset, osingot, korkotuotot, valuuttakurssivoitot ja –tappiot sekä myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvai-

kutteisesti. Johto voi alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tehdä peruuttamattoman valinnan menettelystä, jonka mukaan käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin eikä niitä myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi. Tällöin osinkotuotot kirjataan tulosvaikutteisesti, mutta käyvän arvon muutokset, valuuttakurssivoitot ja –tappiot sekä myyntivoitot ja tappiot kirjataan laajaan tulokseen. Taalerin ei-strategiset sijoitukset arvostetaan kyseisellä menetelmällä käypään arvoon laajan tuloksen kautta ilman kierrätystä. Taalerilla ei ole merkittävästi ei-strategisia sijoituksia.

Sijoitukset rahoitusvaroihin kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot, paitsi jos kyseessä on käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvara, jolloin transaktiomeno kirjataan kuluksi. Rahoitusinstrumenttien osto- ja myyntisopimuksia kirjattaessa on käytetty kaupantekopäivää kirjaamisperusteena.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahavarat, jotka konsernin taseessa vastaavat erää ”Saamiset luottolaitoksilta”, koostuvat vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja määräaikaistalletuksista.

Rahoitusvelat 1.1.2018 alkaen

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin tai jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin rahoitusvelkoihin. Konsernilla ei ole ollut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja tilikaudella 2018.

Muut lainat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon johon lisätään transaktiomenot. Myöhemmin muut lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon. Muut velat kirjataan pois taseesta, kun niiden veloitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

Arvostus käypään arvoon

Konserni arvostaa yllä määritellyt rahoitusinstrumentit käypään arvoon joko taseessa tai liitetiedoissa. Konsernissa ei ole muita varoja tai velkoja jotka arvostetaan käypään arvoon. Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa. Toimivilla markkinoilla noteerattujen rahoitusinstrumenttien arvo määritellään arvostuspäivän hintanoteerausten perusteella ja ei-noteerattujen rahoitusinstrumenttien arvo omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Kaikki rahoitusinstrumentit, jotka on arvostettu käypään arvoon taseessa tai joiden käypä arvo esitetään liitetiedoissa, luokitellaan arvostustavan mukaisesti kolmeen eri hierarkiatasoon.

Tasolle 1 luokitellaan sellaiset instrumentit joiden käypä arvo perustuu täysin samanlaisten omaisuuserien noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne edustavat todellisia ja säännöllisesti toteutuvia toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatapahtumia. Rahoitusvarojen arvo määritellään sijoituksen tilinpäätöspäivänä noteeratun ostokurssin perusteella. Tason 1 instrumentit koostuvat pääasiassa noteeratuista osakesijoituksista, osake- ja korkorahastosijoituksista ja joukkovelkakirjasijoituksista jotka on luokiteltu käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Tasolle 2 luokitellaan sellaiset instrumentit joiden käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittävältä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Tasolle 3 luokitellaan sellaiset instrumentit joiden käypien arvojen määrittämisessä käytetään merkittäviä muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Tason 3 instrumentit koostuvat pääasiassa noteeraamattomista oman pääoman

ehtoisista sijoituksista. Kyseisten instrumenttien arvot perustuvat parhaaseen informaatioon, joka on kyseisissä olosuhteissa saatavilla. Useimmiten arvostus tehdään hankintahintaan tai hintatiedot saadaan kolmansilta osapuolilta. Arvostuksiin sisältyy paljon johdon harkintaa. Liitteessä 25 on kerrottu tarkemmin tasolle 3 luokiteltujen instrumenttien käytetyistä arvostusmenetelmistä.

Tilinpäätöksessä toistuvasti esitettävien omaisuuserien ja velkojen osalta konserni määrittää, milloin käypien arvojen hierarkiatasoilla on tapahtunut siirtoja, arvioimalla luokittelun uudelleen (perustuen alimmalla tasolla olevaan syöttötietoon, joka on merkittävä koko arvonmäärityksen kannalta) kunkin raportointikauden päättyessä.

Arvonalentuminen 1.1.2018 alkaen

Arvonalentumiset lasketaan odotettuihin luottotappioihin ("ECL") perustuvan mallin mukaan, jolloin arvonalennus kirjataan kaikista lainoista ja velkainstrumenteista, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, sekä taseen ulkopuolisista vastuista.

Arvonalentuminen lasketaan sopimuskohtaisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD), tappio-osuuden (LGD), vastuumäärän (EAD) ja maturiteetin (M) tulona: $ECL = PD * LGD * EAD * M(\text{min } 1 \text{ tai } M)$.

Arvonalentumistestausta varten testattavat varat jaetaan kolmeen tasoon. Ensimmäisellä tasolla on instrumentit joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi, toisella tasolla on instrumentit joiden luottoriski on lisääntynyt merkittävästi ja kolmannella tasolla on instrumentit joiden arvo on alentunut. Ensimmäisellä tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä, joka vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Toisella ja kolmannella tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Taaleri arvioi jokaisena raportointipäivänä onko arvopaperin luottoriski lisääntynyt merkittävästi verrattuna arvopaperin hankintahetkeen, ja määrittää tämän pohjalta odotettavissa olevan luottotappion määrän.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen arvioidaan luottoluokituksen muutoksen (tai odotettavissa olevan muutoksen) perusteella; luottoluokituksen arvioidaan ottavan huomioon järkevän ja perusteltavissa olevan informaation tarvittavassa laajuudessa. Tämän lisäksi luottoriski arvioidaan kasvaneen merkittävästä, mikäli suoritus on yli 30 päivää myöhässä.

Luottoriskin arvioidaan lisääntyneen merkittävästi, kun vastapuolen luottoluokitus heikkenee seuraavasti:

- Investointitasolta eli AAA – (BBB-) -tasolta (BB-) -tasolle tai alle;
- BB+ - (BB-) -tasolta (B-) tasolle tai alle;
- B+ - (B-) –tasolta C -tasolle tai alle.

Jaksotettuun hankintamenoan arvostettavien lainojen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä kirjataan lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi ja tuloslaskelman erään "Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoan kirjatuihin rahoitusvaroihin". Käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettavien velkainstrumenttien ja lainojen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä kirjataan vähentämään käyvän arvon rahastoa ja tuloslaskelman erään "Vakuutustoiminnan nettotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot", kun kyseessä on vakuutustoiminnan sijoitusvaroihin kuuluva erä.

Ennen 1.1.2018 sovelletut rahoitusvarojen ja -velkojen laatimisperiaatteet

Rahoitusvarat 31.12.2017 asti

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu.

Sijoitukset rahoitusvaroihin kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot, paitsi jos kyseessä on käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvara, jolloin transaktiomeno kirjataan kuluksi. Rahoitusinstrumenttien osto- ja myyntisopimuksia kirjattaessa on käytetty kaupantekopäivää kirjaamisperusteena.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään luokitellaan johdannaiset, kytketyt johdannaiset sekä sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Luokkaan luokitellut rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon ja mahdolliset käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään "Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot".

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen, vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella. Efektiivisen koron jaksotus kirjataan tuloslaskelman korkotuottoihin tai – kuluihin.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Luokkaan kirjataan sekä oman pääoman, että vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joihin kuuluvat mm. seuraavat erät: Osuudet pääomarahastoissa, osakesijoitukset, osake- ja korkorahastosijoitukset, joukkovelkakirjasijoitukset sekä sijoitustodistukset. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon ja arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sisältyvään käyvän arvon rahastoon, verojen osuudella vähennettynä. Käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonmuutos tuloutetaan kun instrumentti myydään, tai kun todetaan sen arvon olevan alentunut (ks. alla Arvon alentuminen).

Rahavarat, jotka konsernin taseessa vastaavat erää "Saamiset luottolaitoksilta", koostuvat käteisestä rahasta ja vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista.

Rahoitusvelat 31.12.2017 asti

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin tai muihin lainoihin. Konsernilla ei ole ollut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja tilikaudella 2017.

Muut lainat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon johon lisätään transaktiomenot. Myöhemmin muut lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Muut velat kirjataan pois taseesta, kun niiden veloitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

Arvon alentuminen 31.12.2017 asti

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on

alentunut ja arvonalentumistappiota syntynyt vain, jos on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman ("tappion synnyttävä tapahtuma") seurauksena ja tappion synnyttävällä tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin.

Näyttöä arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi, koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit sekä konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys. Jos kyseessä ovat oman pääoman ehtoiset sijoitukset, katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkittyneen alentumisen alle hankintameno olevan myös näyttöä omaisuuserän arvon alentumisesta. Merkittäväksi ja pitkäaikaiseksi arvonalentumiseksi katsotaan oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta se, jos raportointikauden päätöspäivän käypä arvo on 20 % pienempi kuin hankintameno tai jos oman pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo on ollut pienempi kuin hankintameno vähintään 12 kuukauden ajan.

Merkittävä tai pitkäaikainen arvonalentuminen myytävissä olevaksi luokitellusta rahoitusinstrumentista kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sisältyvästä käyvän arvon rahastosta tulosvaikutteisena oikaisuna vaikka rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei olisi kirjattu pois taseesta. Tulosvaikutteiseksi siirrettävä tappio on laskettu seuraavasti: hankintameno (oikaistuna pääoman lyhennyksillä ja jaksotuksilla) vähennettynä tarkasteluhetken käypä arvo (vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aikaisemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla). Vieraan pääoman ehtoisen instrumentin käyvän arvon myöhemmin noustessa ja kun nousun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappion jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoisen instrumenttien osalta mahdollinen myöhempi arvonnousu kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Jos on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenuun taseeseen merkityistä lainoista ja muista saamisista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla (toisin sanoen alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä lasketulla efektiivisellä korolla) diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena (ottamatta huomioon vastaisia, vielä toteutumattomia luottotappioita). Omaisuuserän kirjanpitoarvoa alennetaan arvonalentumistappion määrällä ja tappio kirjataan tulosvaikutteisesti erään "Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista". Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan (kuten velallisen luottoluokituksen paranemiseen), aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siten, ettei se johda rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen arvoon, joka on suurempi kuin jaksotettu hankintameno olisi ollut arvonalentumisen peruuttamisajankohtana, jos arvonalentumista ei olisi kirjattu. Peruutuksen määrä kirjataan tulosvaikutteisesti.

2.8 Vakuustustoiminnan varat ja velat

Vakuutus sopimukset on käsitelty ja arvostettu IFRS 4 – standardin määritelmän mukaisesti. Määritelmän mukaan vakuutus sopimukseen syntymiseen liittyy merkittävä vakuutus riski, joka on siirtynyt sopimuksen ostajalta sopimuksen myyjälle. Yhtiöllä ei ole IFRS 4 -standardin mukaisia rahoitus sopimuksia jotka poikkeavat vakuutus sopimuksista siinä, että niiden osalta sopimuksen antajalle siirtyy rahoitus riski, mutta ei merkittävää vakuutus riskiä.

Vakuutus sopimusten osalta muodostuva velka lasketaan pääosin kansallisin laskentasaädöksin. Kansallisista säädöksistä poiketen tasoituspääomä esitetään IFRS-standardien mukaisesti omissa pääomassa, laskennallisella verolla oikaistuna. Vakuutus sopimuksista muodostuva velka muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Korvausvastuu koostuu kahdesta osasta: tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevista korvausmääristä, jotka aiheutuvat tiedossa olevista tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista

vahingoista sekä tilastollisia menetelmiä hyödyntäen lasketusta varauksesta tuntemattomille vahingoille, joita ei ole vielä raportointihetkellä raportoitu vakuutusyhtiölle.

Vakuutustoiminnan sijoitusomaisuus arvostetaan 1.1.2018 alkaen joko käypään arvoon laajan tuloksen kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti, riippuen liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa sekä kyseisten rahoitusvarojen rahavirtojen ominaispiirteistä. Tarkemmat kirjausperiaatteet on esitelty kohdassa 2.7 Rahoitusvarat ja -velat. 31.12.2017 asti koko vakuutustoiminnan sijoitusomaisuus luokiteltiin myytävissä olevaksi ja kirjausperiaatteet on esitelty kohdan 2.7 Rahoitusvarat ja -velat lopussa.

Vakuutussopimusten arvostaminen

Vakuutusmaksutuloon on kirjattu vakuutusmaksut niiltä vakuutussopimuksissa sovituilta vakuutusmaksukautilta, jotka ovat alkaneet tilikauden aikana. Vakuutusmaksutulosta on vähennetty luottotappiona ne vakuutusmaksusaamiset, joista ei todennäköisesti saada suoritusta. Vakuutusmaksutulo sisältää vakuutusmaksun lisäksi perustamismaksut, järjestelypalkkiot, waiver-palkkiot ym. kertamaksut, vakuutusmaksujen palautukset ja luottotappiot. Koko vakuutusmaksu kirjataan tulokseen pääsääntöisesti kerralla vakuutuksen alkamisajankohtana. Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Vakuutusmaksuvastuu koostuu lähinnä täyte- ja rakennusvirhevakuutussopimuksista, joiden vakuutuskausi on normaalisti pitempi kuin yksi vuosi.

Korvauskuluihin kirjataan tilikauden aikana maksetut korvaukset vahingon sattumisajankohdasta riippumatta. Maksetuihin korvauksiin kirjataan myös korvaustoiminnan hoitamisesta tilikauden aikana syntyneet liikekulut ja poistot ja takaisinperinnästä aiheutuneet kulut. Takausvakuutussopimuksen mukaisesti on vakuutusyhtiöllä vakuutustapahtuman jälkeen oikeus vakuutussopimuksen mukaisesti maksetun korvauksen takaisinperintään. Tällöin maksettua korvausta voidaan oikaista ns. turvaavien vakuuksien määrällä. Tässä tapauksessa osa maksetusta korvauksesta kirjataan regressisaamisiin. Vakuutuskorvauksiin perustuvat regressisaatavat kirjataan Garantian kirjanpitoon sellaisiin todennäköisiin arvoihin, joihin päädytään arviointihetkellä käytettävissä olevan parhaan mahdollisen tiedon perusteella. Saatavien arvostukset päivitetään tilinpäätöksen ja välitilinpäätöksen yhteydessä.

Jälleenvakuutussaamiset

Jälleenvakuutuksella tarkoitetaan IFRS 4 – standardin mukaisia vakuutussopimuksia, jonka avulla vakuutusyhtiö voi saada korvauksia toiselta vakuutusyhtiöltä vakuutustapahtuman sattuessa. Yhtiö hyödyntää lainatakauksissa ns. fakultatiivista jälleenvakuutusta niissä sopimuksissa, jotka ylittävät yhtiön määrittämän vakuutusriskin omapidätysosuuden ja kun vakuuksia ei voida hyödyntää vakuutusriskin pienentämisessä riittävästi. Kaupalliset takaukset on pääosin jälleenvakuutettu ns. Quota Share jälleenvakuutuksella, jolloin kaikki kalenterivuoden aikana voimaan astuneet vakuutussopimukset jälleenvakuutetaan. IFRS 4-standardin mukaisesti jälleenvakuuttajien osuus vastuuvastausta käsitellään varoina. Mikäli korvattu vastuu on ollut jälleenvakuutettu, kirjataan jälleenvakuuttajan osuus maksetusta korvauksesta samanaikaisesti omalle tililleen vähentämään korvauskulujen määrää sekä saamiseksi jälleenvakuuttajilta. Samoin takaisin perinnöistä tehdään jälleenvakuutettujen vastuuden osalta vastaavat kirjaukset.

Vakuutussopimukseen liittyvän velan riittävyystesti

Tilinpäätöspäivänä arvioidaan vakuutussopimukseen liittyvää velkaa kirjattaessa, taseeseen merkittävän velan riittävyttä. Testauksessa käytetään tarkasteluhetken arvioita vakuutussopimusten tulevista rahavirroista.

2.9 Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen, jos niiden hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja jos on todennäköistä, että niistä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Aineelliset hyödykkeet

merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintamenuon. Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääasiassa koneista ja kalustosta, jotka poistetaan neljässä vuodessa. Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi. Jos hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 mukaisesti, poistojen kirjaaminen lopetetaan.

Omaisuuserien jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena raportointikauden päättämispäivänä, ja niitä muutetaan tarvittaessa. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva arvioitu rahamäärä, kirjanpitoarvo alennetaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi välittömästi. Käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Voitot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja tappiot poistoissa ja arvonalentumisissa. Myyntivoitto tai –tappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintamenuon erotuksena.

Aineellisten hyödykkeiden arvon alentuminen testataan, jos havaitaan viitteitä arvonalentumisesta. Hyödyke, jonka arvo on alentunut, kirjataan alas kerrytettävissä olevaan summaan, joka on sen käypä arvo vähennettynä myyntikustannuksilla tai sen korkeampi käyttöarvo.

2.10 Aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen, jos hyödykkeen hankintamenu on määritettävissä luotettavasti ja jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Muut aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintamenuon. Muina aineettomina hyödykkeinä on aktivoitu pääasiassa tietokoneohjelmistojen kehittämismenuja sekä lisenssejä, joiden taloudellinen vaikutusaika on 3-5 vuotta. Taseeseen ei ole merkitty sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä.

Käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Voitot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja tappiot poistoissa ja arvonalentumisissa. Myyntivoitto tai –tappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintamenuon erotuksena.

Aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen testataan, jos havaitaan viitteitä arvonalentumisesta. Hyödyke, jonka arvo on alentunut, kirjataan alas kerrytettävissä olevaan summaan, joka on sen käypä arvo vähennettynä myyntikustannuksilla tai sen korkeampi käyttöarvo.

Liikearvo

Liikearvoon liittyvät laskentaperiaatteet on esitetty kohdassa 2.3 Liiketoimintojen yhdistäminen ja liikearvo.

2.11 Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Konsernilla ei ole rahoitusleasingsopimuksia.

2.12 Työsuhde-etuudet

Johdon pitkän aikavälin palkitseminen

Kaikki Taaleri-konsernin kokoaikaisessa työsuhteessa olevat työntekijät Suomessa (pl. konsernin toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja senior advisorit, sekä Taaleri Kapitaali Oy:n, Taaleri Energia Oy:n, Taaleri Energia Operati-
ons Oy:n ja ClarkApps Oy:n työntekijät) kuuluvat Taaleri-konsernin Palkkiorahastoon (Taaleri Palkkiorahasto hr.).
Konsernin vuosipalkkiosta osa siirretään palkkiorahastoon ennakoon määritettyjen kriteerien mukaisesti.

Konsernissa on käytössä henkilöstön pitkäaikaisia palkitsemisjärjestelmiä, jonka perusteella niihin kuuluvat henkilöt voivat saada Taaleri-osakkeina tai rahana selvitettävän palkkion ns. ansainta- ja sitouttamisjakson aikana suorittamastaan työsuorituksesta. Nämä palkitsemisohjelmat kirjataan suoritustavasta riippuen joko omana pääomana tai käteisvaroina maksettavina osakeperusteisina liiketoimina.

Omana pääomana maksettavat osakeperusteiset työsuhde-etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja oman pääoman lisäykseksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Myös nettomääräisesti selvitettävissä järjestelyissä, joissa konsernilla on velvollisuus suorittaa ennakonpidätys maksettavasta palkkiosta, minkä vuoksi osa ansaitusta palkkiosta käytetään verojen maksuun, ansaittu palkkio käsitellään kokonaisuudessaan oman pääoman ehtoisena instrumenttina maksettavana etuutena huolimatta rahana maksettavasta vero-osuudesta.

Toteutettavien osakkeiden arvioitu lukumäärä tarkastetaan neljännesvuosittain. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdolliset vaikutukset kirjataan henkilöstökuluna tuloslaskelmaan, ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan.

Eläkkeet

Yhtiön henkilöstön ja johdon lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEl-vakuutuksilla. Yhtiön johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Konsernin kaikki eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Lakisääteisistä eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkilöstökulut" ja vapaaehtoisista lisäeläkevakuutuksista johtuvat kulut kirjataan erään "Muut hallintokulut". Vakuutusmaksut maksetaan vakuutusyhtiölle ja kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä ei ole muita maksuvelvoitteita.

2.13 Ehdolliset velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Konsernin ehdolliset velat esitetään liitetietona.

2.14 Tuloverot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero

voidaan hyödyntää. Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät vakuutustoiminnan takausvastuun tasotusmäärän eliminoinnista ja sijoitusten arvostamisesta käypään arvoon. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytyt.

2.15 Tuloutusperiaatteet

Varainhoitoliiketoiminnan tuloutusperiaatteet

Palkkiotuotot perustuvat esimerkiksi rahasto-osuuksiin, omaisuudenhoitoon, arvopaperivälitykseen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuun. Taaleri-konsernin suurimmat palkkiotuotot muodostuvat rahasto-osuuksista ja omaisuudenhoidosta. Palkkiokuluihin on merkitty toiselle maksetut palkkiokulut niistä tuotoista, jotka on kirjattu palkkiotuottoihin. Varainhoidon palkkiot laskutetaan etukäteen kvartaaleittain ja jaksotetaan tuotoksi kuukausittain. Arvopaperivälityksen tapahtumat kirjataan kauppapäivämäärän mukaisesti. Edellä mainitut tuotot kirjataan palkkiotuottoihin.

Hankkeiden tuotot ja kulut kirjataan sillä tilikaudella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Lyhytaikaiset keskeneräiset hankekulut aktivoidaan taseeseen. Hankkeiden tuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja hankkeisiin kohdistuvat kulut vastaavasti liiketoiminnan muissa kuluissa.

Arvopaperikaupan nettotuottoihin kirjataan käyvän arvon muutos kaikista käypään arvoon tulosvaikutteiseksi luokitelluista rahoitusinstrumenteista. Valuuttakaupan nettotuottoihin kirjataan nettotulos valuutanvaihdosta, sekä varojen ja velkojen euroiksi muuntamisesta syntyneet positiiviset ja negatiiviset kurssierot.

Vakuutusliiketoiminnan tuloutusperiaatteet

Vakuutustoiminnan tuloutusperiaatteet on kuvattu kohdassa 2.8 Vakuutustoiminnan varat ja velat. Kaikki vakuutustoiminnan tuotot esitetään vakuutustoiminnan nettotuotoissa, paitsi käyvän arvon muutokset käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettavista rahoitusinstrumenteista, jotka esitetään laajassa tuloksessa.

Energialiiketoiminnan tuloutusperiaatteet

Energialiiketoiminnan palkkiotuotot perustuvat Energia-segmentin rahasto-osuuksiin. Energia-liiketoiminta kehittää myös hankkeita, jolloin hankkeiden tuotot ja kulut kirjataan sillä tilikaudella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Keskeneräiset hankekulut aktivoidaan taseeseen. Palkkiokuluihin merkitään toiselle maksetut palkkiokulut niistä tuotoista, jotka on kirjattu palkkiotuottoihin.

Energialiiketoimintaan kuuluu myös tuulivoimaloiden käyttö- ja huoltopalvelut, joiden laskutus perustuu ennalta sovitun vuosimaksuun, joka tuloutetaan vuoden aikana ajan kuluessa.

Muut tuotot

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista-ryhmään kirjataan pääsääntöisesti osinkotuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista sekä luovutusvoitot/-tappiot osakkuus- ja konserniyrityksistä. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

Korkotuotot – ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti korollisista omaisuus- ja velkaeristä. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin. Kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan lainan juoksuajalle korkotuottoihin ja -kuluihin.

Korkotuottojen ja – kulujen kirjaamisessa on noudatettu efektiivisen koron menetelmää sopimuksen juoksuajalle. Efektiivisen korkokannan määrittelyssä on arvioitu rahoitusinstrumentin odotettavissa olevaa juoksuaikaa ja arvioitu

rahavirrat ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot. Saadut palkkiot, transaktiomenot ja mahdolliset yli- tai alikurssit, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, on huomioitu korkotuottojen ja -kulujen kirjaamisessa.

2.16 Oma pääoma

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai vieraaksi pääomaksi (rahoitusvelaksi). Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos yhtiö hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

2.17 Liikevoitto ja liikevaihto

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen – standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihdosta vähennetään palkkio- ja korkokulut, vähennetään hallintokulut, lisätään negatiivisen liikearvon tuloutus, vähennetään poistot ja arvonalentumiset, vähennetään liiketoiminnan muut kulut ja lisätään osuus osakkuusyrityksen tuloksesta. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella.

Liikevaihtoon sisältyvät tuotot on esitetty bruttona, paitsi arvopaperi- ja valuuttakaupan tuotot, jotka esitetään nettona oikeamman kuvan antamiseksi.

2.18 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Vuoden 2015 Vakuutusosakeyhtiö Garantian hankintaan ja maksettua kauppahintaan verrattuna yhtiön todelliseen markkina-arvoon sisältyy epävarmuutta ja johdon tekemää arviota. Konserni on arvostanut hankitun yhtiön varat ja velat parhaimman arvion mukaan markkina-arvoon, mutta tulevista takaustappioista erityisesti heikossa markkinatilanteessa liittyy suurta epävarmuutta. Vaikka hankinnan yhteydessä 31.3.2015 kirjattiin 28,6 miljoonan euron negatiivinen liikearvo, ei tämä tarkoita ettei myönnetyistä takauksista hankintahetkellä voisi syntyä yhtiölle tulevaisuudessa takaustappioita. Hankintahetkellä yhtiöllä ei ollut tiedossa takaustappioita joita yhtiö ei olisi huomionut taseessaan, eikä yleisiä kohdistamattomia varauksia saa IFRS:n mukaan tehdä.

Garantian harjoittamaan takausliiketoiminnan vastuun määrittämiseen sisältyy useita harkinnanvaraisia tekijöitä ja epävarmuustekijöitä. Ulkoista toimintaympäristöä koskevien oletusten lisäksi arviointi pohjautuu pääosin omien vahinkotilastojen vakuutusmatemaattiseen analysointiin. Johdon harkintaa edellytetään erityisesti riskien ja liiketoiminnan vaatiman pääoman määrittämiseen, riskien hinnoitteluun kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteiden mukaisesti sekä vakuutussovimusten vaatiman velvoitteiden täyttämiseen ja arvioitaessa jo sattuneiden vahinkojen korvausmenoa.

Strukturoituihin yhteisöihin tehtyjen sijoitusten tuottaman määräysvallan tarkastelussa arvioidaan sijoittajan valtaa ohjata sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja sekä sijoittajan altistumista muuttuville tuotoille. Merkityksellisiä toimintoja koskevan vallan ja muuttuville tuotoille altistumisen tarkastelu sisältää harkintaa. Määräysvallan syntymistä arvioidaan tarkemmin, kun sijoituksen tuottama osuus sijoituskohteen nettovarallisuudesta ja tuotosta ylittää 20 %. Sijoituskohde yhdistellään tytäryrityksenä viimeistään silloin kun konsernin osuus yhtiön muuttuvasta tuotosta on merkittävä ja muuttuvan tuoton ja vallan välillä todetaan yhteys.

Vuoden 2018 hankittujen yhtiöiden, Evervest Oy:n ja Suomen Vuokravastuu Oy:n hankittujen yksilöitävissä olevien varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen määrittämisessä ja arvostamisessa on käytetty johdon harkintaa, mikä on vaikuttanut kirjattuun liikearvon määrään.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun liiketoimintojen arvot perustuvat arvioihin liiketoiminnan tulevasta kehityksestä, arvioiduista rahavirroista sekä käytettävästä diskonttokorosta. Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Arvonalentumistestauksessa määriteltävä kerrytettävissä oleva rahamäärä pohjautuu usein käyttöarvoon, jonka laskemisessa on tehtävä arvioita tulevista rahavirroista ja käytettävän diskonttokoron suhteen.

Johdon harkintaa on käytetty Varainhoito- ja Energia-segmentin keskeneräisten hankkeiden arvostuksessa. Aktiivisiin hankkeisiin liittyvät ulkoiset kulut ja hankkeiden tekniseen työhön liittyviä henkilöstökuluja on aktivoitu taseeseen, mikäli hankkeen nettonykyarvo on arvioitu positiiviseksi. Hankkeen kulut on kirjattu tulosvaikutteisesti, mikäli hanke on päättynyt tai sen nettonykyarvo on arvioitu negatiiviseksi.

Rahoitusvarojen luokittelussa ja arvostuksessa vaaditaan johdon harkintaa, mm. kun arvioidaan onko jokin oman pääoman ehtoinen instrumentti strategien vai ei-strateginen, jonka perusteella instrumentti arvostetaan joko käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai käypään arvoon laajan tuloksen kautta ilman kierrätystä. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittely vaatii johdon harkintaa, mm. arvonalentumismallien ja niiden parametrien arviointimenetelmien valinnoissa.

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Kun rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmän avulla, johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan. Pääomarahastosijoitusten sekä noteeraamattomien osakkeiden ja osuuksien käyvän arvon määrittämisessä on käytetty kansainvälisiä arviointistandardeja (IVS) ja niiden sovellutuksiin perustuvia arvonmäärittämenetelmiä. Arvonmäärittämisessä huomioivat useita eri tekijöitä, kuten milloin ja mihin hintaan sijoitus tehtiin, noteerattujen verrokkiyhtiöiden kurssikehitys, paikalliset markkinaolosuhteet kyseessä olevalla toimialalla sekä toteutunut että ennustettu operatiivinen tulos ja lisäsijoitukset. Arvoanalyysit on laadittu yleensä kassavirtapohjaista tuottoarvomenetelmää sekä markkinaperusteista vertailevaa arvonmäärittäystä käyttäen valmiille hankkeille. Keskeneräiset hankerahastot on arvostettu niiden hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon. Arvonmäärittämisessä joudutaan tekemään arvioita ja käyttämään johdon harkintaa. Epälikvidien sijoitusten osalta ei ole varmuutta että realisoidessa sijoitus saadaan rahoitusinstrumentin käypä arvo.

Johdon harkintaa on käytetty osakeperusteisten palkitsemisjärjestelyiden osalta synteettisten optioiden arvon määrittämisessä ja näistä konsernille kohdistuvaa kuluja arvioitaessa. Synteettisten optioiden arvioidusta kulukirjauksesta on täten myös kirjattu laskennallista veroa tulokseen ja laskennallista verosaamista taseeseen.

Laskennallista veroa on kirjattu Garantian tasoitusmäärästä, jonka suuruus perustuu johdon vahvistamiin vahinkotilastoihin ja arviotuihin tuleviin vahinkoihin, joihin liittyy harkintaa. Tasoitusmäärää laskettaessa käytetään johdon harkintaa kauden vahinkosuhteen vertailussa pitkän ajan odotettuun keskiarvoon, minkä perusteella tasoitusmäärää joko kasvatetaan tai puretaan tulosvaikutteisesti mikä puolestaan vaikuttaa suoraan laskennallisen verovelan suuruuteen.

2.19 Sovelletut uudet ja uudistetut standardit

Konserni on soveltanut 1.1.2018 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja standardeja ja tulkintoja joilla on ollut vaikutusta tilinpäätökseen:

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit, joka on korvannut IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen – standardia. Uuden standardin vaikutuksista on kerrottu tarkemmin alla ja laatimisperiaatteiden luku 2.7 Rahoitusvarat ja velat on muuttunut 1.1.2018 alkaen, lukuun ottamatta Arvostus käypään arvoon –osiota. Lisäksi lukua 2.8 Vakuutustoiminnan varat ja velat on päivitetty vakuutustoiminnan sijoitusomaisuuden osalta ja lukua 2.18 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät on päivitetty arvonalentumisen osalta.
- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista, joka on korvannut IAS 18:n Tuotot ja IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet sekä niihin liittyvät tulkinnat. Uuden standardin vaikutuksista on kerrottu tarkemmin alla.
- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut –standardiin 1.1.2018 voimaan tulleet muutokset. Uuden standardin vaikutuksista on kerrottu tarkemmin alla ja Taalerin laatimisperiaatteiden luvun 2.12 Työsuhde-etuudet osio Johdon pitkän aikavälin palkitseminen on muuttunut yllä.
- IFRS -standardeihin tehdyt parannukset. Vuosittain tehdyt parannukset standardeihin kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta niillä ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

1.1.2018 konsernissa on siirrytty soveltamaan IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia, joka käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista. Standardi vaikuttaa konsernin rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen, sekä arvonalentumisiin. Konserni ei sovelle suojauslaskentaa. Seuraavaksi esitetään standardin keskeiset vaikutukset konsernissa sekä rahoitusinstrumenttien muuntolaskelma per 1.1.2018. Taaleri ei oikaise vertailutietoja.

Keskeiset vaikutukset konsernissa - luokittelu ja arvostus

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulovaikutteisesti kirjattaviin, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin ja jaksotettuun hankintameroon kirjattaviin. Luokittelua varten rahoitusvarat ryhmitellään velkainstrumentteihin, oman pääoman ehtoihin instrumentteihin sekä johdannaisiin. Taaleri on uudelleenluokitellut rahoitusvarat perustuen kyseiseen ryhmittelyyn ja velkainstrumenttien osalta lisäksi liiketoimintamalliin ja instrumenttien rahavirtaominaisuuksiin perustuen. Muutokset on esitetty alla olevassa taulukossa.

Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen eivät muuttuneet IFRS 9 myötä.

Rahoitusvarojen ja velkojen muuntotaulukko 1.1.2018, ilman odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutusta

Rahoitusvarat 1.1.2018, 1 000 euroa	IFRS 9 luokittelu					
IAS 39 luokittelu	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin	Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin (ei kierrätystä)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	YHTEENSÄ	Viite
Lainat ja saamiset	52 020	-	-	564	52 583	
Saamiset luottolaitoksilta	34 567				34 567	1)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 634			564	6 198	2)
Muut rahoitusvarat	11 819				11 819	1)
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	20 470	20 470	
Osakkeet ja osuudet				20 470	20 470	3)
Myytävisä olevat	-	67 735	390	70 006	138 132	
Osakkeet ja osuudet			390	5 023	5 413	4)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä				400	400	5)
Vakuutustoiminnan varat		67 735		64 583	132 318	6)
Yhteensä	52 020	67 735	390	91 040	211 185	
Odotettavissa oleva luottotappio	71	204				

Rahoitusvelat 1.1.2018, 1 000 euroa	IFRS 9 luokittelu				
IAS 39 luokittelu	Jaksotettu hankintameno		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	YHTEENSÄ	
Muut velat		79 164	-	79 164	
Velat luottolaitoksille		7 982	-	7 982	1)
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		54 758	-	54 758	1)
Muut rahoitusvelat		16 424	-	16 424	1)
Yhteensä		79 164	-	79 164	

- 1) Saamiset luottolaitoksilta, muut rahoitusvarat sekä kaikki velat arvostetaan kuten aikaisemminkin, jaksotettuun hankintameno.
- 2) Aiemmin lainoihin ja saamisiin luokitellut saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä arvostetaan jatkossa kuten aikaisemmin jaksotettuun hankintameno. Sellaiset saamiset, joiden rahavirtaominaisuudet eivät vastaa perustyyppistä lainanantojärjestelyä, arvostetaan kuitenkin käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Taalerilla kyseiset saamiset koostuvat muun muassa pääomalainoista.
- 3) Aiemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut osakkeet ja osuudet arvostetaan jatkossakin käypään arvoon tulosvaikutteisesti.
- 4) Aiemmin myytävissä oleviin luokitellut osakkeet ja osuudet arvostetaan jatkossa käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Johto voi kuitenkin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tehdä peruuttamattoman valinnan menettelystä, jonka mukaan käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin eikä niitä myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi. Taalerin ei-strategiset sijoitukset arvostetaan kyseisellä menettelyllä käypään arvoon laajan tuloksen kautta ilman kierrätystä.
- 5) Aiemmin myytävissä oleviin luokitellut saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä arvostetaan jatkossa käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Taalerilla kyseiset saamiset koostuvat muun muassa voitonjakolainoista.
- 6) Vakuutustoiminnan rahoitusvarat, jotka aiemmin luokiteltiin myytävissä oleviksi, arvostetaan jatkossa joko käypään arvoon laajan tuloksen kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Velkainstrumentit, jotka läpäisevät rahavirtatestin arvostetaan käypään arvoon laajan tuloksen kautta. Tähän ryhmään kuuluvat tavanomaiset joukkovelkakirjalainat. Oman pääoman ehtoiset instrumentit sekä velkainstrumentit, jotka eivät läpäise rahavirtatestiä arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tähän ryhmään kuuluvat sijoitusrahastot, pääomarahastot ja hybridilainat.

Keskeiset vaikutukset konsernissa - arvonalennus

Arvonalentumisten osalta otettiin IFRS 9 myötä käyttöön odotettuihin luottotappioihin perustuva malli, joka korvaa IAS 39 mukaisen toteutuneisiin tappioihin perustuvan mallin. Arvonalennus kirjataan kaikista lainoista ja velkainstrumenteista, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, sekä taseen ulkopuolisista vastuista.

Arvonalentumistestausta varten testattavat varat jaetaan kolmeen tasoon. Ensimmäisellä tasolla ovat instrumentit, joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi, toisella tasolla ovat instrumentit joiden luottoriski on lisääntynyt merkittävästi ja kolmannella tasolla ovat instrumentit joiden arvo on alentunut. Ensimmäisellä tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä joka vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Toisella ja kolmannella tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita.

Suurin osa eristä, joiden osalta odotettavissa oleva luottotappio kirjataan, ovat Garantian sijoitussalkussa. Garantian sijoitussalkun velkainstrumenttien odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu yksilölliseen luottoriskin laskentamalliin (PDXLGDxEAD), jossa hyödynnetään Garantian taloudellisen pääoman mallissa käytettävää luottoriskimallia. Konsernin muita velkainstrumentteja on määrällisesti hyvin vähän ja pääasiallisesti myös niiden osalta odotettavissa oleva luottotappio lasketaan vastaavan yksilöllisen luottoriskin laskentamallin mukaan. Odotettavissa oleva luottotappio kirjataan 12 kuukaudelle, kun luottoriski ei ole merkittävästi kasvanut, ja koko voimassaoloajalle kun luottoriski on kasvanut merkittävästi. Luottoriskin merkittävä lisääntyminen arvioidaan luottoluokituksen muutoksen perusteella; luottoluokituksen arvioidaan ottavan huomioon järkevän ja perusteltavissa olevan informaation tarvittavassa laajuudessa. Tämän lisäksi luottoriski arvioidaan kasvaneen merkittävästä, mikäli suoritus on yli 30 päivää myöhässä.

Arvioitujen luottotappioiden mallin käyttöönoton arvioidaan lisäävän ja aikaistavan luottotappiokirjauksia, mutta vaikutus ei odoteta olevan merkittävä. IFRS 9 muunnon yhteydessä kirjattiin vakuutustoiminnan rahoitusvaroista 204 tuhannen euron ja saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä 71 tuhannen euron odotettavissa olevat luottotappiot.

IFRS 15 Myyntituotot

IFRS 15 Myyntituotot asiakkasopimuksista sovelletaan 1.1.2018 alkaen. Uusi standardi ei vaikuta Taalerin tuloutusperiaatteisiin. Myyntituotto kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tavaraan tai palveluun ja näin pystyy ohjaamaan sen käyttöä ja saamaan siitä koituvan hyödyn. IFRS 15 koskee konsernissa erilaisia palkkiotuottoja, mutta soveltamisen ulkopuolelle jää takausvakuutustuotot (joihin sovelletaan IFRS 4), sekä rahoitusinstrumentit (joihin sovelletaan IAS 39 / IFRS 9). Konsernissa ei ole sellaisia asiakkasopimuksia, joissa tuloutusperiaatteet muuttuisivat uuden standardin voimaantulon myötä. Standardin vaatimat uudet liitetiedot esitetään tilinpäätöksessä.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut

Muutokset standardiin *IFRS 2 Osakeperusteiset maksut* otettiin käyttöön 1.1.2018 alkaen, ei-takautuvasti. Taalerilla kaikki osakeperusteiset palkkiot kirjataan 1.1.2018 alkaen myöntöhetken käyvän arvon mukaisesti omaan pääomaan, eikä kulu arvosteta markkina-arvoon ansaintajakson aikana. Palkkion maksun yhteydessä kirjataan palkkion todellinen kustannus oikaisemalla omaan pääomaan kirjattua määrää.

Muutetun standardin mukaan osakepalkkiojärjestelmiä käsitellään kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavina järjestelyinä ja kulu jaksotetaan myönnettyjen brutto-osakkeiden mukaan vaikka työntekijä saa nettosuorituksen ja konserni suorittaa ennakonpidätyksen rahasuorituksena verottajalle. Konsernin verottajalle maksama ennakonpidätys kirjataan suoraan omaan pääomaan. IFRS 2 –muutosten käyttöönotto kasvatti Taalerin avaavan taseen 2018 omaa pääomaa 783 tuhannella eurolla. Käteisvaroina maksettavien liiketoimien arvostusperusteiden muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta kuluneen raportointikauden henkilöstömenoihin.

Taseen alkusaldojen muuntolaskelma

Johtuen IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöönotosta ja muutoksista IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardiin Taalerin taseen alkusaldot 1.1.2018 ovat muuttuneet. Muutokset on esitetty alla.

Taseen alkusaldojen muuntolaskelma 1.1.2018

KONSERNIN TASE

Vastaavaa, 1 000 euroa	Muunnettu		Muutos	
	1.1.2018	1.1.2018		
Saamiset luottolaitoksilta	34 567	34 567		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6 598	6 527	-71	1)
Osakkeet ja osuudet	25 883	25 883		
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	7 606	7 606		
Vakuutustoiminnan varat	135 586	135 586		
Vakuutustoiminnan saamiset	3 268	3 268		
Sijoitusomaisuus	132 318	132 318		
Aineettomat hyödykkeet	2 205	2 205		
Liikearvo	627	627		
Muut aineettomat hyödykkeet	1 577	1 577		
Aineelliset hyödykkeet	361	361		
Muut varat	10 081	10 081		
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	5 322	3 925	-1 397	2)
Laskennalliset verosaamiset	1 113	1 127	14	3)
	229 322	227 867	-1 454	

Vastattavaa, 1 000 euroa	Muunnettu		Muutos	
	1.1.2018	1.1.2018		
VIERAS PÄÄOMA	123 238	121 058	-2 180	
Velat luottolaitoksille	7 982	7 982		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	54 758	54 758		
Vakuutustoiminnan velat	20 336	20 336		
Muut velat	2 131	2 131		
Siirtovelat ja saadut ennakot	22 143	19 951	-2 192	4)
Laskennalliset verovelat	15 887	15 899	12	5)
OMA PÄÄOMA	106 084	106 809	726	
Osakepääoma	125	125		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	35 814	35 814		
Käyvän arvon rahasto	-4 280	-1 036	3 244	6)
Edellisten tilikausien voitto(tappio)	52 594	50 076	-2 518	7)
Tilikauden tulos/emoyhtiön omistajien osuus	21 447	21 447		
Määräysvallattomien omistajien osuus pääomista	384	384		
	229 322	227 867	-1 454	

Kohdassa 1) kirjataan odotettavissa oleva luottotappio saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, jotka pääasiassa IFRS 9 mukaan arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Kohdassa 2) siirretään osakeperusteisiin maksuihin liittyvät siirtosaamiset omaan pääomaan edellisten tilikausien voittoihin.

Kohdassa 3) kirjataan odotettavissa olevasta luottotappiosta johtuva laskennallinen verosaaminen.

Kohdassa 4) siirretään osakeperusteisiin maksuihin liittyvät siirtovelat 2 180 tuhatta euroa omaan pääomaan edellisten tilikausien voittoihin ja 12 tuhatta euroa verovelkoja laskennallisiin verovelkoihin.

Kohdassa 5) siirretään 12 tuhatta euroa osakeperusteisiin maksuihin liittyviä verovelkoja laskennallisiin verovelkoihin.

Kohdassa 6) siirretään aiemmin käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettujen ja IFRS 9 mukaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien arvopapereiden kumulatiiviset käyvän arvon muutokset 3 244 tuhatta euroa käyvän arvon rahastosta ed. tilikausien voittoihin (kohta 7). Lisäksi ed. tilikausien voitoissa huomioidaan odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä -57 tuhatta euroa (netto).

Kohdassa 7) siirretään osakeperusteisiin maksuihin liittyvät siirtosaamiset ja velat 783 tuhatta euroa (netto) omaan pääoman, kohdassa 6 mainittujen IFRS 9 muutoksien lisäksi.

2.20 Myöhemmin sovellettavat uudet ja uudistetut standardit

Useat uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinnat tulevat voimaan vasta myöhemmin kuin 1.1.2018 alkavilla tilikausilla, eikä niitä ole sovellettu tätä konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Seuraavilla uudistuksilla oletetaan olevan joitakin vaikutuksia Taalerin tilinpäätökseen:

IFRS 16 Vuokrasopimukset julkaistiin tammikuussa 2016 ja se tulee sovellettavaksi 1.1.2019. Standardi korvaa IAS 17 standardia. Uuden standardin seurauksena lähes kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään taseeseen, sillä operatiivisia vuokrasopimuksia ja rahoitusleasingsopimuksia ei enää erotella. Uuden standardin mukaan kirjataan käyttöomaisuuserä (oikeus käyttää vuokrattua hyödykettä) ja vuokrien maksamista koskeva rahoitusvelka. Ainoita poikkeuksia ovat lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset.

Taaleri suunnittelee soveltavansa tätä standardia 1.1.2019 alkaen takautuvasti siten, ettei vertailutietoja oikaista vaan mahdollinen kertynyt vaikutus kirjataan voittovarojen oikaisuksi. 1.1.2019 kirjataan vuokrasopimusvelka aiemmin operatiivisina käsitellyistä vuokrasopimuksista. Vuokrasopimusvelka vastaa jäljellä olevien vuokrien nykyarvoa, joka on diskontattu Taalerin lisäluoton korolla. Vastaava käyttöoikeusomaisuuserä kirjataan yhtä suurena kuin vuokrasopimusvelka oikaistuna etukäteen maksetuilla tai siirtyvillä vuokrilla.

Taalerin 31.12.2018 voimassa olevat vuokrasopimukset on käyty läpi IFRS 16 standardin vaatimusten valossa. Taalerilla on vuoden lopussa 6,0 miljoonan euron edestä ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavia vähimmäisvuokria (ks. liite 47). Tästä noin 0,1 miljoonaa euroa koskee lyhytaikaisia ja noin 0,1 miljoonaa euroa arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevia vuokrasopimuksia, joiden osalta vuokrat tullaan kirjaamaan kuluksi taseerina vuokra-ajalla. Jäljelle jäävistä vuokrasopimuksista Taaleri arvioi kirjaavansa 1.1.2019 taseeseen käyttöoikeusomaisuuseriä 5,3 milj. euron edestä ja vuokravelkoja 5,3 milj. euron edestä.

IFRS 17 Vakuutusopimukset julkaistiin toukokuussa 2017 ja se tulee sovellettavaksi 1.1.2022. Standardi korvaa IFRS 4 standardia. Uuden standardin tavoitteena on antaa nykyistä parempaa tietoa vakuutusyhtiön taloudellisesta asemasta ja kannattavuudesta. Tarkoituksena on lisätä läpinäkyvyyttä ja parantaa yhtiöiden tilinpäätösten vertailukelpoisuutta. IFRS 17 mukainen laskenta eroaa jossain määrin nykyisestä vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuslaskennassa käytettävän Solvenssi II:n laskennasta, jonka johdosta vastuovelka on laskennoissa keskenään erisuuruinen. IFRS

17 -standardi yhtenäistää vakuutus sopimuksia koskevaa vakuutus vastuun laskentaa, niin että se ei enää salli kansallisia vakuutus vastuun laskentasääntöjä. IFRS-tilinpäätöksessä vakuutus vastuun arvostus muuttuu käyvän arvon mukaiseksi. Konsernissa arvioidaan parhaillaan standardin käyttöönoton vaikutuksia. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Millään muulla jo julkaistulla mutta ei vielä voimassa olevalla IFRS-standardilla tai IFRIC-tulkinnalla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konserniin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

3 PALKKIOTUOTOT

1.1.-31.12.2018, 1 000 euroa	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA TASESIJOI- TUKSET	YHTEENSÄ	
Jatkuvat palkkiot	34 357	72	1 854	1 246	37 529
Tuottosidonnaiset palkkiot	8 102	-	-	-	8 102
Yhteensä	42 459	72	1 854	1 246	45 631

1.1.-31.12.2017, 1 000 euroa	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA TASESIJOI- TUKSET	YHTEENSÄ	
Jatkuvat palkkiot	35 266	-	1 581	362	37 209
Tuottosidonnaiset palkkiot	15 806	-	-	-	15 806
Yhteensä	51 071	-	1 581	362	53 015

Kaikki kaupankäyntipalkkiot kirjataan 1.1.2018 alkaen palkkiotuottoihin, kun osa niistä aiemmin kirjattiin arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot -erään. Vertailutiedot on korjattu vastaavasti.

4 VAKUUTUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Vakuutusmaksutuotot, netto		
Vakuutusmaksutulo	17 377	15 235
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 035	-1 008
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-4 205	-3 669
Jälleenvakuuttajien osuus	140	79
Yhteensä	12 277	10 638
Vakuutuskorvaukset, netto		
Maksetut korvaukset	147	-105
Jälleenvakuuttajien osuus	241	21
Korvausvastuun muutos	1 170	-1 754
Jälleenvakuuttajien osuus	-815	1 018
Yhteensä	744	-820
Vakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot		
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat (Myytävissä olevat rahoitusvarat)	2 670	11 930
Korkotuotot	1 130	2 967
Osingot ja voitto-osuudet	-	299
Myyntivoitot ja -tappiot	1 713	8 681
Muut	-172	-18
-josta odotettavissa olevien luottotappioiden muutos	-172	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	-3 405	
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Käyvän arvon muutos	-5 937	
Osingot ja voitto-osuudet	1 648	
Myyntivoitot ja -tappiot	884	
Yhteensä	-734	11 930
Vakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	12 287	21 748

5 ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT

Arvopaperikaupan nettotuotot, 1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-3 125	146
Yhteensä	-3 125	146
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot, 1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Arvopaperikaupan nettotuotot lajeittain		
Osakkeista ja -osuuksista	-3 125	146
Myyntivoitot ja -tappiot	28	229
Käyvän arvon muutokset	-3 153	-83
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-3 125	146
Valuuttatoiminnan nettotuotot	311	388
Yhteensä	-2 814	534

Kaikki kaupankäyntipalkkiot kirjataan 1.1.2018 alkaen palkkiotuottoihin, kun osa niistä aiemmin kirjattiin arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot -erään. Vertailutiedot on korjattu vastaavasti.

6 TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIJOITUKSISTA

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	358	-
Myyntivoitot ja -tappiot	358	
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	1 875
Osinkotuotot		80
Myyntivoitot ja -tappiot		1 795
Osakkuusyrytyksistä	13 717	128
Luokittelumuutos myytävänä olevaksi	8 662	
Osinkotuotot		128
Myyntivoitot ja -tappiot	5 055	
Konserniyrytyksistä	-2 240	-703
Arvon alentumiset	-2 240	
Myyntivoitot ja -tappiot		-703
Yhteensä	11 835	1 301

7 KORKOTUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Korkotuotot muista lainoista ja saamisista		
Saamisista luottolaitoksilta	-	51
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	670	510
Muut korkotuotot	8	1
Yhteensä	678	562

Korkotuotot eivät sisällä tuottoja rahoitusvaroista, joiden arvo on alentunut.

8 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Vuokratuotot	4	5
Hankkeiden myynnit	4 294	3 767
Muut tuotot	598	58
Yhteensä	4 896	3 829

9 PALKKIOKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Varainhoidon palkkiokulut	5 580	6 183
Muut palkkiokulut	194	208
Yhteensä	5 774	6 391

10 KORKOKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Korkokulut muista veloista		
Veloista luottolaitoksille	286	311
Saamisista luottolaitoksilta	10	58
Liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	2 645	2 760
Muut korkokulut	3	3
Yhteensä	2 943	3 133

11 HENKILÖSTÖKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Palkat ja palkkiot	16 926	21 958
-josta muuttuvat palkkiot	794	7 101
Eläkekulut - maksupohjaisista järjestelyistä	3 430	3 002
Osakeperusteiset maksut	1 561	2 614
Osakkeina maksettavat	-	21
Käteisvaroina maksettavat	1 561	2 594
Muut henkilösivukulut	-181	1 730
Yhteensä	21 735	29 304

12 MUUT HALLINTOKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
ICT kulut	3 591	2 601
Markkinointi ja viestintäkulut	1 491	1 199
Muut kulut	3 349	3 279
Yhteensä	8 430	7 079

13 POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Aineettomat hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	893	1 100
Aineelliset hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	288	216
Yhteensä	1 181	1 316

14 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Toimitila- ja muut vuokratulot	2 021	1 677
Ulkopuoliset palvelut	3 772	2 535
Laitevuokrat ja leasing	366	430
Yhtiön tilintarkastajille maksetut palkkiot	228	350
Tilintarkastuspalkkiot	147	293
Veropalvelut	48	-
Muut	33	57
Muut kulut	2 004	1 746
Yhteensä	8 390	6 738

15 ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT

1 000 euroa	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon laajan tuloksen kautta ¹⁾	Yhteensä
ECL 1.1.2018	71	204	275
Hankinnasta johtuvat lisäykset	5	185	190
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-56	-58	-114
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset		44	44
Tulosvaikutus yhteensä	-51	172	121
Yrityskaupasta johtuvat lisäykset	19	-	19
ECL 31.12.2018	39	376	415

Kaikki ECL laskennassa olevat rahoitusvarat ovat tasolla 1, eli luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi. Esitettävillä kausilla ei ole realisoitunut luottotappioita.

1) Odotettavissa olevat luottotappiot käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista velkapapereista kohdistuvat kokonaisuudessaan vakuutustoimintaan, joten odotettavissa oleva luottotappio kirjataan erään Vakuutustoiminnan nettotuottojen erään Sijoitustoiminnan nettotuotot. Ks. liite 4.

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatusta rahoitusvaroista	51	-
Tuloslaskelmaan kirjatut	51	-

16 TULOVEROT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Tilikauden tuloksesta	3 847	6 575
Aikaisempien kausien verot	8	-
Laskennalliset verot	-1 597	-751
Yhteensä	2 258	5 824

Tuloslaskelman verojen täsmäytys voittoon ennen veroja	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevoitto (voitto ennen veroja)	23 895	27 611
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla (20 %)	4 779	5 522
Verovapaat tuotot	-2 827	-42
Vähennyskeltottomat kulut	873	303
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	-321	-3
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-176	-98
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta veroilla vähennettynä	-43	117
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-8	-
Muut erät	-20	25
Verot tuloslaskelmassa	2 258	5 824

Efektiivinen verokanta vuonna 2018 oli 9 % (2017: 21 %).

17 MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot 1 000 euroa	1.1.-31.12.2018			1.1.-31.12.2017		
	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Käyvän arvon rahaston muutos	-1 721	343	-1 378	-3 739	748	-2 991
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi	-1 690	338	-1 352	-3 739	748	-2 991
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-31	5	-26			
Muuntoerot	21		21	248		248
Yhteensä	-1 700	343	-1 356	-3 491	748	-2 743

18 OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos vuoden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla – lukuun ottamatta yhtiön hallussaan pitämiä omia osakkeita (liite 35 Oma pääoma).

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tulos jatkuvista toiminnoista	21 626	21 447
Yhteensä	21 626	21 447
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (tuhatta kpl)	28 306	28 306
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	0,76	0,76

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan oikaisemalla ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettua keskiarvoa siten, että kaikki laimentavat potentiaaliset kantaosakkeet oletetaan vaihdetuiksi osakkeisiin. Konsernin laimentavat potentiaaliset kantaosakkeet ovat osakkeina maksettavia osakeperusteisia kannustinjärjestelyjä (optioita) ja ne huomioidaan laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa optioiden tavoin myöntämispäivästä lähtien.

1 000 euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tulos jatkuvista toiminnoista	21 626	21 447
Yhteensä	21 626	21 447
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (tuhatta kpl)	28 306	28 306
Osakeoptioiden laimentava vaikutus (tuhatta kpl)	214	43
Osakemäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa (tuhatta kpl)	28 520	28 348
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa)	0,76	0,76

TASEEN LIITETIEDOT

19 SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Vaadittaessa maksettavat	26 060	34 553
Kotimaisilta luottolaitoksilta	25 250	34 553
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	810	-
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	73	14
Kotimaisilta luottolaitoksilta	-	14
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	73	-
Yhteensä	26 133	34 567

Saamiset luottolaitoksilta vastaavat konsernin rahavaroja kokonaisuudessaan. Rahavarat ovat kaikki konsernin käytettävissä.

20 SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Yritykset ja asuntoyhteisöt	7 930	4 607
Kotitaloudet	272	125
Ulkomaat	1 177	1 866
Yhteensä	9 379	6 598

Konsernilla on 5,6 milj.euron (198 teur) edestä saamisia, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla. Tiedot kirjatuista arvon alentumistappioista esitetään tuloslaskelman liitteessä 15. Saamisten maturiteetit on esitetty liitteessä 37.

21 OSAKKEET JA OSUUDET

Osakkeet ja osuudet, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	11 947	
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	478	
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat		20 470
Myytävissä olevat		5 413
Yhteensä	12 424	25 883

- joista julkisesti noteeratut osakkeet	36	33
- joista rahasto-osuudet	6 367	20 437

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Hankintameno	6 652	6 778
Osuus osakkuusyrityksen tuloksesta	-513	828
Yhteensä	6 140	7 606

Yhteensä	18 564	33 489
-----------------	---------------	---------------

22 MYYTÄVÄNÄ OLEVAKSI LUOKITELLUT OMAISUUSERÄT

Myytävänä olevaksi luokitellut omaisuuserät, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	12 007	-
Yhteensä	12 007	-

Taalerin osakkuusyhtiö Fellow Finance Oyj:n listautuessa First Northille lokakuussa 2018 Taaleri Oyj myi 813 262 yhtiön osaketta. Taalerin omistus laski näin ollen 25,9 prosenttiin 45,7 prosentista. Taaleri kirjasi kyseisestä myynnistä 5.156 tuhannen euron myyntivoiton. Annin jälkeen Taaleri Oyj:n hallitus päätti myydä loput Taaleri Oyj:n suorassa omistuksessa olevista osakkeista Fellow Finance Oyj:ssä ja omistus luokiteltiin myytävänä olevaksi omaisuuseräksi. Myynti odotetaan tapahtuvan vuoden 2019 aikana. Luokittelumuutoksen yhteydessä kirjattiin kertaluontoinen 8.662 tuhannen euron arvonkorotus osakkeista. Fellow Finance on osa Tasesijoituksia.

23 VAKUUTUSTOIMINNAN VARAT JA VELAT

Vakuutustoiminnan varat, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Sijoitusomaisuus		
Lainat ja muut saamiset	114 948	100 079
Osakkeet ja osuudet	16 884	32 240
Yhteensä	131 832	132 318
Vakuutustoiminnan saamiset		
Ensivakuutustoiminnasta	669	523
Jälleenvakuutustoiminnasta	1 133	1 844
Muut saamiset	-	901
Yhteensä	1 802	3 268
Yhteensä	133 634	135 586

Vakuutustoiminnan velat, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Vakuutusmaksuvastuu	21 123	16 918
Korvausvastuu	1 880	3 051
Velat ensivakuutustoiminnasta	1	55
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	289	313
Yhteensä	23 293	20 336

24 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2018, 1 000 euroa

Rahoitusvarat	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		Yhteensä	Käypä arvo
		Oman pääoman ehtoiset ³⁾	Muut	Oman pääoman ehtoiset	Muut		
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	26 133					26 133	26 133
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	3 425				5 953	9 379	9 379
Osakkeet ja osuudet		478		5 580	6 367	12 424	12 424
Vakuutus toiminnan varat			80 014	39 475	12 342	131 832	131 832
Muut rahoitusvarat	10 537					10 537	
Rahoitusvarat yhteensä	40 095	478	80 014	45 055	24 663	190 305	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä						6 140	
Muut kuin rahoitusvarat						41 564	
Varat yhteensä 31.12.2018						238 009	

Rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille ¹⁾		6 996	6 996	6 996
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ²⁾		54 815	54 815	56 941
Muut rahoitusvelat		13 991	13 991	
Rahoitusvelat yhteensä		75 802	75 802	
Muut kuin rahoitusvelat			39 826	
Velat yhteensä 31.12.2018			115 628	

1) Saamisten ja velkojen osalta on katsottu kirjanpitoarvon olevan paras arvio niiden käyvistä arvosta.

2) Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon.

3) Konsernin ei-strategiset sijoitukset luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi. Tällöin osinkotuotot kirjataan tulosvaikutteisesti, mutta käyvän arvon muutokset, valuuttakurssivoitot ja -tappiot sekä myyntivoitot ja tappiot kirjataan laajaan tulokseen. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja eriä ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi. Toimiva johto määrittelee instrumentikohtaisesti, mitkä instrumentit käsitellään ei-strategisina. Tähän ryhmään lukeutuu euromääräisesti pienet yhtiömiespanokset pääomarahastoliiketoimintaan liittyviin kommandiitti-yhtiöihin, sekä osakesijoitukset yhtiöihin joita ei katsota läheisesti liittyvän konsernin strategiaan. Ei-strategisten sijoitusten käypä arvo 31.12.2018 oli 478 tuhatta euroa, eikä mistään ei-strategisesta sijoituksesta ole kirjattu osinkotuottoja tilikaudella 2018. Tilikauden aikana ei-strategisia sijoituksia ei ole kirjattu taseesta pois.

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2017, 1 000 euroa

Rahoitusvarat	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytäviksi olevat	Yhteensä	Käypä arvo
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	34 567			34 567	34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	6 198		400	6 598	6 598
Osakkeet ja osuudet			20 470	25 883	25 883
Vakuutus toiminnan varat			132 318	132 318	132 318
Muut rahoitusvarat	11 819			11 819	
Rahoitusvarat yhteensä	52 583	20 470	138 132	211 185	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä				7 606	
Muut kuin rahoitusinstrumentit				10 530	
Varat yhteensä 31.12.2017				229 322	

Rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille ¹⁾		7 982	7 982	7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ²⁾		54 758	54 758	57 605
Muut rahoitusvelat		16 424	16 424	
Rahoitusvelat yhteensä		79 164	79 164	
Muut kuin rahoitusvelat			44 074	
Velat yhteensä 31.12.2017			123 238	

1) Saamisten ja velkojen osalta on katsottu kirjanpitoarvon olevan paras arvio niiden käyvistä arvosta.

2) Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon.

25 KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT RAHOITUSINSTRUMENTIT

Varojen käyvät arvot 31.12.2018, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta		26 133		26 133
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		8 981	398	9 379
Osakkeet ja osuudet	6 403		6 022	12 424
Vakuutustoiminnan varat	127 290		4 542	131 832
Yhteensä	133 692	35 114	10 961	179 768

Velkojen käyvät arvot 31.12.2018, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Velat luottolaitoksille		6 996		6 996
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		54 815		54 815
Yhteensä		61 811		61 811

Varojen käyvät arvot 31.12.2017, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta		34 567		34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		6 198	400	6 598
Osakkeet ja osuudet	20 470		5 413	25 883
Vakuutustoiminnan varat	128 058		4 261	132 318
Yhteensä	148 527	40 764	10 074	199 366

Velkojen käyvät arvot 31.12.2017, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Velat luottolaitoksille		7 982		7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		57 605		57 605
Yhteensä		65 588		65 588

Hierarkiatasot

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan (ts. hinnoista) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä Taaleri-konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden tiedot perustuvat merkittävilta osin todennettaviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin tietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon. Pääosin tason 3 omaisuuserät on arvostettu ulkopuoliselta taholta saatuun hintaan tai, ellei luotettavaa käypää arvoa ole saatavilla/määritettävissä, hankintahintaan.

Tasolle 3 luokitellut omaisuuserät

Tasolle 3 luokitellut omaisuuserät koostuvat noteeraamattomista pääomarahasto-osuuksista ja voitonjakolainoista, osakkeista sekä saamistodistuksista. Pääomarahasto-osuudet on arvostettu pääasiallisesti viimeisimpään hallinnointiyhtiöltä saatuaan käypään arvoon. Noteeraamattomat osakkeet on arvostettu joko kassavirtapohjaista tuottoarvomenetelmää käyttäen tai mikäli on arvioitu, että käypää arvoa ei voida riittävällä tarkkuudella määritellä, hankintahintaan.

Täsmäytyslaskelma tasolle 3 luokitelluista omaisuuseristä, 1 000 euroa	1.1.-	1.1.-
	31.12.2018	31.12.2017
Käypä arvo 1.1.	10 074	7 641
Ostot	4 380	3 652
Myyntit ja vähennykset	-1 269	-1 962
Käyvän arvon muutos - tuloslaskelma	-2 799	-3
Käyvän arvon muutos - laaja tuloslaskelma	-31	745
Osakkuusyhtiön tai tytäryhtiön muuttuminen sijoitukseksi	607	
Käypä arvo kauden lopussa	10 961	10 074

Raportointikauden lopussa hallussa olevista tasolle 3 luokitelluista varoista kaudella tulosvaikutteisesti kirjatut realisoitumattomat voitot ja tappiot yhteensä,
1 000 euroa

	1.1.- 31.12.2018	1.1.- 31.12.2017
Vakuutus toiminnan nettotuotot	229	-3
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-3 028	-
Yhteensä	-2 799	-3

26 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Liikearvo	5 097	627
Muut aineettomat hyödykkeet	1 479	1 577
IT-järjestelmät ja ohjelmistot	1 479	1 577
Yhteensä	6 575	2 205

2018	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	627	5 102	5 729
Lisäykset	4 469	743	5 212
Liiketoimintojen yhdistäminen		52	52
Hankintameno 31.12.2018	5 097	5 896	10 993
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	-	3 524	3 524
Tilikauden poistot		893	893
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-	4 418	4 418
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	627	1 577	2 205
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	5 097	1 479	6 575

2017	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	627	4 310	4 937
Lisäykset		792	792
Hankintameno 31.12.2017	627	5 102	5 729
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-	2 424	2 424
Tilikauden poistot		1 100	1 100
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-	3 524	3 524
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	627	1 886	2 514
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	627	1 577	2 205

Liikearvon kohdistaminen ja arvonalentumistestaus

Konsernin liikearvo oli 31.12.2018 5.097 (627) tuhatta euroa. Siitä 4.750 (627) tuhatta euroa kohdistuu Varainhoito-segmenttiin ja 347 (0) tuhatta euroa Rahoitus-segmenttiin. Tilikauden lisäys 4.469 tuhatta euroa on muodostunut Evervest Oy:n ja Suomen Vuokravastuu Oy:n hankinnoista. Ks. liite 43.

Arvonalentumistestauksessa yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet pohjautuvat ennusteisiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä tasaista 0,5 %:n kasvutekijää, jonka arvioidaan olevan soveltuva kasvavaan liiketoimintaan. Tulevaisuuden kassavirrat on diskontattu käyttäen pääoman keskimääräistä kustannusta 8,4 prosenttia (Weighted Average Cost of Capital). Diskonttauskoron määrittämisessä käytetyt parametrit (riskiton korko, riskikerroin, riskipreemio ja pääomarakenne) perustuvat vastaavaa tai kilpailevaa liiketoimintaa harjoittavien yritysten havainnoituihin tekijöihin sekä vuoden 2018 lopussa vallinneisiin markkinaolosuhteisiin. Suoritetun arvonalentumistestin perusteella ei ole tehty arvonalennuksia.

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyshanlyysit keskeisimpien oletusten, diskonttauskoron sekä jäännösarvon kasvutekijän osalta. Laskelmissa käytetyt keskeiset muuttujat ovat diskonttauskoron 2 prosenttiyksikön nousu sekä ennustejakson jälkeisen kasvun lasku 1 prosenttiyksiköllä. Herkkyyshanlyysit eivät erikseen tarkasteltuina osoittaneet arvonalentumisriskiä.

27 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Muut aineelliset hyödykkeet	692	361
Yhteensä	692	361
	2018	2017
Hankintameno 1.1.	1 962	1 888
Lisäykset	619	81
Vähennykset	-	8
Hankintameno 31.12.	2 581	1 962
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	1 601	1 385
Tilikauden poistot	288	216
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	1 888	1 601
Kirjanpitoarvo 1.1.	361	503
Kirjanpitoarvo 31.12.	692	361

28 MUUT VARAT

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Palkkiotuottosaamiset	5 723	9 324
Muut	817	757
Yhteensä	6 540	10 081

29 SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Eläke- ja työnantajavakuutusmaksut	472	93
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	-	1 397
Korkosaamiset	1 945	1 487
Verosaamiset	321	68
Kehityshankkeet	16 559	1 207
Muut siirtosaamiset	2 866	1 071
Yhteensä	22 163	5 322

30 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Muut velat luottolaitoksille	6 996	7 982
Yhteensä	6 996	7 982

31 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	54 815	54 758
Yhteensä	54 815	54 758

Taaleri Oyj on liikkeeseenlaskenut yhden joukkovelkakirjalainan vuonna 2016 ja kaksi vuonna 2014. Vuonna 2016 liikkeeseenlaskettu joukkovelkakirjalaina on listattu Nasdaq HEL Corporate Bonds -listalla ja vuonna 2014 liikkeeseenlasketut Nasdaq First North Bond Market Finland -markkinapaikalla. Laina 01/2014 määrältään 10 000 000 euroa erääntyi 4/2017.

Lainojen keskeiset ehdot:

Taaleri Oyj laina 01/2016

Lainan järjestäjä(t):	Danske Bank Oyj
Lainan pääoma ja valuutta:	EUR 35 000 000,00
Lainaosuuksien lukumäärä:	35 000 kappaletta
Lainan etuoikeusasema:	Sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla
Lainan selvitys:	Euroclear Finland Oy:n arvo-osuusjärjestelmä
Lainaosuuksien yksikkökoko:	EUR 1.000,00
Lainan vähimmäismerkintä:	EUR 100.000,00
Liikkeeseenlaskupäivä:	20.12.2016
Eräpäivä:	20.12.2021
Takaisinmaksumäärä:	Lainan pääoman nimellisarvo
Takaisinmaksupäivä(t):	20.12.2021
Korko:	Laina maksetaan takaisin yhdessä erässä. Kiinteä korko 4.250 % p.a. Koronmaksupäivät 20.12. kunakin vuonna, alkaen 20.12.2017 ja päättyen 20.12.2021
Koronlaskuperuste:	Todelliset/todelliset (ICMA)
Pankkipäiväolettama:	Seuraava
Liikkeeseenlaskijan asiamies ja maksu asiamies:	Danske Bank Oyj
Lainan ISIN-koodi:	FI4000232970

Taaleri Oyj laina 01/2014

Lainan järjestäjä(t):	Nordea Pankki Suomi Oyj sekä Taaleri Varainhoito Oy
Lainan pääoma ja valuutta:	EUR 10.000.000,00
Lainaosuuksien lukumäärä:	10.000 kappaletta
Lainan etuoikeusasema:	Sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla
Lainan selvitys:	Euroclear Finland Oy:n OM arvo-osuusjärjestelmä
Lainaosuuksien yksikkökoko:	EUR 1.000,00
Lainan vähimmäismerkintä:	EUR 10.000,00
Liikkeeseenlaskupäivä:	3.4.2014
Eräpäivä:	3.4.2017
Takaisinmaksumäärä:	Lainan pääoman nimellisarvo
Takaisinmaksupäivä(t):	3.4.2017
Korko:	Laina maksetaan takaisin yhdessä erässä Kiinteä korko 4.500 % p.a. Koronmaksupäivät: Kunakin vuonna 3.4., alkaen 3.4.2015 ja päätyen 3.4.2017
Koronlaskuperuste:	Todelliset/todelliset (ICMA)
Pankkipäiväolettama:	Seuraava
Liikkeeseenlaskijan asiamies ja maksu asiamies:	Nordea Pankki Suomi Oyj
Lainan ISIN-koodi:	FI4000088026

Taaleri Oyj laina 02/2014

Lainan järjestäjä(t):	Taalerin Varainhoito Oy
Lainan pääoma ja valuutta:	EUR 20.000.000,00
Lainaosuuksien lukumäärä:	20.000 kappaletta
Lainan etuoikeusasema:	Sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla
Lainan selvitys:	Euroclear Finland Oy:n OM arvo-osuusjärjestelmä
Lainaosuuksien yksikkökoko:	EUR 1.000,00
Lainan vähimmäismerkintä:	EUR 10.000,00
Liikkeeseenlaskupäivä:	19.9.2014
Eräpäivä:	19.9.2019
Takaisinmaksumäärä:	Lainan pääoman nimellisarvo
Takaisinmaksupäivä(t):	19.9.2019
Korko:	Laina maksetaan takaisin yhdessä erässä Kiinteä korko 5.500 % p.a. Koronmaksupäivät: Kunakin vuonna 19.9., alkaen 19.9.2015 ja päätyen 19.9.2019
Koronlaskuperuste:	Todelliset/todelliset (ICMA)
Pankkipäiväolettama:	Seuraava
Liikkeeseenlaskijan asiamies ja maksu asiamies:	Svenska Handelsbanken
Lainan ISIN-koodi:	FI4000108543

Joukkovelkakirjalainojen kovenanttiehdot kuvataan liitetiedossa 36 Riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet.

Lisätietoa joukkovelkakirjalainaohjelmista ja liikkeelle lasketuista lainoista löytyy yrityksen verkkosivuilta:
www.taaleri.com/fi/investor-relations/velkasijoittajat

32 MUUT VELAT

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Ostovelat	1 596	723
Arvopaperien ostovelat	307	-
Palkkiokuluvelat	813	1 063
Verotilivelat	144	131
Muut velat	21	214
Yhteensä	2 882	2 131

33 SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Lomapalkkajaksotus	2 980	2 459
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	144	4 743
Korkovelat	369	361
Verojaksotus	1 179	2 977
Muut siirtovelat	8 327	11 604
Yhteensä	12 999	22 143

34 LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennalliset verosaamiset, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Työsuhde-etuuksista	450	673
Käyttämättömistä verotappioista	1 231	413
Muista IFRS oikaisuksista	640	27
Yhteensä	2 322	1 113

Laskennalliset verovelat, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista	170	170
Vakuutustoiminnan tasoitusmäärästä	14 473	15 717
Yhteensä	14 643	15 887

35 OMA PÄÄOMA

Osakepääoma

Yhtiön osakepääoma on 31.12.2018 125 000 euroa jakaantuen 28 350 620 osakkeeseen. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Taaleri Oyj:n osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämällä pörssilistalla. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on "TAALA" ja ISIN-koodi FI4000062195.

Emoyhtiöllä on hallussaan 45 000 kappaletta omia osakkeita. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Konsernissa on käytössä osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä. Yhtiö ei ole laskenut liikkeelle vaihtovelkakirjalainoja tai muita kuin edellä mainittuja erityisiä oikeuksia.

Osakkeiden oikeudet ja rajoitukset

Osakkeenomistajan etuoikeus uusiin osakkeisiin osakepääomaa korotettaessa	Osakkeenomistajilla on etuoikeus uusiin osakkeisiin samassa suhteessa kuin heillä on ennestään osakkeita
Äänioikeus	Kullakin osakkeella on yksi (1) ääni.
Osinko-oikeus	Yhtäläinen kaikille

Muut valtuutukset

Hallituksella on yhtiökokouksen 21.3.2018 myöntämä valtuutus hankkia yhdessä tai useammassa erässä yhteensä 2.000.000 osaketta vapaalla omalla pääomalla. Osakkeiden osakekohtainen hankintahinta on osakkeiden hankintapäivänä Helsingin pörssin pörssilistalla muodostuva hinta tai muu markkinaehtoinen hinta. Osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi tai käytettäväksi osana yhtiön kannustinjärjestelmää tai mitätöitäväksi, mikäli se on yhtiön ja osakkeenomistajien kannalta perusteltua. Hallitukselle annettu valtuutus sisältää oikeuden päättää siitä, hankitaanko osakkeet suunnatusti, vai osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Hankinta voi olla suunnattu vain, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Hallituksella on oikeus päättää muista osakkeiden hankkimiseen liittyvistä seikoista. Tämä valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöspäivämäärästä lukien. Tämä valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 29.3.2017 antaman yhtiön omien osakkeiden hankkimisvaltuutuksen.

Hallituksella on yhtiökokouksen 21.3.2018 myöntämä valtuutus osakkeiden antamisesta ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta. Hallitus voi antaa uusia osakkeita ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita yhteensä enintään kolmemiljoonaa (2.500.000) kappaletta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten esimerkiksi osakkeiden käyttäminen vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai muissa yhtiön liiketoimintaan kuuluvissa järjestelyissä, tai investointien rahoittamiseksi tai osana yhtiön kannustejärjestelmää. Hallitus voi päättää myös maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy. Hallitus päättää kaikista muista osakeanteihin ja osakkeiden luovutuksiin liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa yhden vuoden yhtiökokouksen päätöksestä lukien, kuitenkin enintään 30.6.2019 saakka. Tämä valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 21.3.2017 antaman valtuutuksen.

Muutokset osakkeiden lukumäärissä 2018	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2018	28 350 620
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2018	28 350 620
Äänimäärä 31.12.2018	28 350 620

Muutokset osakkeiden lukumäärissä 2017	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2017	28 350 620
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2017	28 350 620
Äänimäärä 31.12.2017	28 350 620

Oman pääoman rahastot

Seuraavassa on esitetty kuvaukset oman pääoman rahastoista.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Vuosina 2013 ja 2015 toteutetuilla osakeanneilla kerätyt varat merkittiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Muuntoerot

Muuntoerot -rahastoon kirjataan ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahastoon kirjataan käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos. Velkainstrumenttien osalta rahastoon merkityt erät realisoituvat tuloslaskelmaan, kun arvopaperista luovutaan tai siitä kirjataan odotettavissa oleva luottotappio. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta rahastoon merkityt erät ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi.

Käyvän arvon rahaston muutokset 2018

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat

	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus-toiminnan varat	Yhteensä
1 000 euroa			
Käyvän arvon rahasto 31.12.2017	672	-4 952	-4 280
IFRS 9 -siirtymän vaikutus 1.1.2018	-675	3 919	3 244
Käyvän arvon rahasto 1.1.2018	-3	-1 033	-1 036
Käyvän arvon muutokset	-31	-1 862	-1 893
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos	-	172	172
Laskennalliset verot	5	338	343
Käyvän arvon rahasto 31.12.2018	-29	-2 385	-2 414

Käyvän arvon rahaston muutokset 2017

Myytävissä olevat rahoitusvarat

	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus-toiminnan varat	Yhteensä
1 000 euroa			
Käyvän arvon rahasto 1.1.2017	780	-2 069	-1 288
Käyvän arvon muutokset	-136	-3 604	-3 739
Laskennalliset verot	27	721	748
Käyvän arvon rahasto 31.12.2017	672	-4 952	-4 280

RISKIASEMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

36. KONSERNIN RISKIEN- JA VAKAVARAIJUUDEN HALLINNAN PERIAATTEET

1. Konsernin riskienhallinta

Yleistä

Konsernin arvoihin, strategiaan ja liiketoimintasuunnitelmaan perustuen Taaleri-konsernille asetetaan tavoitteet, jossa on huomioitu liiketoiminnan ja toimialan tulevaisuudennäkymät ja riskit. Konsernin arvot sekä strategiset ja liiketoiminnalliset tavoitteet luovat perustan konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnalle. Strategiassa, liiketoimintasuunnitelmissa ja vuosisuunnitteluprosessissa on määritetty Taaleri-konsernin riskinottohalu ja riskinkantokyky. Strategian, liiketoimintasuunnitelman ja vuosisuunnitelman lisäksi Taaleri Oyj:n hallitus hyväksyy konsernirakenteen ja liiketoimintojen organisaatiot, joilla tavoitteet pyritään saavuttamaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on tukea ja edistää liiketoimintaa huolehtimalla suunnitelmallisesti konsernitason, konserniyhtiöiden ja toimintojen valvonnasta, riskien kartoittamisesta ja seurannasta sekä niiden toteutumisen todennäköisyyden ja seurauksen käsittelystä tarkoituksenmukaisella tavalla. Sisäinen valvonta on osa Taaleri-konsernin toiminnan johtamista ja riskienhallinta osa konsernin sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, arvioida, mitata, käsitellä ja valvoa liiketoiminnoista aiheutuvia riskejä, jotka vaikuttavat konsernin strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteutumiseen sekä valvoa, että toiminnassa noudatetaan Taaleri Oyj:n hallituksen hyväksymiä periaatteita. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja uhkaa Taaleri-konsernin liiketoiminnalle. Riskienhallinta tukee strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista edistämällä eri toimintoihin liittyvien mahdollisuuksien parempaa hyödyntämistä ja riskinottokapasiteetin mahdollisimman tehokasta jakamista eri toimintoille ja hankkeille määritellyn riskinottohalun puitteissa.

Taaleri-konsernin riskit on jaoteltu viiteen pääluokkaan, jotka ovat strateginen- ja liiketoimintariski, luottoriski, likviditeettiriski, markkinariski sekä operatiivinen riski (ml. compliance riski). Lisäksi Taaleri seuraa poliittisen riskin kehittymistä. Nordic West Office julkaisee joka neljännes Global Scenarios Matrix –kehikokon perustuvan katsauksen poliittisen riskin kehittymiseen kansainvälisesti jota Taaleri käyttää arvioinnissaan.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnalla pyritään turvaamaan Taaleri-konsernin riskinkantokyky ja maksuvalmius sekä varmistamaan toiminnan jatkuvuus.

Taaleri Oyj:n hallituksen työjärjestyksen mukaan konsernin hallitus vahvistaa konsernin yhteiset päämäärät ja tavoitteet sekä hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet.

Riskienhallinta perustuu systemaattiseen riskienhallintaprosessiin. Riskejä arvioidaan säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa tehtävällä riskikartoituksella, jonka avulla pyritään tunnistamaan, arvioimaan, mittaamaan ja hallitsemaan riskejä, joiden toteutuminen vaikuttaisi konsernin tavoitteiden saavuttamiseen ja pääomien määrään.

Konsernin Risk Officer vastaa riskikartoitusten järjestämisestä konsernin eri yhtiöissä ja toiminnoissa. Riskejä seurataan jatkuvasti ja riskitapahtumista raportoidaan hallitukselle ja johtoryhmälle kvartaaleittain.

Koko konsernia koskevat lait ja sääntely

Taaleri-konsernia velvoittavat sijoituspalvelu-, luottolaitos-, ja vakuutusyhtiölakien lisäksi laki vaihtoehtorahastonhoitajista ja laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (699/2004) eli ns. rava-laki, jonka mukaan ryhmittymän emoyrityksellä on oltava ryhmittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto, ryhmittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät sekä riittävät järjestelyt ja suunnitelmat ryhmittymän toiminnan tervehtyttämiseksi tai ryhmittymän purkamiseksi.

Taaleri on finanssiryhmä, jonka emoyhtiö Taaleri Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämälle pörssilistalle. Taaleri-konserni koostuu kolmesta liiketoimintasegmentistä: Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Konsernin liiketoiminnalliset tytäryhtiöt ovat: Taaleri Varainhoito Oy ja sen tytäryhtiöt, Taaleri Pääomarahastot Oy -konserni, Taaleri Sijoitus Oy-konserni, Taaleri Energia Oy -konserni sekä Vakuutusosakeyhtiö Garantia.

Taaleri Varainhoito Oy ja Evervest Oy ovat Finanssivalvonnan valvonnan alaisena toimivia sijoituspalveluyrityksiä ja Taaleri Rahastoyhtiö Oy on Finanssivalvonnan valvonnan alaisena toimiva rahastoyhtiö. Tämän lisäksi Taaleri Pääomarahastot Oy:llä ja Taaleri Energia Funds Management Oy:llä on Finanssivalvonnan myöntämä vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa. Vakuutusosakeyhtiö Garantia on Finanssivalvonnan valvonnan alaisena toimiva vakuutusyhtiö.

Rava-ryhmittymään kuuluvat kaikki muut konserniyritykset paitsi Taaleri Veropalvelut Oy ja Kultataaleri Oy, mutta Taaleri Veropalvelut Oy ja Kultataaleri Oy lasketaan kuitenkin mukaan ryhmittymään osana Varainhoito-konsolidointiryhmää. Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmään kuuluu Taaleri Varainhoito Oy sekä tämän tytäryhtiöt Taaleri Rahastoyhtiö Oy ja Evervest Oy. Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmässä huomioidaan myös Taaleri Veropalvelut Oy ja Kultataaleri Oy. Rahoitussektorin muodostavat Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmä, Taaleri Pääomarahastot-konserni, Taaleri Energia-konserni ja Taaleri Sijoitus Oy-konserni. Ryhmittymän vakuutussektorin muodostaa Vakuutusosakeyhtiö Garantia. Rava-ryhmän rakennetta ja eri konsolidointiryhmiä on havainnollistettu alla Vakavaraisuudenhallinta-kohdassa esitetystä kuvasta.

2. Riskienhallinnan organisointi

Taaleri Oyj:n hallitus huolehtii konsernin hallinnosta ja vastaa sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, johon kuuluu riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestäminen ja ylläpito.

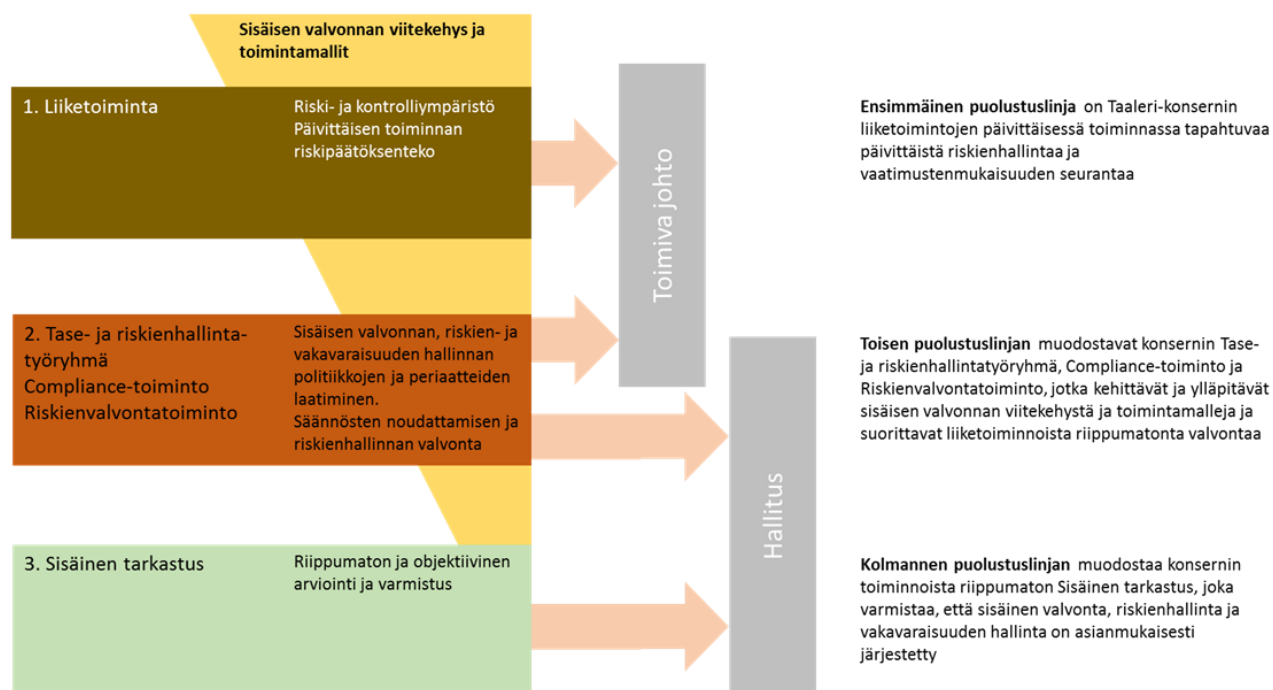
Sisäiseen valvontaan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvissä asioissa ylin päättävä elin on konsernin emoyhtiön Taaleri Oyj:n hallitus, joka:

- vastaa siitä, että konsernilla on aina riittävästi laadultaan ja jakaumaltaan oikeanlaisia omia varoja kattamaan sisäisillä malleilla laskettua pääomatarvetta sekä viranomaisvaatimuksissa määriteltyä pääomatarvetta
- vahvistaa strategian ja vuosisuunnitelmien perusteella konsernin riskistrategian ja riskinottohalun sekä hyväksyy suunnitelman riskistrategiaan suhteutetun vakavaraisuuden ylläpitämiseksi
- hyväksyy määritelmän käytetyille riskinottohalun ja riskinkantokyvyn käsitteille, asettaa tavoitetaso, jolla vakavaraisuus halutaan pitää sekä vahvistaa riskiprofiilin edellyttämän pääomatason ja rakenteen
- valvoo sisäisen valvontajärjestelmän eheyttä, mukaan luettuna tehokasta ja vakaata riskienhallinnan toimintamallia
- valvoo sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelman täytäntöönpanoa tarkastusvaliokunnan alustavan osallistumisen jälkeen

- hyväksyy konsernin sisäistä valvontaa, riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat periaatteet
- hyväksyy likvideettistrategian ja likvideettiriskin hallintaan ja valvontaan liittyvät yleiset periaatteet
- hyväksyy konsernin menettelytapoihin liittyvät periaatteet ja politiikat (ml. osingonjakopolitiikka ja rahoitusstrategia ja -politiikka)
- hyväksyy vuosittain sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen sekä konsernin jatkuvus- ja elvytysuunnitelman
- seuraa säännöllisesti konsernin liiketoiminnan, riskinkantokyvyn, riskitilanteen ja vakavaraisuuden kehitystä osana yhtiön taloudellisen tilanteen seuranta ja neljännesvuosittaisten riskienhallintaraporttien kautta

Riskienhallinnan kolme puolustuslinjaa kuvaavat Taaleri-konsernin riskienhallinnan rakennetta ja toimintaa. Taaleri-konsernin ensimmäinen puolustuslinja muodostuu konsernin liiketoiminnoista, jotka toteuttavat päivittäistä riskienhallintaa ja varmistavat osaltaan sisäisten ja ulkoisten vaatimusten noudattamista. Konsernin toinen riskienhallinnan puolustuslinja muodostuu riskienvalvontatoiminnosta, compliance-toiminnosta ja konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmästä, joiden tehtävänä on kehittää, ylläpitää ja valvoa yleisiä periaatteita ja sisäisen valvonnan kehystä konsernitason tasolla. Konsernin kolmas puolustuslinja muodostuu konsernin sisäisestä tarkastuksesta.

Toinen ja kolmas puolustuslinja ovat riippumattomia suhteessa valvottavaan liiketoimintaan, ja raportoivat suoraan hallitukselle.

Kuva: Riskienhallinnan kolme puolustuslinjaa

Taaleri-konsernin johtoryhmä vastaa riskienhallinnan operatiivisesta johtamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvissä asioissa konsernin johtoryhmän vastuulla on edistää sellaisen kulttuurin muodostumista konsernissa, joka hyväksyy sääntelyn noudattamisen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan normaaliksi ja tarpeelliseksi osaksi konsernin toimintaa.

Konsernin riskienhallinnasta vastaavat konsernin toimitusjohtajan alaisuudessa työskentelevä riskienvalvontatoiminto sekä tase- ja riskienhallintatyöryhmä. Riskienvalvontatoiminto vastaa konsernin riskien riippumattomasta valvonnasta segmenttien riskienhallinnasta vastaavien henkilöiden tukemana.

Riskienvalvonnan tehtävänä on mm.:

- ylläpitää, kehittää ja valmistella konsernin sisäisen valvonnan, riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita
- tukea liiketoimintoja riskienhallinnan toimenpiteissä
- huolehtia siitä, että olennaiset riskit tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan konsernissa ja konserniyhtiöissä sekä raportoidaan säännöllisesti konsernin johtoryhmälle ja hallitukselle
- valvoa, että konsernin riskit pysyvät vahvistetuissa rajoissa sekä varmistaa, että riskien mittaus- ja riskejä kontrolloivat menetelmät ovat asianmukaiset ja luotettavat
- tuottaa konsernitason kuva riskeistä ja riskienhallinnasta ja huolehtia siitä, että toimiva johto, tarkastusvaliokunta ja hallitus saavat kokonaiskuvan koko konserniin kohdistuvista riskeistä
- tukea konsernin yhtiöitä riskikartoituksissa sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan kehitystyössä ja käytäntöön viemisessä
- avustaa johtoa konsernin ja liiketoimintojen riskistrategian ja riskinottohalun suunnittelussa strategisen tavoiteasetannan yhteydessä
- varmistaa, että riskeihin liittyvät näkökohdat otetaan asianmukaisesti huomioon keskeisissä liiketoimintapäätöksissä.

Tase- ja riskienhallintatyöryhmä vastaa konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toimivuudesta ja tehokkuudesta ja raportoi säännöllisesti johtoryhmälle, hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Tase- ja riskienhallintatyöryhmän tehtävänä on mm. tarvittaessa tukea liiketoimintoja riskienhallinnan toimenpiteissä, huolehtia siitä, että hallitus saa kokonaiskuvan koko konserniin kohdistuvista riskeistä, käsitellä ja viimeistellä riskiofficerin laatimat konsernitason riskianalyysit, stressitestit ja riskiraportit sekä vakavaraisuuden hallinnan raportit, käsitellä ja viimeistellä konsernin jatkuvuus- ja elvytysuunnitelmat vuosittain ja käsitellä uusien tuotteiden ja palveluiden kuvaukset.

Compliance-toiminnon tehtävänä on mm.:

- valvoa sääntelyn ja sisäisten ohjeistusten noudattamista
- neuvoa johtoryhmää ja hallitusta ja muuta henkilökuntaa sääntelyn ja sisäisten ohjeiden noudattamiseen liittyen.
- avustaa Taaleri Oyj:n hallitusta, johtoryhmää ja muita tarvittavia tahoja sääntelyn noudattamisessa ja siihen liittyvässä compliance-riskien hallinnassa, mm. pitämällä liiketoiminnoista vastuulliset tietoisina säännöksissä tapahtuvista olennaisista muutoksista ja mahdollisista vaikutuksista liiketoiminnoille.
- valvoa ja säännöllisesti arvioida niiden toimenpiteiden ja menettelytapojen riittävyttä ja tehokkuutta, joiden avulla konserni varmistaa säännösten noudattamisen
- vastata rahanpesun estämisen hallinnasta ja kouluttamisesta

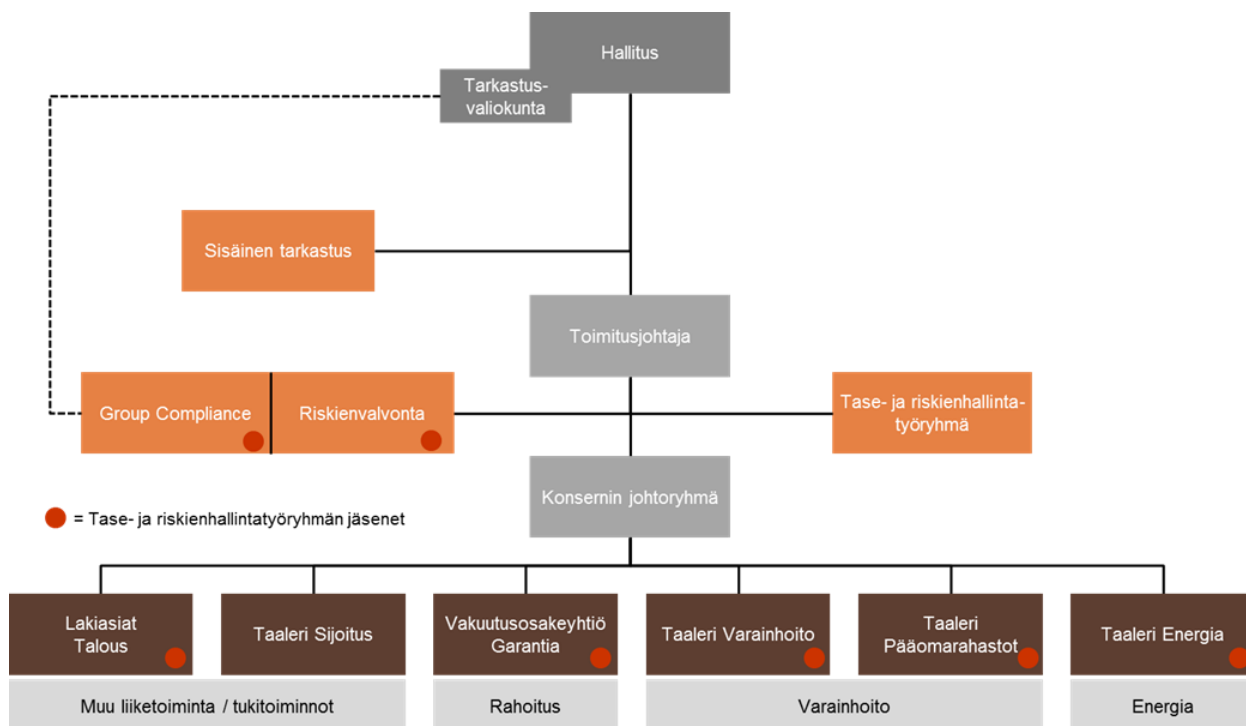
Compliance-toiminnosta vastaa group compliance officer. Konsernin compliance-toiminto muodostuu group compliance officerista, compliance & risk managereista ja compliance-työryhmästä, johon kuuluvat group compliance officer ja konserniyhtiöiden compliance-asioista vastaavat työntekijät.

Sisäinen tarkastus on Taaleri-konsernin yhtiöiden operatiivisista toiminnoista riippumaton varmennustoiminto. Sisäinen tarkastus on toimintona konsernin hallituksen perustama ja se toimii hallinnollisesti konsernin toimitusjohtajan alaisuudessa. Taaleri-konserni on ulkoistanut konsernin sisäisen tarkastuksen käytännön toteuttamisen ulkopuoliselle palveluntoimittajalle.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa, jonka tehtävänä on tarkastaa sisäisen valvonnan riittävyttä, toimivuutta ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus tukee konsernin ylintä ja operatiivista johtoa (hallitus, toimitusjohtaja, esimiehet) toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa.

Konsernin sisäisen tarkastuksen tavoitteena on tukea konsernia sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan riskienhallinnan, valvonnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen tavoitteena on tuottaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa.

Sisäisen tarkastuksen työtä ohjaavat kansalliset ja kansainväliset säädökset sekä alan kansainvälinen ammatillinen ohjeistus, johon sisältyvät muun muassa eettiset säännöt, ammattistandardit ja käytännön ohjeet.

Taaleri-konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinta on kiinteä osa konsernin johtamista, päätöksentekoa ja toiminnan suunnittelua. Vakavaraisuuden hallinta perustuu ennakoivaan lähestymistapaan, joka käsittää toimintaympäristön vaikutukset huomioon ottavan konsernin strategian, siihen perustuvat vuosisuunnitelmat, pääomasuunnitelmat ja riskistrategiat.

Konsernin strategisen suunnittelun prosessi (strategiaprosessi) kattaa strategisten tavoitteiden asettamisen, kehityshankkeiden määrittämisen ja alustavat taloudelliset ennusteet seuraaville vuosille. Strategiaprosessin yhteydessä tehdään myös riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat linjaukset riskistrategiasta sekä riskinottohalusta suhteutettuna konsernin riskinkantokykyyn ja odotettuihin tuottoihin, vakavaraisuutta ja riskirajoja koskevista tavoitteista (ml. pääoma-tavoitteet) ja riskienhallinnan kehittämisen painopisteistä.

Konsernin strategiaprosessissa syntyvä vuosisuunnitelma sisältää taloudelliset analyysit mukaan lukien suunniteltujen toimenpiteiden vaikutukset vakavaraisuuteen ja riskiperusteiseen pääomatarpeeseen sekä pääomasuunnitelmaan.

Pääomasuunnitelma sisältää tavoitteet konsernin ja siihen kuuluvien yhtiöiden pääomatasolle kuluvalle ja ainakin kahdelle seuraavalle vuodelle. Pääomasuunnitelmassa ja riskiperusteisessa pääomalaskelmassa konsernin pääomien riittävyttä ja vakavaraisuutta arvioidaan suhteessa liiketoimintasuunnitelmaan ja toiminnan riskiprofiiliin. Arvioinnissa huomioidaan myös heikentyvät markkinatilanteet ja esim. tilanteet, joissa toimintaa laajennetaan uusille markkinoille tai uusille tuotteille ja niiden vaikutukset pääoman määrään. Mikäli pääomien riittävyys vaikuttaa epävarmalta, konsernin hallitus päättää tarvittavista toimenpiteistä pääomien riittävyden parantamiseksi. Vakavaraisuuden hallinnan ja pääomatarpeen näkökohdat ovat näin osa strategiaprosessia ja ne huomioidaan toimenpiteiden toteutuksesta päätettäessä.

Strategiaprosessiin osallistuu konsernin toimitusjohtajan lisäksi konsernin johtoryhmä ja risk officer. Taaleri Oyj:n hallitus hyväksyy toimitusjohtajan esittelemän konsernin strategian ja vuosisuunnitelman mukaan lukien pääomasuunnitelman.

Jatkuvuus- ja elvytysuunnitelmat

Liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu on kokonaisvaltainen prosessi, jolla tunnistetaan konsernin toiminnan jatkuvuutta uhkaavia tekijöitä ja niiden seurauksia, sekä luodaan perusta toipumiskyvylle ja tehokkaille vastatoimenpiteille konsernin sidosryhmien, maineen, brändin ja lisäarvoa tuottavien toimintojen turvaamiseksi. Taaleri-konsernin jatkuvuussuunnittelun tavoitteena on varautua ennalta mahdollisiin häiriötilanteisiin sekä varmistaa konsernin toiminnan jatkuvuus ja toimintavarmuus. Jatkuvuussuunnittelun avulla varaudutaan liiketoiminnan keskeytyksiin siten, että toimintaa pystytään jatkamaan ja rajoittamaan tappioita erilaisissa liiketoimintaa kohtaavissa häiriötilanteissa.

Konsernin risk officer ylläpitää jatkuvuussuunnittelun tukimateriaalia, jonka pohjalta konserni, liiketoiminnat ja yhtiöt tekevät omat jatkuvuussuunnitelmansa tarvittaessa risk officerin tukemana.

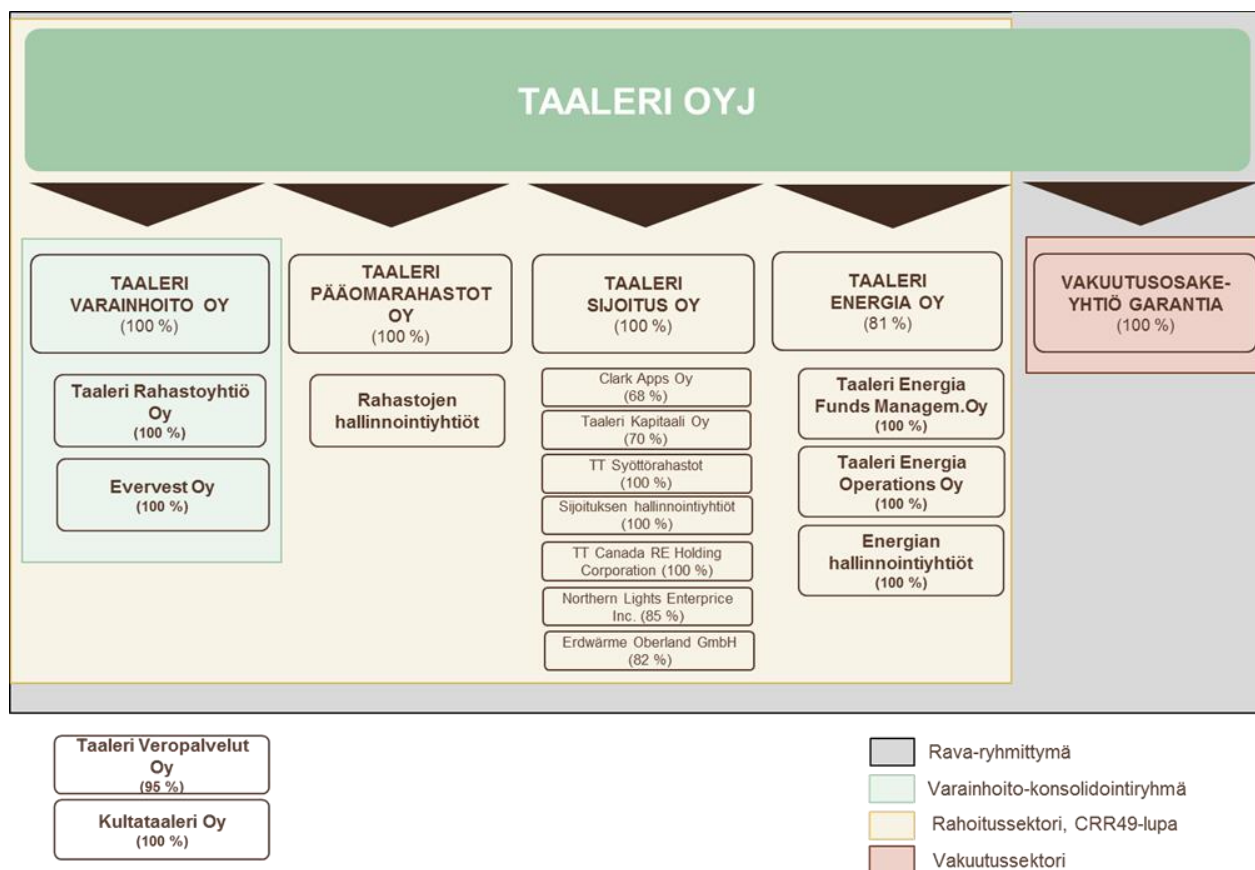
Taaleri-konsernin Jatkuvuussuunnitelmassa käydään läpi uhka- ja haavoittuvuusanalyysien perustuen toimintamallit eri tilanteisiin eri liiketoimintaprosessien osalta sekä analysoidaan prosesseja ja häiriötilanteita. Jatkuvuussuunnitelma ohjaa toimintaa erilaisissa häiriötilanteissa ja se ottaa huomioon myös ulkoisten yhteistyökumppanien häiriötilanteet.

Elvytysuunnitelmassa esitetään tarvittavat Taaleri Oyj:hin ja konserniin kuuluviin yksittäisiin yrityksiin kohdistettavat toimenpiteet toiminnan jatkumisen turvaamiseksi tilanteessa, jossa konsernin tai siihen kuuluvan yrityksen taloudellinen asema on merkittävästi heikentynyt. Lisäksi elvytysuunnitelmassa määritellään selkeät raja-arvot ja laadulliset arviointiperusteet, joiden avulla voidaan tunnistaa sellaiset tilanteet, joissa suunnitelma on pantava täytäntöön koko konsernin tai siihen kuuluvan yrityksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi.

Jatkuvuus- ja elvytysuunnitelmien tilanteesta raportoidaan hallitukselle vuosittain. Jatkuvuus- ja elvytysuunnitelmien laatimisesta, organisoinnista ja päivittämisestä vastaa konsernin risk officer. Suunnitelmat hyväksyy Taaleri Oyj:n hallitus.

3. Vakavaraisuudenhallinta

Taaleri-konsernin vakavaraisuudenlaskennan ryhmät

Riskinkantokyky ja riskinottohalu

Taaleri-konsernin riskinkantokyky muodostuu optimaalisesta pääomarakenteesta, liiketoimintojen kannattavuudesta ja laadullisista tekijöistä, joihin kuuluvat muun muassa luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja ennakoiva riskien- sekä vakavaraisuuden hallinta. Tehokkaalla riskienhallinnalla Taaleri-konserni pyrkii varmistamaan konsernin ja sen yhtiöiden toiminnan jatkuvuuden ja tavoitteiden toteuttamiseksi vaadittavan riskinkantokyvyn säilymisen pitkällä aikavälillä.

Taaleri-konsernin suhtautuminen riskinottoon perustuu harkittuun riski/tuotto-ajatteluun. Konserni ei saa toiminnassaan ottaa sellaista riskiä, mikä vaarantaa konsernin vakavaraisuuslaskennassa omille varoille asetetun tavoitetaso.

Taaleri Oyj:n hallitus on määritellyt erikseen ryhmittymälle sisäiset rajat kiinteistö-, osake-, maa-, valuuttakurssi-, korko- ja toimialariskeille.

Pääomanhallinta

Taaleri-konsernin pääomanhallinnan tavoitteena on säilyttää tehokas pääomarakenne, joka mahdollistaa normaalien taloudellisten velvoitteiden hoidon ja varmistaa edellytykset liiketoiminnan harjoittamiselle poikkeuksellisissakin olosuhteissa. Taserakenteen kautta seurataan säännöllisesti konsernin pääomarakennetta, eli sitä, miten konsernin rahoitus on järjestetty ja miten se jakaantuu vieraaseen ja omaan pääomaan. Konsernin strategisena tavoitteena on

vähintään 30 prosentin omavaraisuus sekä 15 prosentin oman pääoman tuotto pitkällä aikavälillä, minkä lisäksi seurataan konsernin nettovelkaantuneisuuden kehitystä.

Taaleri Oyj on vahvistanut konsernin omaa pääomaa järjestämällä kaksi osakeantia vuosina 2013 ja 2015, joilla on kerätty yhteensä 37,5 miljoonaa euroa konserniin lisää omaa pääomaa vahvistamaan taserakennetta.

Pääomasuunnitelma

Pääomasuunnitelma sisältää tavoitteet konsernin pääomatasolle. Pääomasuunnitelmassa ja riskiperusteisessa pääomalaskelmassa konsernin pääomien riittävyttä ja vakavaraisuutta arvioidaan suhteessa liiketoimintasuunnitelmaan ja toiminnan riskiprofiiliin. Konsernin hallitus päättää tarvittaessa toimenpiteistä pääomien riittävyden parantamiseksi. Vakavaraisuuden hallinnan ja pääomatarpeen näkökohdat ovat osa strategiaprosessia ja ne huomioidaan toimenpiteiden toteutuksesta päätettäessä.

Taaleri-konsernissa omien varojen riittävyttä seurataan säännöllisesti tuloksen seurannan yhteydessä suoritettavalla vakavaraisuuslaskennalla. Taaleri-konsernin hallitus asettaa tavoite- ja toimenpidetason vakavaraisuussuhdeluvulle, joka kuvaa konsernin omien varojen suhdetta riskipainotettujen saamisten kokonaismäärään. Omien varojen laskiessa mahdollisesti alle toimenpidetason ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin.

Taalerin tavoitteena on pitää omat varat tasolla, joka määräytyy seuraavasti:

Omien varojen laskennallinen minimitaso on suurin seuraavista:

- Sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vaihtoehdorahaston hoitajan mukainen lain minimipääoma (730 000€ /125 000€) (toimiluvallisten konserniyhtiöiden osalta) tai
- Minimivakavaraisuusvaatimus (laskettuna standardimenetelmällä luottoriskille, markkinariskille ja operatiivisille riskeille) eli pilari 1; tai
- Riskiperusteinen pääomatarve (pilari 1 lisättyinä riskiperusteisella pääomatarpeella sikäli kun tämä on suurempi, eli pilari 1+2)

Taaleri Oyj:n hallitus on päättänyt, että omien varojen sisäinen tavoitetaso on 1,3 kertaa omien varojen laskennallinen minimitaso ja Taaleri-konsernin muodostaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (RaVa-ryhmittymän) omat varat eivät saa laskea alle 1,1 kertaa omien varojen laskennallisen minimitason. Rahoitussektorin ja vakuutussektorin omien varojen tavoitetasot ovat yhdenmukaiset ryhmätason vakavaraisuuden hallinnan tavoitteiden kanssa.

Hallitus on asettanut konsernin omien varojen vakavaraisuussuhdeluvulle toimenpidetasoksi 1,2 kertaa omien varojen laskennallinen minimitaso. Vakavaraisuussuhdeluvun seuranta kattaa vakavaraisuuden toteumat sekä vakavaraisuuden hallintaprosessin eri vaiheet mukaan lukien stressitestien eri skenaariot. Stressitestien antamat tulokset huomioidaan ennakoivassa pääomasuunnittelussa.

Taaleri-konsernin pääomasuunnitelmat päivitetään vähintään kerran vuodessa vuosisuunnittelun yhteydessä. Pääomasuunnitelmia päivitetään myös, jos riskitilanteen, riskinkantokyvyn tai kannattavuuden kehitysnäkymät muuttuvat olennaisesti suunnitellusta.

Finanssivalvonta vahvisti 2015, että Taalerista on muodostunut rahoitus- ja vakuutusryhmittymä. Konsolidoitu vakavaraisuusvaatimus koko ryhmästä laaditaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (ns. Ravalaki) mukaisesti ja Rava-tasosta tehdään samoilla oletuksilla skenaariot niin rahoitus- kuin vakuutussektorille.

Finanssivalvonta myönsi 29.11.2016 Taaleri Oyj:lle luvan 1.1.2017 alkaen olla vähentämättä Garantiaan liittyvät omistuksensa sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta ydinpääomasta. Vähentämisen sijaan vakuutusyhtiösijoitukset tulee riskipainottaa CRR 49 artiklan 4. kohdan mukaisesti. Lupa on voimassa 1.1.2017 alkaen 31.12.2018 saakka

olettaen, että yhtiö jatkuvasti täyttää luvan edellytykset. Vähentämättä jättäminen koskee Garantian kirjanpidollista hankintamenoa 60 milj. euroa. Vakuutusyhtiösijoituksen kerryttämä tulosvaikutus ei myöskään sisälly sijoituspalveluyrityksen konsolidoituun ydinpääomaan. Käytettäessä vakuutusyhtiösijoituksen käsittelyssä luvan sallimaa menetelmää, käsitellään vakuutusyhtiösijoitus riskipainotettuna eränä sijoituspalveluyrityksen konsolidoidussa vakavaraisuuslaskennassa.

Finanssivalvonta on 31.1.2019 myöntänyt Taaleri Oyj:n hakeman vakavaraisuusasetuksen (EU) 575/2013 (jäljempänä CRR) 49 artiklan 1 kohdan mukaisen luvan. Lupa oikeuttaa olla vähentämättä Taaleri Oyj:n rahoitus- ja vakuutusryhmittymävalvonnan piirissä olevan Vakuutusosakeyhtiö Garantian omaan varallisuuteen luettaviin instrumentteihin tehdyt sijoitukset sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta ydinpääomasta (CET1). Vähentämisen sijaan vakuutusyhtiösijoitukset tulee riskipainottaa CRR 49 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Lupa on määräaikainen ja voimassa 31.12.2020 saakka.

Sopeuttamistoimet ja pääomanlähteet

Taaleri-konserni voi käyttää vakavaraisuuden hallinnan periaatteissa ja elvytyssuunnitelmassa mainittuja sopeuttamistoimia ja pääomanlähteitä tilanteessa, jossa konsernin vakavaraisuussuhdeluku alittaa toimenpidetason säännöllisen vakavaraisuusseurannan yhteydessä. Sopeuttamistoimiin voidaan tarvittaessa ryhtyä myös, mikäli skenaarioanalyysien tuloksena on ilmeinen mahdollisuus, että toimenpidetaso tullaan lähitulevaisuudessa alittamaan.

Taalerilla on käytössään vararahoituslähteitä sekä mahdollisuuksia riskien pienentämiseen, kustannusten karsimiseen ja voitonjaon rajoittamiseen tilanteen niin vaatiessa.

4. Varainhoitosegmentin, eli Rahoitussektorin keskeiset riskit ja niiden hallinta

Strateginen riski ja liiketoimintariski

Taaleri-konsernissa strateginen riski määritellään riskiksi, joka sisältyy liiketoiminnan tai toimintaympäristön muuttamiseen ja joka vaikuttaa konsernin pitkän tähtäimen tavoitteiden saavuttamiseen, kannattavuuden ylläpitoon tai toiminnan jatkuvuuteen. Liiketoimintariski määritellään epävarmuudeksi, joka sisältyy Taaleri-konsernin nykyisen toiminnan tavoitteiden operatiiviseen saavuttamiseen.

Strategiset riskit voivat johtua esimerkiksi kilpailusta, toimintaympäristön, markkinoiden tai asiakaskäyttäytymisen muutoksista tai tuloksen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat puolestaan syntyä esimerkiksi väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Keskeisimpiä strategisia ja liiketoimintariskejä Taaleri-konsernissa ovat liiketoimintasuunnitelman väärät painotukset, toiminta- ja sääntely-ympäristön voimakkaat muutokset, yrityshankinta ja hankittujen yritysten integrointi konserniin sekä toiminnan kasvun ja kansainvälistymisen riskit. Strategisia ja liiketoimintariskejä on arvioitu analysoimalla tuloksen, taseen ja vakavaraisuuden kehittymistä erilaisissa skenaarioissa, joita ovat strategian ja toimintasuunnitelman mukaiset perus-, huono- ja stressiskenaariot. Strategisia ja liiketoimintariskejä arvioidaan lisäksi itsearviointina riskikartoitusten yhteydessä sekä vuosittain suoritettavan vuosisuunnittelun yhteydessä.

Strategisten riskien ja liiketoimintariskien hallinnalla pyritään ohjaamaan riskinottokapasiteettia riski/tuottosuhteeltaan järkevimiksi arvioiduille hankkeille ja vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä ja vaikutusta sekä uhkaa konsernin maineelle.

Kyseisten riskien hallinta perustuu konsernin vahvistamiin yleisiin toimintatapoihin ja ohjeisiin sekä toiminnan riittävään resursointiin. Strategisista riskeistä aiheutuvaa epävarmuutta pyritään lisäksi vähentämään seuraamalla aktiivisesti lainsäädännön ja sääntelyn muutoksia sekä ylläpitämällä riittävää reagointivalmiutta talouden, suhdanteiden

sekä toimintaympäristön muutoksiin. Reagoimalla proaktiivisesti mahdollisesti toteutumassa oleviin riskeihin pyritään pienentämään riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja yhtiön haavoittuvuutta riskin toteutuessa.

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan yleisesti riskiä siitä, että lainanottaja tai finanssialan yrityksen muu sopimusvastapuoli ei pysty vastaamaan veloitteestaan finanssialan yritystä kohtaan tai että vakuuden arvo ei riitä vastuun kattamiseen. Luottoriskit voidaan jakaa Taaleri-konsernissa luottokelpoisuus- ja vakuusriskiin.

Luottokelpoisuusriskillä tarkoitetaan, että vastapuoli ei kykene tai ole halukas täyttämään sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Vakuusriskillä tarkoitetaan, ettei mahdollisesti asetettu vakuus ole riittävä kattamaan saamista. Myönnetyt luotot asiakkaille ovat suurin luottoriskin lähde, mutta luottoriskiä syntyy myös muista saamisista kuten asiakkaiden palkkiosaamisista, likvideistä varoista ja sijoituksista sekä taseen ulkopuolisista saamisista, kuten myönnettyistä takauksista ja tehdyistä sitoumuksista.

Taaleri-konsernin yhtiöiden sopimusvastapuolia ovat konsernin velalliset, konserniyhtiöiden palveluita ostaneet asiakkaat, yhteistyökumppanit sekä talletuspankit ja korkorahastot, joihin Taaleri-konsernin yhtiöiden varat on talletettu.

Rahoitussektorin osalta luottoriskiä syntyy pääasiassa emoyhtiö Taaleri Oyj:n ja Taaleri Sijoitus Oy:n tekemistä sijoituksista, myönnettyistä lainoista ja pankkisaamisista.

Taaleri Varainhoito Oy ei harjoita luotonantoa, joten yhtiön luottoriski muodostuu vastapuoliriskistä. Taaleri Varainhoito Oy voi sijoittaa omia varojaan vain korkean luottoluokituksen omaaviin rahoituslaitoksiin tai likvideihin korkorahastoihin. Niiden tahojen toimintaa ja tilannetta, joiden osalta Taaleri Varainhoito-liiketoiminnalla on luotto- tai vastapuoliriskiä tarkkaillaan jatkuvasti ja muutoksista raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle. Sekä luottoriskiä että vastapuoliriskiä pyritään aina hajauttamaan useammalle vastapuolelle, markkinoista ja tilanteesta riippuen.

Luottoriskien osalta Taaleri laskee vähimmäisvakavaraisuusvaatimuksensa standardimenetelmää käyttäen.

Huomioiden Taalerin liiketoimintamallin ja tilinpäätöksen alhaiset luottotappiot luottoriskin pilari 1 vakavaraisuusvaatimuksen katsotaan kuvaavan rahoitussektorin riskiperusteista pääomatarvetta hyvin Sijoitus -konsernia ja Garantian luottoriskillisiä eriä lukuunottamatta. Näiden erien osalta pilari 2 riskiperusteiseen pääomavaatimukseen lasketaan Taaleri Sijoitus-konsernin osalta kaikki tase-erät luottolaitossaamia lukuun ottamatta korkeammalla 150 %:n riskipainolla.

Tämän lisäksi lasketaan Garantian luottoriskillisten erien osalta rahoitussektorin osalta pilari 2 lisävaatimusta omistusyhteisölle vakuutusyhtiösijoituksesta niillä periodeilla kun Garantian sisäinen pääomavaatimus (RPO 99,5:lla) bruttona (ilman hajautushyötyjä) on suurempi kuin Pilari 1:n vaade.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski on jälleenrahoituksen saatavuuteen liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Likviditeettiriskiä syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liiaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Taalerin maksuvalmiutta seurataan päivittäin ja Taalerilla on käytössä pankkitililimiitit. Hyvää maksuvalmiutta ylläpidetään sijoittamalla ylimääräinen likviditeetipuskuri matalan riskin kohteisiin rahamarkkinoille, jotka ovat nopeasti muunnettavissa käteisvaroiksi.

Taalerin kassavirta muodostuu selkeästi ennustettavissa olevista hallinnointipalkkiotuotoista rahastoista ja pääomarahastoista, korkotuotoista Taaleri Oyj:n ja Taaleri Sijoitus Oy:n myöntämistä lainoista, suhteellisen ennustettavissa olevista, tuottoisidonnaisista palkkioista ja Taaleri Sijoitus Oy:n tekemistä osakesijoituksista. Sijoitus- ja irtautumisakti-

viteeteilla saattaa olla merkittävä vaikutus kassavirtoihin. Vaihtoehtorahastojen ja kanssasijoitusten maksamat hallinnointipalkkiot perustuvat pitkäaikaisiin sopimuksiin ja hallinnointipalkkiotuotot olemassa olevista rahastoista ja hankkeista ovat suhteellisen luotettavasti ennustettavissa seuraavan 12 kuukauden ajalle. Taalerin Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen hallinnointipalkkiot ja sijoitusrahastoissa olevien varojen määrä ovat alltiita sekä markkina-arvojen muutoksille että asiakkaiden merkinnöille ja lunastuksille.

Taalerin likviditeettiriskiä sisältävien toimintojen asiakaskunta on hyvin hajautunut ja keskittyneisyyttä seurataan säännöllisesti. Lisäksi tulovirtaa tasoittaa vaihtoehtorahastojen ja kanssasijoitusten pitkä ja tasainen tulovirta voimassa olevista hankkeista. Toiminnan keskittyneisyyttä pyritään vähentämään asiakaskuntaa laajentamalla.

Taaleri Oyj:n taloushallinto vastaa Taalerin taloudellisen tilanteen ja taseen jatkuvasta seurannasta. Talousjohtaja seuraa Taalerin taseessa olevia eriä ja taloudellista tilannetta kuukausittain ja raportoi tilanteesta Taalerin johtoryhmälle sekä konsernin toimitusjohtajalle. Lisäksi taloushallinto valvoo tuloslaskelman ja taseen eriä analyttisellä tarkastelulla.

Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan markkinahintojen vaihteluista aiheutuvaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Markkinariskin eri lajeja ovat korko-, valuutta-, osake-, kiinteistö ja hyödykeriski.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten vaikutusta konsernin rahoitustaseeseen ja rahoitustaseeseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon tai korkokatteeseen ja tätä kautta vakavaraisuuteen. Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta. Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Hyödykehintariskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta.

Rahoitussektorin keskeisimmät markkinariskille alltiina olevat erät ovat Taaleri Sijoitus Oy:n sijoituskohteet ja hankkeiden kehitys. Lisäksi markkinariskiä aiheutuu konsernin taseessa olevista muista korko- ja valuuttapositioista.

Taaleri Varainhoito Oy:n liiketoiminnassa markkinariskiä syntyy lähinnä asiakaskaupankäynnin selvitysriskinä. Taaleri Varainhoito Oy ei ota kaupankäyntitarkoituksessa omaan lukuunsa positioita rahoitusinstrumenteissa tai hyödykkeissä eikä sillä ole kaupankäyntivarastoa tai muuta ulkoista velkaa lukuun ottamatta luotollista tiliä kaupankäynnin selvitykseen.

Taalerin Tasesijoitus -segmentin osakesijoitukset ovat pääasiassa listaamattomia yhtiöitä, joiden kehitystä yhtiön johto seuraa tarkasti. Taaleri laskee markkinariskin riskiperusteiseksi pääomavaateeksi 10 % arvioidusta Taaleri Sijoituksen sijoitusvarallisuudesta.

Taalerin likviditeettipuskurin markkinariskit ovat rajoitettuja, sillä se on sijoitettuna lyhytaikaisiin korkoinstrumentteihin ja pankkatileille. Tämän vuoksi Taaleri ei laske riskiperusteista pääomaa likviditeettipuskurin markkinariskeille.

Operatiivinen riski

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappion vaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset-, compliance- ja tietoturvariskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Operatiivisille riskeille on tyypillistä, että riskin aiheuttama tappio ei ole kaikissa tapauksissa mitattavissa. Operatiivinen riski voi myös toteutua viiveellä ja ilmetä välillisesti esimerkiksi maineen ja arvostuksen heikkenemisenä.

Taalerissa operatiivisia riskejä hallitaan ensisijaisesti kehittämällä sisäisiä prosesseja sekä huolehtimalla hyvästä ohjeistuksesta ja henkilöstön riittävästä koulutuksesta. Operatiivisista riskeistä aiheutuvia tappioita pyritään vähentämään pienentämällä riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja vaikutusta sekä pienentämällä yhtiön haavoittuvuutta

riskin toteutuessa. Taaleri on varautunut operatiivisiin riskeihin kuuluviin rikos-, omaisuus-, keskeytys- ja vastuuriskein kattavalla vakuutusturvalla, mikä osaltaan vähentää mahdollisesti toteutuvien riskien vaikutusta. Vakuutusturvan kattavuutta arvioidaan vuosittain.

Väärinkäytösten aiheuttamia riskejä pyritään hallitsemaan sisäisillä toimintaohjeilla sekä järjestämällä henkilökohtaiset toimenkuvat siten, ettei ns. vaarallisia työyhdistelmiä pääse syntymään. Eri prosesseihin määritetyt kontrollipisteet ovat myös keskeisessä asemassa väärinkäytösten ja virheiden ehkäisyssä. Konsernin rikosvakuutus kattaa erilaisista sisäisistä ja ulkoisista väärinkäytöksistä aiheutuvia vahinkoja. Lisäksi Taalerin omaisuutta pyritään suojelemaan muun muassa valvonnalla sekä käyttö- ja kulkuoikeuksilla.

Taaleri on riippuvainen johdosta ja avainhenkilöiden ammattitaidosta sekä heidän sitoutumisestaan Taaleriin. Maine on tärkeä Taalerille, jotta asiakkaiden ja henkilöstön luottamus säilyy hyvänä. Oikeudelliset riskit voivat liittyä sopimuksiin eri yhteistyö- ja sopimuskumppaneiden kanssa. Nämä riskit pyritään kartoittamaan sopimusten yksityiskohdaisella läpikäynnillä, jossa tarvittaessa käytetään ulkopuolista asiantuntijaa. Yksiköt vastaavat kukin oman alueensa operatiivisten riskien hallinnasta.

Operatiivisten riskien vuosittaisessa itsearvioinnissa Taalerin henkilöstö tunnistaa ja arvioi toiminnan keskeiset operatiiviset riskit. Itsearvioinnin perusteella keskeisimpiä operatiivisen riskin lähteitä Taalerissa ovat legal- ja compliance, henkilöstö sekä prosessit.

Taaleri laskee pilari 1 operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimuksensa vuoden 2018 lopusta alkaen standardimenetelmän mukaisesti. Standardimenetelmällä laskettu määrä on erittäin paljon suurempi kuin käytännössä toteutuneet operatiivisten riskien tappiot ja myös suurempi kuin vuosittaisissa riskiarvioinneissa arvioitu operatiivisten riskien riskiperusteinen pääomatarve.

Taaleri-konsernin hallituksen hyväksymässä operatiivisen riskin hallinnan periaatteissa on kuvattu tarkemmalla tasolla operatiivisen riskin hallinnan organisointi ja operatiivisen riskin arviointiin, seurantaan ja raportointiin konsernin hallitukselle sekä Finanssivalvonnalle liittyvät menetelmät.

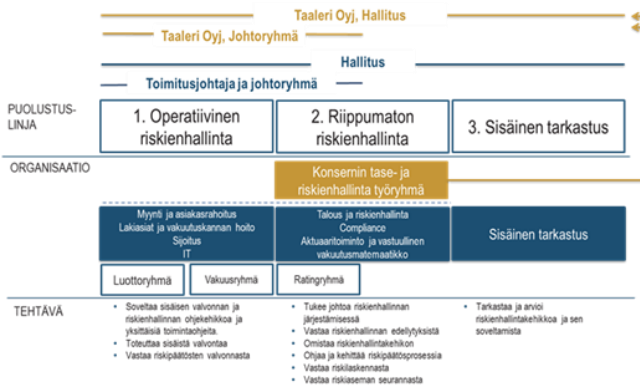
5. Rahoitussegmentin, eli Vakuutussektorin keskeiset riskit ja niiden hallinta

Garantian arvot, hyvän liiketavan periaatteet, strategia ja liiketoiminnan tavoitteet muodostavat yhtiön riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan perustan. Riskienhallinnan tarkoituksena on tukea yhtiön tavoitteiden saavuttamista tunnistamalla yhtiöön vaikuttavat uhat ja mahdollisuudet ja pitää ne riskinottohalukkuuden- ja kyvykkyyden rajoissa. Luotettavasti järjestetty sisäinen valvonta varmistaa, että yhtiön liiketoimintastrategiaa, asetettuja tavoitteita sekä riskien ja vakavaraisuudenhallintaan liittyviä periaatteita ja toimintatapoja noudatetaan.

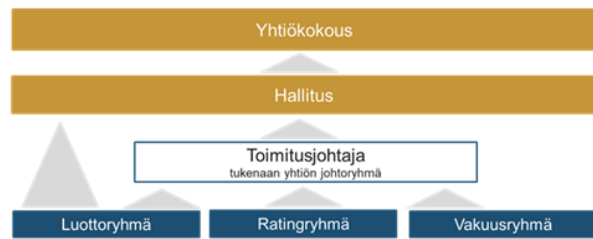
Garantiassa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisenä tavoitteena on turvata yhtiön riskinkantokyky ja varmistaa siten toiminnan jatkuvuus. Sisäinen valvonta kattaa yhtiön kaikkien yksiköiden merkittävän toiminnan ja siihen kuuluu asianmukaisen raportoinnin järjestäminen yhtiön kaikilla organisaatiotasolla. Riskienhallinta kattaa yhtiöön kohdistuvien yksittäisten riskien ja riskien yhteisvaikutuksen tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, hallinnan ja raportoinnin. Riskien ja vakavaraisuuden hallinta on lisäksi kytketty kiinteäksi osaksi Garantian liiketoiminnan prosesseja ja toiminnan suunnittelua ja seuranta.

Riskienhallinnan organisointi, vastuut ja valvonta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on organisoitu Garantiassa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kolmen puolustuslinjan periaatteen mukaisesti. Tämän periaatteen mukaisesti tehtävät eriytetään (1) yksiköihin, jotka toiminnissaan ottavat liiketoimintariskiä, eli käsittelevät vakuutuksia, tekevät yhtiötä sitovia päätöksiä ja toimivat asiakasrajapinnassa (Operatiivinen riskienhallinta), (2) yksiköihin, jotka vastaavat riskien valvonnasta, toteuttavat riippumatonta riskien arviointia sekä valvovat yhtiön ohjeistusten, lakien ja säädösten noudattamista (Riippumaton riskienhallinta), ja (3) riippumattomaan sisäisen tarkastuksen toimintoon (Sisäinen tarkastus). Ulkoista valvontaa toteuttavat tilintarkastajat ja valvovat viranomaiset.

Kuva 1: Garantian riskienhallinnan organisointi

Kuva 2: Päätöksentekoaikojen ja raportointisuhteet

Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmä vastaa konsernin riskienhallinnan toimivuudesta ja tehokkuudesta. Konsernin liiketoiminnasta riippumaton tase ja riskienhallintatyöryhmä tukee ja ohjaa Garantian sisäistä valvontaa sekä riskien- ja vakavaraisuudenhallintaa varmistaakseen konsernitason periaatteiden ja ohjeistusten soveltamisen myös Garantiassa. Työryhmä raportoi Taaleri-konsernin johtoryhmälle ja Taaleri Oyj:n hallitukselle.

Garantian hallitus on ylin päätöksentekoaikojen Garantian sisäiseen valvontaan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvissä asioissa. Hallitus vahvistaa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat periaatteet ja politiikat (ml. riskinoton rajoitteet) sekä organisoinnin ja seuraa ja valvoo näiden toimivuutta ja riski- ja vakavaraisuusosaston kehitystä. Garantian toimitusjohtaja, tukena johtoryhmä, vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön järjestämisestä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Garantian hallitus on asettanut Luottoryhmän, Vakuusryhmän ja Ratingryhmän, jotka päättävät hallituksen vahvistaman päätöksentekojärjestelmän mukaisesti vastuulleen kuuluvista asioista. Luottoryhmän tehtävänä on takaus- ja vakuutus- ja korvauspäätösten, sijoituspäätösten teko. Vakuusryhmän tehtävänä on vakuuksien arviointi ja vakuusarviointiprosessin laadun ja tehokkuuden varmistaminen. Liiketoiminnasta riippumattoman ratingryhmän tehtävänä on luottoluokitusten ("rating") vahvistaminen sekä ratingprosessin laadun ja tehokkuuden varmistaminen. Vakuusryhmä ja ratingryhmä raportoivat toiminnastaan toimitusjohtajalle ja luottoryhmä hallitukselle.

Garantian organisaation yksiköt, jotka vastaavat riskien valvonnasta, toteuttavat riippumatonta riskien arviointia sekä valvovat yhtiön ohjeistusten, lakien ja säädösten noudattamista, muodostavat ns. riippumattoman riskienhallinnan. Riippumattoman riskienhallinnan tehtävänä on avustaa hallitusta ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi, seurata riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiön yleistä riskiprofiilia kokonaisuutena, raportoida riskeille altistumisesta ja neuvoa hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa, tunnistaa ja arvioida kehittyviä riskejä sekä huolehtia riskien mittaamisesta käytettävien riskimallien asianmukaisuudesta. Riippumaton riskienhallinta raportoi toiminnastaan Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmälle, Garantian hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

Sisäinen tarkastus on yhtiön operatiivisista toiminnoista riippumaton arviointi-, varmistus- ja konsultointitoiminto. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tukea yhtiön johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällinen lähestymistapa organisaation riskienhallinta-, valvonta-, sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyden ja tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu vuosittain laadittavaan toimintasuunnitelmaan. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan, johtopäätöksistään ja suosituksistaan Taaleri Oyj:n ja Garantian hallitukselle.

Riskienhallinnan prosessi

Garantian riskienhallintaprosessi muodostuu seuraavista osa-alueista:

- Toiminnan suunnittelu;
- Pääomanhallinta;
- Riskinottohalukkuus;
- Riskien tunnistaminen ja arviointi;
- Riskien mittaaminen; ja
- Riskien valvonta ja raportointi.

Garantian toiminnan suunnittelu muodostuu pitkän aikavälin (noin 3 vuotta) strategisesta suunnittelusta ja lyhyen aikavälin (1 vuosi) vuosisuunnittelusta. Toiminnan suunnittelu perustuu toimintaympäristön, kilpailuympäristön ja oman toiminnan analyysiin sekä Taaleri-konsernin strategiaan. Yhtiön tavoitteiden, tavoitteiden saavuttamista tukevien hankkeiden sekä riskinottohalukkuuden määrittämisessä hyödynnetään tulos- ja vakavaraisuusskenaarioita ja stressitestejä, riskikartoituksen tuloksia ja riski ja vakavaraisuusarviota. Aktuaari antaa vuosittain toiminnan suunnittelun tueksi vakuutusyhtiölain edellyttämät lausunnot hallitukselle. Strategian ja vuosisuunnitelman, ml. riski ja vakavaraisuusarvio, vahvistaa yhtiön hallitus ja sen valmisteluun osallistuu koko henkilöstö.

Garantian tavoitteena on olla luotettava kumppani ja yhtiö varmistaa toiminnan jatkuvuuden ja vakauden ylläpitämällä vahvaa vakavaraisuutta. Hallitus on asettanut Garantian pääomituksen tavoitetason lakisääteisen vakavaraisuuspääomavaatimuksen, luottoluokittaja Standard & Poor's:n edellyttämän AAA-luottoluokitusta vastaavan vä-himmäis-pääomavaatimuksen sekä sisäisesti arvioidun pääomatarpeen (ns. taloudellinen pääoma 99.9 %:n luotta-mustasolla) yläpuolelle. Garantia jakaa osinkoa tai palauttaa pääomia omistajalle vain, kun A- luottoluokitus ei vaarannu. Pääomanhallinnan tarkoituksena on varmistaa ennakoivasti pääomien riittävyys myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Ensisijainen keino riskien ja todellisen pääomituksen tasapainon varmistamiseksi on liiketoiminnan kannattavuuden ylläpito ja riskien aktiivinen hallinta. Kun mahdollinen epätasapaino havaitaan, tasapaino palautetaan tuloksen ja riskiposition hallinnalla tai uuden pääoman hankinnalla.

Riskinottohalukkuudella tarkoitetaan sitä riskin määrää ja laatua, jonka yhtiö on valmis ottamaan saavuttaakseen liiketoiminnalleen asetetut tavoitteet. Garantian riskinottohalukkuus on maltillinen ja se määritellään ns. ”riskinoton rajoitteilla / riskimittareilla”. Hallitus vahvistaa riskinoton rajoitteet / riskimittarit vuosittain osana pääomasuunnitelmaa (vakavaraisuutta koskevat rajoitteet), luottoriskipolitiikkaa (keskittymäriskejä ja vakuutustoimintaa koskevat riskinoton rajoitteet), jälleenvakuutuspolitiikkaa (jälleenvakuutusta koskevat riskinotonrajoitteet) ja sijoitussuunnitelmaa (sijoitustoimintaa koskevat riskinoton rajoitteet).

Liiketoiminnan ja toimintaympäristön riskien jatkuva tunnistaminen ja arviointi ovat osa Garantian riskien ja vakavaraisuudenhallinnan prosessia. Garantian liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit ovat takausvakuuttamisesta aiheutuvat luottoriskit, vastuuvulkaa kattavan omaisuuden sijoitusriskit, strategiset riskit sekä operatiiviset ja compliance riskit. Riskien tunnistamista ja arviointia on tarkasteltu riskikohtaisesti myöhemmin tässä liitetiedossa.

Garantia määrittää ja arvioi pääomavaatimustaan / mittaa liiketoimintansa riskiä kolmella erilaisella Value-at-Risk – pohjaisella riskimittarilla. Ensisijainen toiminnan ohjauksessa, riskin mittaamisessa ja pääomien riittävyden arvioinnissa käytettävä mittari on taloudellinen pääoma ("Sisäinen riskipääoma") 99.9 tai 99.5 %:n luottamustasolla. Tämän lisäksi pääomatarpeen arvioinnissa hyödynnetään Solvenssi II –standardikaavan mukaista vakavaraisuus-pääomavaatimusta SCR (Solvency Capital Requirement) 99.5 %:n luottamustasolla mukaan lukien ja pois lukien pääomavaatimuksen korotus sekä S&P:n Insurance Capital Model:n mukaista AAA-tason luottoluokitusta vastaavaa vähimmäispääoman määrää. VaR-pohjaisten riskimittareiden lisäksi Garantia mittaa, seuraa ja arvioi toimintansa riskejä ja niiden kehittymistä muilla määrällisillä ja laadullisilla riskimittareilla. Riskien mittaamista on tarkasteltu riskikohtaisesti myöhemmin tässä liitetiedossa.

Garantian riski- ja vakavaraisuusaseman seuranta ja raportointi jakautuvat sisäiseen ja ulkoiseen seurantaan ja raportointiin. Ulkoisella raportoinnilla tarkoitetaan kaikille sidosryhmille julkistettavia tietoja sekä viranomaisraportointia. Garantia raportoi toiminnastaan lisäksi ulkoiselle luottoluokittajalle Standard & Poor's:lle. Sisäisellä riski- ja vakavaraisuusaseman raportoinnilla tarkoitetaan vähintään kuukausittain tehtävää raportointia Garantian johtoryhmälle ja hallitukselle, sekä neljännesvuosittaista raportointia Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmälle, ja edelleen Taaleri-konsernin hallitukselle. Sisäisen seurannan ja raportoinnin tavoitteena on varmistaa, että yhtiön riski- ja vakavaraisuusasema ovat riskinottohalukkuuden rajoissa.

Vakuutusriskit

Vakuutusriskillä tarkoitetaan riittämättömistä hinnoittelua ja vastuuvalkaa koskevista oletuksista johtuvaa tappioriskiä tai vakuutusvastuiden arvon epäedullista muutosta. Takausvakuutuksessa vakuutusriski muodostuu suurelta osin luottoriskistä eli siitä, ettei taattava suoriudu sopimuksen mukaisista taloudellisista ja/tai toiminnallisista velvoitteistaan suhteessa takauksensaajaan. Tämä voi olla seurausta taattavan maksukyvyttömyydestä (maksukyvyttömyysriski) tai siitä, että taattava epäonnistuu sopimuksen mukaisen velvoitteen toimittamisesta ajallaan (toimitus-riski). Takausvakuuttamisen luottoriskin katsotaan sisältävän myös jälleenvakuuttajien tai muun vastatakauksen antajan vastapuoliriskin, joka aiheutuu jälleenvakuuttajan tai muun vastatakauksen antajan maksukyvyttömyydestä sekä vakuuksien arvonmuutosriskin, joka aiheutuu vakuuden käyvän arvon muutoksesta.

Vakuutusriskin eli takausvakuuttamisessa luottoriskin hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakas- ja vastapuoliriskeistä aiheutuvat negatiiviset tulosvaikutukset hyväksyttävälle tasolle ja varmistaa, että tuotto on riittävä suhteessa otettuun riskiin. Takausvakuuttamisessa luottoriskiä vähennetään asiakasvalinnan, asiakassuhteen aktiivisen hoidon, asiakkaan toiminnassa tapahtuvien muutosten seurannan, hinnoittelun ja hajautuksen lisäksi tyypillisesti jälleenvakuuttamalla ja vakuus- ja kovenanttijärjestelyin. Takausvakuuttamisen luottoriskinhallinnassa keskeisessä asemassa on vakuutusten myöntöprosessi, jota ohjaavat hallituksen vahvistamat luottoriskipolitiikka, jälleenvakuutuspolitiikka ja päätöksentekovaltuudet sekä niitä täydentävät johtoryhmän vahvistamat luottoriskinarviointiin, jakelukanavien auditointiin, hinnoitteluun sekä vakuuksiin ja kovenantteihin liittyvät prosessikuvaukset ja toimintaohjeet. Vakuuttamisprosessin toimivuutta ja laatua valvoo Riskienhallinta -toiminto. Päivittäisen vakuuttamisprosessin lisäksi luottoriskejä tunnistetaan ja arvioidaan vähintään vuosittain vuosisuunnittelun yhteydessä laadittavassa riskikartoituksessa.

Vakuutusriskin määrää mitataan taloudellisen pääoman mallilla, vakavaraisuuspääomavaatimuksen määrällä (SCR) mukaan lukien ja pois lukien pääomavaatimuksen korotus sekä S&P:n vakuutusriskimallin pääomavaatimuksen määrällä. Vakuutusrikin taloudellisen pääoma määritetään sopimuskohtaisesti Basel 2:n mukaisella sisäisten luottoluokistusten menetelmällä, jossa huomioidaan takauksen määrä, instrumentin luottoluokitus (maksuhäiriötodennäköisyys eli PD, probability of default), duraatio sekä vasta-vakuuksista ja jälleenvakuutuksesta riippuva tappio-osuus (LGD, loss given default) vahinkotilanteessa. Taloudellisen pääoman malli sisältää myös keskittymäriskin. Garantia arvioi säännöllisesti taloudellisen pääoman mallinsa sekä taloudellisen pääoman määrän laskennassa käytettävien parametrien toimivuutta, ml. riskinvähentämistekniikoiden tehokkuus osana LGD-parametrin oikeellisuuden arviointia. Asiakas ja asiakaskokonaisuuskohtaista luottoriskiä arvioidaan lisäksi mm. seuraavilla mittareilla: asiakkaan rating ja

sen taustamuuttajat, bruttovastuun, jälleen-vakuutetun osuuden ja muiden vakuuksien määrä ja laatu, avoin positio, kovenantit ja riskiasiakas –status. Takausvakuutuskannan luottoriskiä arvioidaan puolestaan mm. seuraavilla mittareilla: bruttovastuun, jälleenvakuutetun osuuden ja muiden vakuuksien sekä avoimen position ja taloudellisen pääoman määrät tuoteryhmittäin, rating-luokittain, toimialoittain, kannan keskimaturiteetti, korvauskulut suhteessa vakuutusmaksutuottoihin ja takausvakuutuskantaan. Vakuutusriskiasemaa seurataan ja siitä raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle kuukausittain.

Määrällisiä tietoja vakuutusriskistä ja vastuuvelasta esitetään liitetiedossa 40.

Vakuutusmatemaattiset oletukset

Vakuutusyhtiölain perusteella vakuutusyhtiöllä tulee olla turvaavat laskuperusteet vakuusteknisen vastuuvelan määrittämiseksi. Vastuuvelan arvon tulee olla aina riittävä siten, että yhtiö pystyy kohtuudella arvioiden vastaamaan sitoumuksistaan. Vastuuvelan laskuperusteet annetaan tiedoksi finanssivalvonnalle ennen tilikauden päättymistä.

Vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna. Takauksittain määritetään se osuus voimassa olevien vakuutus sopimusten maksutulosta, mikä kohdistuu tuleviin tilivuosiin. Korvausvastuu muodostuu tunnetusta ja tuntemattomasta korvausvastuusta. Yksittäiset tilinpäätöshetken jälkeen maksettavaksi tulevat korvaukset varataan vahinkokohdaisesti osaksi tunnettua korvausvastuuta. Jo sattuneiden, mutta tilinpäätöshetkellä yhtiölle tuntemattomien, vahinkojen varalle varataan kertoimella osuus yhtiön tilivuoden maksutulosta osaksi tuntematonta korvausvastuuta. Varsinaista vastuuvelkaa ei diskontata.

Tasoitustasojen tarkoituksena on tasata vakuusteknisesti poikkeuksellisten vuosien tulosta. Tasoitustasojen toimii puskurina erityisesti korvauskulujen kasvua vastaan. Garantian tasoitustasojen laskuperusteissa tasoitustasojen purkautuu vuosittain tulosvaikutteisesti kauden korvauskuluja vastaava määrä, kunnes tasoitustasojen saavuttaa tavoitemäärän. Pitkällä aikavälillä tasoitustasojen hakeutuu tavoitemääräänsä. Tavoitemäärän laskenta on määritetty vakuutusyhtiölaissa.

Sijoitusriskit

Yhtiön sijoitukset ovat vastuuvelan ja oman pääoman katteena olevaa varallisuutta ja niiden ensisijaisena tarkoituksena on turvata vakuutusliikkeen maksukyky myös poikkeuksellisen suurina vahinkovuosina. Sijoitustoiminta on luonteeltaan pitkäaikaista ja tavoitteena on ensisijaisesti pääomien turvaaminen sekä vakaa ja tasaisesti kehittyvä varallisuuden kasvu. Sijoitustoiminnassa noudatetaan varovaisuuden periaatetta, jonka mukaisesti varat sijoitetaan vain sellaiseen omaisuuteen, johon liittyvät riskit yhtiö voi tunnistaa, mitata, seurata, hallita, valvoa ja raportoida. Sijoitustoiminnan riskit muodostuvat markkina-, vastapuoli- (luottoriski) ja maksuvalmiusriskistä.

Markkinariskillä tarkoitetaan tappioriskiä tai taloudellisen aseman epäedullista muutosta, joka johtuu suoraan tai välillisesti omaisuuden, vastuiden ja rahoitusvälineiden markkinahintojen tason ja volatiliteetin heilahteluista. Hintojen muutokset vaikuttavat sijoitusomaisuuden arvoon ja vuotuisen tuottoon. Keskeiset markkinariskit ovat osake-riski, korkoriski, valuuttariski ja kiinteistöriski. Sijoitusten luottoriski muodostuu vastapuoliriskistä ja luottomarginaaliriskistä. Vastapuoliriskillä tarkoitetaan yksittäisten sopimusten sopimusvastapuoleen liittyvää maksukyvyttömyysriskiä. Luottomarginaaliriski kuvaa riskillisen korkoinstrumentin ja riskittömän korkoinstrumentin hintaeron eli luottomarginaalin muutoksesta aiheutuvaa riskiä.

Sijoitusriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa sijoittamisesta aiheutuvat negatiiviset tulosvaikutukset ja sijoitusten arvon muutokset hyväksyttävälle tasolle pitkällä aikavälillä, varmistaa, että sijoitusten tuotto on riittävä suhteessa otettuun riskiin ja turvata yhtiön likviditeetti. Garantia noudattaa sijoitustoiminnassaan vakuutusyhtiölaissa määritettyä

varovaisuuden periaatetta. Varat sijoitetaan vain sellaiseen omaisuuteen, johon liittyvät riskit yhtiö voi tunnistaa, mitata, seurata, hallita, valvoa ja raportoida. Sijoitustoiminnassa varmistetaan sijoitusten turvaavuus, rahaksi muutettavuus, tuottavuus ja saatavuus sijaintipaikasta, sekä huomioidaan vakuutus sopimusten luonne ja vakuutettujen edut.

Sijoitustoiminnan riskien pääomatarvetta mitataan taloudellisen pääoman mallilla, vakavaraisuuspääomavaatimuksen määrällä (SCR) sekä S&P:n sijoitusriskin pääomavaatimuksella. Taloudellisen pääoman mallissa sijoitusriskiä mitataan instrumenttikohtaisesti Value-at-Risk –pohjaisilla riskimalleilla osakeriskille, valuuttariskille, korkoriskille ja luottoriskille. Korko- ja pääomarahastosijoitusten luottoriski määritetään Basel 2:n mukaisella sisäisten luottoluokituksen menetelmällä, jossa huomioidaan sijoituksen määrä, instrumentin luottoluokitus, tappio-osuus ja duraatio. Taloudellisen pääoman lisäksi sijoitusriskejä mitataan mm. omaisuusluokittain, maittain, luottoluokittain, vastapuolittain, modifioidulla duraatiolla, korkoherkkyydellä ja valuuttamääraisten sijoitusten määrällä. Sijoitusriskiasemaa seurataan ja siitä raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle kuukausittain.

Markkinariskistä esitetään herkkyysoanalyysi liitetiedossa 41.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappion riskiä, joka aiheutuu puutteellisista tai virheellisistä prosesseista, ihmisten tekemistä virheistä, järjestelmistä tai ulkoisista tapahtumista.

Operatiivisten riskien hallinnalla varmistetaan, että operatiivinen toiminta on järjestetty asianmukaisesti, eikä riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia suoria tai epäsuoria taloudellisia menetyksiä. Operatiivisten riskien hallintaan ja sisäiseen valvontaan myönteisesti suhtautuvaa yrityskulttuuria ylläpidetään ja vahvistetaan jatkuvasti kouluttamalla ja ohjeistamalla henkilöstöä.

Operatiivisten riskien hallinnassa keskeistä on riskien tunnistaminen ja arviointi, sekä kontrolli ja hallintakeinojen toimivuuden ja riittävyyden arviointi. Operatiivisten riskien hallinnan keskeiset työkalut ovat vähintään vuosittain toteutettavat yksikkökohtaiset riskikartoitukset, jatkuva operatiivisten riskien rekisteröinti, korjaavien toimenpiteiden tunnistaminen sekä näiden seuranta ja raportointi, jatkuvuus suunnitelmat, toimintaperiaatteet ulkoistuksiin, uusien tuotteiden suunnitteluun ja käyttöönottoon, asiakkaan tuntemiseen ja rahan pesun ja terrorisminrahoittamisen estämiseen sekä prosessikuvaukset ja muut työ- ja toimintaohjeet.

Operatiivisen riskin määrää mitataan vakavaraisuuspääomavaatimuksen (SCR) määrällä ja taloudellisen pääoman määrällä, joka arvioidaan vuosittain toteutettavan riskikartoituksen pohjalta. Lisäksi seurataan ja rekisteröidään toteutuneita riskitapahtumia ja läheltä piti -tilanteita, määritellään niitä koskevat korjaavat toimenpiteet ja seurataan niiden toteuttamista. Operatiivisten riskien kehityksestä raportoidaan neljännesvuosittain johtoryhmälle ja hallitukselle.

Muut riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan riskiä, joka syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön muutoksista, hitaasta reagoinnista muutoksiin, väärän strategian tai liiketoimintamallin valinnasta tai strategian toteuttamisen epäonnistumisesta. Maineriski ja regulaatoririski ovat osa strategista riskiä. Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että aiheellinen tai aiheeton yhtiön liiketoimintaan tai suhteisiin liittyvä epäsuotuisa julkisuus heikentää luottamusta yhtiötä kohtaan. Maineriski on usein seurausta toteutuneesta operatiivisesta tai compliance -riskistä ja sen seurauksena maine heikkenee asiakkaiden ja muiden sidosryhmien keskuudessa. Regulaatoririskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että sääntelyn muutosten seurauksena yhtiön liiketoiminnan harjoittamisen edellytykset heikentyvät merkittävästi.

Keskeinen keino strategisten riskien hallinnassa on systemaattinen ja jatkuva toiminnan suunnittelu- ja seuranta prosessi, jonka avulla kyetään tunnistamaan ja arvioimaan potentiaalisia riskejä toiminta-, kilpailu- ja regulaatioympäris-

tössä sekä päivittämään strategiaa ja johtamaan riskien hallitsemiseksi käynnistettyjä toimenpiteitä. Maineriskiä hallitaan ennakoivasti ja pitkäjänteisesti toimimalla Grantian arvojen mukaisesti, noudattamalla sääntelyä ja Garantian hallituksen vahvistamia hyvän liiketavan periaatteita sekä viestimällä avoimesti ja tasapuolisesti eri sidosryhmille. Strategisia riskejä seurataan ja arvioidaan vähintään vuosittain vuosisuunnittelun yhteydessä laadittavassa riskikartoituksessa.

Compliance -riskillä tarkoitetaan oikeudellisiin tai hallinnollisiin seuraamuksiin, taloudellisiin tappioihin tai maineen menettämiseen liittyviä riskejä, jotka ovat seurausta siitä, että yhtiö on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia tai muita määräyksiä. Lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti, ja meneillään olevista hankkeista raportoidaan säännöllisesti hallitukselle. Garantiassa vuosisuunnittelun yhteydessä toteutettava riskikartoitus sisältää myös sääntelyyn liittyvien riskien tunnistamisen ja arvioinnin sekä riskiä pienentävien kehitys-toimenpiteiden määrittelyn ja seurannan. Henkilöstön ohjeistaminen ja kouluttaminen ovat keskeisessä roolissa myös compliance riskien hallinnassa.

Keskittymäriskillä tarkoitetaan kaikenlaisia riskejä, joihin liittyvät tappiot voivat olla niin suuria, että toteutuessaan ne vaarantavat vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten vakavaraisuuden tai taloudellisen aseman. Garantian liiketoiminnan merkittävin keskittymäriski syntyy suorasta ja välillisestä luotto- ja vastapuoliriskin keskittymäriskistä takausvakuutus- ja/tai sijoitustoiminnassa. Garantian kokonaisvastuut sisältävät yksittäisiä suuria asiakaskokonaisuus ja toimialakohtaisia luottoriskikeskittymiä, minkä lisäksi Garantian takausvastuut ja sijoitukset keskittyvät Suomeen. Luottoriskin keskittymäriskin hallinnassa korostuu ennen kaikkea asiakas- ja sijoituskohteiden valinta ja asiakkaiden tilanteessa tapahtuvien muutosten jatkuva seuranta. Keskittymäriskiä mitataan ja arvioidaan taloudellisen pääoman mallissa erillisellä keskittymäriskimallilla, EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisella suurten asiakas-riskien määrällä ja asiakaskokonaisuuskohtaisilla riskilimiteillä.

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä, että vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset eivät kykene muuttamaan sijoitustaan ja muuta omaisuuttaan rahaksi täyttääkseen maksettaviksi tulevat taloudelliset velvoitteensa. Garantiassa maksuvalmiusriski on rajallinen, sillä vakuutusmaksutulo kerätään ennen korvausten maksamista ja suurimmat yksittäiset maksut muodostuvat vakuutuskorvauksista edunsaajille tai voiton jaosta / pääoman palautuksista osakkeenomistajalle, joiden maksuajankohdat tiedetään yleensä hyvissä ajoin etukäteen. Garantialla ei myöskään ole rahoitusvelkoja. Keskeiset keinot maksuvalmiusriskin hallintaan Garantiassa ovat riittävä käteisen määrä päivittäisten maksujen hoitoon ja sijoitussalkun likvidiys.

6. Energia-segmentin keskeiset riskit ja niiden hallinta

Energia-segmentin toiminnan riskejä ovat mm. markkinariski (merkittävä epäonnistuminen yksittäisen tai useamman sijoituskohteen valinnassa tai irtautumisessa ja siitä johtuva arvonmenetykset), valuuttakurssiriski (Euroalueen ulkopuolisten sijoitusten osalta mahdolliset merkittävät muutokset valuuttakursseissa ja siitä aiheutuva tuotonmenetykset), maa-riski (maa- ja kohdekohtaiset lainsäädännölliset ja poliittiset riskit sekä niiden vaikutus yksittäisiin sijoituskohteisiin) sekä kannattavuusriski (rahaston sijoitusten liiketoiminnalliset riskit rakennusaikana ja tuotantovaiheessa). Myös energian hintariski voi vaikuttaa kehitettävien energiahankkeiden arvoon ja energiarahastojen asiakastuottoihin. Energian hintariskistä on kuitenkin huomattava osa suojattu kiinteähintaisilla sopimuksilla.

Taaleri Energia Oy:n tytäryhtiö Taaleri Energia Funds Management Oy on saanut Finanssivalvonnalta vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan ja toimii Energia-segmentin vaihtoehtorahastojen hoitajana ja huolehtii vaihtoehtorahastojen riskienhallinnan järjestämisestä.

Energia-segmentin sijoituskohdekohtainen sekä erityisesti kansainväliseen energiainfrastruktuurisijoittamista koskeva riskienhallinta on integroitu osaksi Energia-segmentin henkilöstön työtehtäviä prosessien avulla, joissa on määritelty hankkeiden ja niiden tarkastelua koskevat laatukriteerit. Kansainvälisessä sijoitustoiminnassa korostuu tarve teettää ulkoisia due diligence –selvityksiä Energia-segmentin henkilöstön omien selvitysten lisäksi. Jokaista hanketta käsitellään Energia-segmentin investointikomiteassa jossa kokeneet, sitoutumattomat infrastruktuurisijoittamisen ammattilaiset haastavat sijoitustoiminnon esitystä. Jokaista hanketta käsitellään yleensä kolme kertaa vaihtoehtorahaston hoitajan hallituksessa ennen lopullisen sijoituspäätöksen tekoa. Sijoituksen toteuttamisen jälkeen hankkeen rakennus- ja operointivaiheessa Energia-segmentin henkilöstö osallistuu aktiivisesti hankkeiden toteuttamiseen sekä päätöksentekoon aina sijoituskohteesta irtaantumiseen saakka. Energia-segmentti seuraa myös jatkuvasti osana riskienhallinnan ja sijoittajaraportoinnin prosesseja hankkeiden arvoon mahdollisesti vaikuttavia avaintekijöitä sekä päivittää vuosittain rahastokohtaiset riskianalysit ja stressitestit.

Taaleri Energia Oy tekee myös hankekehitystä omasta taseesta ja sen riskipositioita seurataan osana Rava-ryhmittymää.

37 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

Rahoitusvarat 31.12.2018, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	26 060	-	73			26 133
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	8	61	8 462	1 089		9 620
Muut rahoitusvarat	10 537					10 537
Korot	30	761	2 549	274		3 614
Rahoitusvarat yhteensä	36 636	822	11 084	1 363	-	49 905

Rahoitusvelat 31.12.2018, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ¹⁾		1 000	6 000			7 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ¹⁾		20 000	35 000			55 000
Muut rahoitusvelat	13 991					13 991
Korot	51	2 739	3 097			5 887
Rahoitusvelat yhteensä	14 043	23 739	44 097	-	-	81 878

Rahoitusvarat 31.12.2017, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	34 553	14				34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	122	701	6 753	555		8 131
Muut rahoitusvarat	11 819					11 819
Rahoitusvarat yhteensä	46 494	715	6 753	555	-	54 517

Rahoitusvelat 31.12.2017, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ¹⁾	60	8 103				8 163
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ¹⁾		2 588	60 563			63 150
Muut rahoitusvelat	16 424					16 424
Rahoitusvelat yhteensä	16 484	10 691	60 563	-	-	87 737

1) Saamisten maturiteetit on esitetty alkuperäiseen alaskirjaamattomaan arvoon.

Vakuustoiminnan varojen ja velkojen maturiteettijakauma esitetään liitteissä 40 ja 41.

38 MUUTOKSET RAHOITUKSEN RAHAVIRROIKSI LUOKITELTAVISSA RAHOITUSVELOISSA

	1.1.2018	Rahavirrat	Käyvän arvon muutokset	31.12.2018
Velat luottolaitoksille	7 982	-1 000	14	6 996
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	54 758	-	57	54 815
Yhteensä	62 740	-1 000	71	61 811

	1.1.2017	Rahavirrat	Käyvän arvon muutokset	31.12.2017
Velat luottolaitoksille	8 967	-1 000	15	7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	64 691	-10 000	66	54 758
Yhteensä	73 659	-11 000	82	62 740

39 MARKKINARISKIN HERKKYYSANALYYSI

Markkinariskin herkkyyshanalyysi on laadittu konsernin merkittävien markkinariskien, korkoriskin ja hintariskin, osalta. Herkkyyshanalyysit on laadittu arvioimalla miten jokseenkin mahdolliset muutokset korkotasossa tai hinnoissa vaikuttaisivat näihin herkille oleviin tase-eriin. Vaikutus on laskettu ennen veroja. Vakuustoittoiminnan varoista ja -veloista on laadittu erilliset herkkyyshanalyysit liitteissä 40 ja 41.

1 000 euroa	Riski- muuttuja	Muutos	31.12.2018		31.12.2017	
			Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan
Korkoriski ¹⁾	Korko	1% -yksikkö	196	196	269	269
Hintariski ²⁾						
Osakkeet ja osuudet	Käypä arvo	10 %	1 195	1 242	2 047	2 588
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käypä arvo	10 %	595	595	-	-

1) Korkoriskin herkkyyshanalyysissa on huomioitu sellaiset kauden päätöspäivänä taseessa olleet rahoitusvarat ja -velat joilla on ollut kyseisenä päivänä muuttuva korko.

2) Hintariskin herkkyyshanalyysissa on huomioitu sellaiset rahoitusinstrumentit jotka arvostetaan taseessa käypään arvoon.

40 MÄÄRÄLLISIÄ TIETOJA VAKUUTUSRISKISTÄ JA VASTUUVELASTA

Taalerin vakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta. Alla on esitetty Vakuutusosakeyhtiö Garantian määrällisiä tietoja vuodelta 2018 sekä vertailukausilta. Vakuutusosakeyhtiö Garantia on yhdistetty konserniin 1.4.2015 alkaen.

Korvauskulujen kehitys, 1 000 euroa	Maksetut korvauk- set*	Korvaus- vastuun muutos*	Korvaus- kulut	%, takaus- vakuutuska- nnasta	Vahinko- suhde, %
2018	427	355	783	-0,05 %	-6,40 %
2017	-343	-736	-1 079	0,07 %	10,1 %
2016	-934	-240	-1 174	0,09 %	12,4 %
2015	-1 421	-71	-1 492	0,13 %	15,1 %
2014	-569	157	-412	0,03 %	3,7 %
2013	-2 526	121	-2 405	0,18 %	22,2 %
2012	-1 772	504	-1 268	0,09 %	11,7 %
2011	-4 827	-753	-5 580	0,44 %	50,8 %
2010	-2 098	26	-2 072	0,15 %	18,7 %

* ml. jälleenvakuuttajien osuus

Takausvakuutuskanta tuoteittain, milj. euroa	31.12.2018	31.12.2017
Lainatakaukset	368	365
Kaupalliset takaukset	513	462
Asuntolainatakaukset	655	579
Muut takaukset	130	85
Yhteensä	1 666	1 491

Takausvakuutuskannan vakuusasema, milj. euroa	31.12.2018	31.12.2017
Jälleenvakuutettu	290	259
Vakuusluokat 1 ja 2	105	86
Vakuusluokat 3 ja 4	147	127
Vakuudeton osa	1 124	1 019
Yhteensä	1 666	1 491

Takausvakuutuskanta luottoluokittain*, milj. euroa	31.12.2018	31.12.2017
AAA - BBB-	101	178
BB+ - BB-	648	452
B+ - B-	177	182
C+ tai heikompi	16	22
Yhteensä	941	834

* Takausvakuutuskanta pois lukien asuntolainatakaukset, tuleva jälleenvakuutus ja jäännösarvotakaukset.

Takausvakuutuskanta toimialoittain*, milj. euroa	31.12.2018	31.12.2017
Rakentaminen	487	364
Teollisuus	203	205
Kone ja laitteollisuus (ml. Huolto)	50	52
Kemianteollisuus	47	22
Metalliteollisuus	46	47
Elintarviketeollisuus	36	55
Muu teollisuus	25	29
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	71	40
Kauppa	37	44
Palvelut	34	58
Vesi ja jätehuolto	30	17
Informaatio ja viestintä	29	21
Muut toimialat	50	84
Yhteensä	941	834

* Takausvakuutuskanta pois lukien asuntolainatakaukset, tuleva jälleenvakuutus ja jäännösarvotakaukset. Toimialaluokitus perustuu Tilastokeskuksen toimialaluokitukseen.

Vakuutustekninen vastuuvélka (FAS), 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Vakuutusmaksuvastuu	20 579	16 514
Korvausvastuu	1 291	1 646
Tunnettu korvausvastuu	474	935
Tuntematon korvausvastuu	817	711
Tasoituserä	73 318	72 536
Yhteensä	95 188	90 696

Vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun maturiteettijakauma 31.12.2018

1 000 euroa	< 1 v	1-2 v	2-3 v	> 3v	Yhteensä
Vakuutusmaksuvastuu	7 651	4 106	3 021	5 801	20 579
Korvausvastuu	1 291	-	-	-	1 291
Yhteensä	8 942	4 106	3 021	5 801	21 870

Vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun maturiteettijakauma 31.12.2017

1 000 euroa	< 1 v	1-2 v	2-3 v	> 3v	Yhteensä
Vakuutusmaksuvastuu	6 056	2 846	2 269	5 344	16 514
Korvausvastuu	1 646	-	-	-	1 646
Yhteensä	7 702	2 846	2 269	5 344	18 161

Vastuuelan (pl. tasoituserä) kassavirtajakauman modifioitu duraatio on 2,5 (2,0) vuotta.

Takausvakuutuksen herkkyyshanalyysi, 31.12.2018*

Riskimuuttuja	Kokonais- määrä, 1 000 euroa	Muutos riskimuuttujassa	Vaikutus omaan pääomaan 1 000 euroa	Vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen, %- yksikköä
Maksutuotot	12 282	kasvaa 10 %	983	+ 3,09 %-yksikköä
Korvauskulut	-783	kasvaa 10 %	-	-0,64 %-yksikköä
Suurvahinko, 10 milj. euroa	-	10 milj.euroa	-	-81,4 %-yksikköä
Liikekulut	4 954	kasvaa 10 %	-396	-4,03 %-yksikköä

* Herkkyyshanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen.

Takausvakuutuksen herkkyyshanalyysi, 31.12.2017*

Riskimuuttuja	Kokonais- määrä, 1 000 euroa	Muutos riskimuuttujassa	Vaikutus omaan pääomaan 1 000 euroa	Vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen, %- yksikköä
Maksutuotot	10 638	kasvaa 10 %	851	+ 5,48 %-yksikköä
Korvauskulut	1 079	kasvaa 10 %	-	-1,01 %-yksikköä
Suurvahinko, 10 milj. euroa	-	10 milj.euroa	-	-94,0 %-yksikköä
Liikekulut	5 330	kasvaa 10 %	-426	-5,01 %-yksikköä

* Herkkyyshanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen.

41 MÄÄRÄLLISIÄ TIETOJA VAKUUTUSTOIMINNAN SIOJITUSRISKEISTÄ

Taalerin vakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta. Alla on esitetty Vakuutusosakeyhtiö Garantian määrällisiä tietoja vuodelta 2018 sekä vertailukaudesta, perustuen Garantian FAS-tilinpäätöksen lukuihin.

Sijoitusjakauma käyvin arvoin, milj. euroa	31.12.2018	31.12.2017
Korkosijoitukset*	118	102
Osakesijoitukset	15	31
Kiinteistösijoitukset	2	2
Yhteensä	134	134

* sisältää rahat ja pankkisaamiset. Korkosijoitukset muodostuvat pääosin sijoituksista suomalaisten yritysten ja pohjoismaisten luottolaitosten joukkovelkakirjalainoihin.

Sijoitustoiminnan herkkyyshanalyysi, 31.12.2018*

Sijoitusluokka	Sijoitukset käyvin arvoin, milj. euroa	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus omaan pääomaan, milj. euroa
Joukkovelkakirjalainat	116,6	Korkojen muutos	1 %	3,17
Osakkeet	12,3	Markkina-arvo	10 %	0,99
Pääomasijoitukset	4,5	Markkina-arvo	10 %	0,36

* Herkkyyshanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen. Muutosten vaikutusten laskennassa on kuitenkin oletettu markkina-arvoistaminen ennen ja jälkeen muutoksen.

Sijoitustoiminnan herkkyyshanalyysi, 31.12.2017*

Sijoitusluokka	Sijoitukset käyvin arvoin, milj. euroa	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus omaan pääomaan, milj. euroa
Joukkovelkakirjalainat	101,5	Korkojen muutos	1 %	2,97
Osakkeet	28,0	Markkina-arvo	10 %	2,24
Pääomasijoitukset	4,3	Markkina-arvo	10 %	0,34

* Herkkyyshanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen. Muutosten vaikutusten laskennassa on kuitenkin oletettu markkina-arvoistaminen ennen ja jälkeen muutoksen.

Korkosijoitusten (pl. korkorahastot) maturiteetti* ja luottoluokitusjakauma 31.12.2018**

milj. euroa	< 1 v	1-3 v	3-5 v	> 5v	Yhteensä	%
AAA - AA-	1	14		4	18	16 %
A+ - A-	0		8		8	7 %
BBB+ - BBB-		2	28	3	34	29 %
BB+ tai alle	3	21	20	13	57	49 %
Yhteensä	3	37	56	21	117	100 %

Korkosijoitusten (pl. korkorahastot) maturiteetti* ja luottoluokitusjakauma 31.12.2017**

milj. euroa	< 1 v	1-3 v	3-5 v	> 5v	Yhteensä	%
AAA - AA-	0	-	1	8	10	10 %
A+ - A-	0	11	-	2	12	12 %
BBB+ - BBB-	-	-	19	14	33	32 %
BB+ tai alle	6	19	22	-	47	46 %
Yhteensä	6	29	43	23	102	100 %

* Maturiteetti on ilmoitettu juoksuajan loppuun. Jos arvopaperilla on Call-mahdollisuus, maturiteetti on ilmoitettu ensimmäiseen mahdolliseen Call-päivään saakka.

** Luottoluokitus perustuu 1. Garantian sisäiseen luottoluokitukseen ja 2. Ulkoisen luottoluokituslaitoksen luottoluokitukseen.

MUUT LIITETIEDOT

42 HENKILÖSTÖÄ JA JOHTOA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä	2018		2017	
	Keskim. lkm	Muutos	Keskim. lkm	Muutos
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	183	8	175	8
Määräaikainen osa-aikainen henkilöstö	10	1	9	-3
Yhteensä	193	9	184	5

Avainhenkilöiden optio- ja osakepalkkiojärjestelmät

Optio-ohjelma 2013

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 4.12.2013 konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annetaan synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2017—2018 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuuhde päättyy ennen ansaintajakson loppua, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Palkkiona maksettava osakkeita ei saa luovuttaa osakkeille asetetun yhden vuoden mittaisena odotusaikana. Kannustinjärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastasivat myöntöhetkellä yhteensä enintään noin 200.000 Taaleri Oyj:n B-osakkeen arvonnousuun perustuvaa oikeutta sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Kannustinjärjestelmän aiheuttama diluutio yhtiön osakkeelle on enimmillään 3,08 %. Osakkeen lähtöarvoksi määriteltiin 13,00 euroa, jota alennetaan jaetuilla osingoilla ja pääomapalautuksilla. Osakkeen loppuarvo on synteettisen optio-oikeuden käyttöpäivää edeltävän 20 kaupankäyntipäivän aikana päätettyjen kauppohen kaupankäyntimäärillä painotettu keskimuoksi First North Finland –markkinapaikalla.

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 19.2.2015, että synteettisen optio-ohjelman osakemäärissä huomioidaan 12.2.2015 ylimääräisen yhtiökokouksen päättämän osakeannin vaikutus yhtiön osakemäärään siten, ettei sillä ole vaikutusta synteettisen optio-oikeuksien arvoon. Vuonna 2016 huomioitiin tekniset muutokset osakkeen siirtymisestä Helsingin Pörssin päämarkkinalle. Näin ollen voidaan myöntää korkeintaan 800.000 uutta Taalerin osakkeen arvonnousuun perustuvaa oikeutta sisältäen rahana maksettavan osuuden ja osakkeen loppuarvo määräytyy kaupankäyntimäärillä painotettuun keskimuoksiin Helsingin Pörssin päälisalla.

Option käyväksi arvoksi määriteltiin myöntämispäivällä 4.12.2013 1,17 (ennen splittiä: 4,69) euroa, 22.10.2014 2,69 (ennen splittiä: 10,74) euroa ja 12.1.2015 3,35 (ennen splittiä: 13,39) euroa. Koska optionsaaja ei ole oikeutettu saamaan osinkoja tai pääomanpalautuksia ansaintajakson aikana, on odotettavissa olevat osingot vähennetty myöntämispäivän osakekurssista käypää arvoa määritettäessä.

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 16.12.2016 ja 27.2.2017, että synteettiset optiot maksetaan kokonaisuudessaan rahana. Tämän mukaan ulkona olevat synteettiset optiot on arvostettu kokonaisuudessaan käypään arvoon per 31.12.2017 ja esitetty kokonaisuudessaan velkana per 31.12.2017. 31.12.2018 ei ollut ulkona olevia optioita.

Ulkona olevat optiot (optioiden määrä)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Kauden alussa ulkona olleet	332 000	584 000
Kaudella toteutetut	332 000	252 000
Kauden lopussa ulkona olevat	0	332 000
Kauden lopussa toteutettavissa olevat	0	332 000

Optio-ohjelma 2015

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 28.10.2015 konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annetaan synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2019—2020 rahana. Yhtiön hallitus voi velvoittaa avainhenkilön hankkimaan yhtiön osakkeita enintään 50 %:lla palkkion määrästä. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuuhde päättyy ennen ansaintajakson loppua, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Hallitus voi velvoittaa henkilöä ostamaan Taalerin osakkeita ja määrätä osakkeille mahdollisen vuoden rajoitusjakson. Kannustinjärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat myöntöhetkellä yhteensä enintään noin 800.000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvonnousuun perustuvaa oikeutta sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Osakkeen lähtöarvoksi määriteltiin 9,00 euroa, jota alennetaan jaetuilla osingoilla ja pääomapalautuksilla ennen käyttöpäivää. Osakkeen loppuarvo on synteettisen optio-oikeuden käyttöpäivää edeltävän 20 kaupankäyntipäivän aikana päätettyjen kauppohen kaupankäyntimäärillä painotettu Taalerin keskimuoksi.

Option käyväksi arvoksi määriteltiin myöntämispäivällä 25.2.2016 1,77 euroa, 12.5.2016 2,07 euroa, 22.6.2016 1,80 euroa, 16.12.2016 1,36 euroa ja 30.10.2017 2,83 euroa. Koska optionsaaja ei ole oikeutettu saamaan osinkoja tai pääomanpalautuksia ansaintajakson aikana, on odotettavissa olevat osingot vähennetty myöntämispäivän osakekurssista käypää arvoa määritettäessä.

Käteisenä selvitettävien maksuosuuksien käypä arvo arvioitiin uudelleen jokaisena raportointipäivänä 1.1.2018 saakka, minkä jälkeen sovelletaan IFRS 2 voimaan tulleita muutoksia ja kulu kirjataan myöntöhetken arvon mukaan ansaintajakson loppuajalle.

Ulkona olevat optiot (optioiden määrä)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Kauden alussa ulkona olleet	685 000	610 000
Kaudella myönnetyt	-	150 000
Kaudella palautetut	70 000	75 000
Kauden lopussa ulkona olevat	615 000	685 000
Kauden lopussa toteutettavissa olevat	-	-

Osakepalkkiojärjestelmä 2017

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 30.10.2017 konsernin avainhenkilöiden kannustinjärjestelmästä. Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme kolmen vuoden mittaista ansaintajaksoa, 1.11.2017–31.10.2020, 1.11.2018–31.10.2021 ja 1.11.2019–31.10.2022. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin ansaintakriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa. Järjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2017–2020 kuuluu reilut 10 avainhenkilöä, mukaan lukien konsernin johtoryhmän jäsenet. Järjestelmän mahdolliset palkkiot ansaintajaksolta 2017–2020 ja 2018 - 2021 perustuvat Taaleri Oyj:n osakkeen kokonaistuottoon. Ansaintajaksolta 2017–2020 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 180 000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden ja ansaintajaksolta 2018–2021 240 000 osaketta. Mahdollinen palkkio maksetaan ansaintajakson päättymisen jälkeen noin neljän vuoden kuluessa neljässä erässä. Palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Palkkiona maksettuja osakkeita ei saa luovuttaa osakkeille asetetun yhden vuoden mittaisen odotusajan aikana. Avainhenkilön on omistettava järjestelmän perusteella hänelle maksetut nettomääräiset osakkeet, kunnes hänen osakeomistuksensa yhtiössä yhteensä vastaa hänen bruttovuosipalkkansa arvoa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin avainhenkilön työ- tai toimisuhte konserniin kuuluvassa yhtiössä jatkuu.

Osuuden käyväksi arvoksi määriteltiin myöntämispäivällä 30.10.2017 5,07 euroa ja 29.10.2018 0,11 euroa. Koska osuuden saaja ei ole oikeutettu saamaan osinkoja tai pääomanpalautuksia ansaintajakson aikana, on odotettavissa olevat osingot vähennetty myöntämispäivän osakekurssista käypää arvoa määrittäessä.

Ulkona olevat osuudet	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Kauden alussa ulkona olleet	180 000	0
Kaudella myönnetyt	240 000	180 000
Kaudella palautetut	22 500	0
Kauden lopussa ulkona olevat	397 500	180 000
Kauden lopussa toteutettavissa olevat	0	0

Käyvän arvon määrittäminen

Konserni käyttää käyvän arvon määrittämiseksi Black-Scholes-mallia sellaisissa optiojärjestelyissä, joissa ei ole erityisiä oikeuden syntymisehtoja, eli vuoden 2013 ja 2015 optio-ohjelmien osalta. Odotettavissa oleva volatiliiteetti on määritetty emoyrityksen osakkeen toteutuneen kurssikehityksen perusteella ottaen huomioon optioiden jäljellä oleva voimassaoloaika. Osakkeiden käypä arvo niissä optiojärjestelyissä, joiden perusteella myönnetään osakkeita, on perustunut noteerattuun osakehintaan. IFRS 2 muutoksen myötä kulukirjaukset perustuu myöntöhetken arvoihin 1.1.2018 jälkeen.

Synteettisille optioille ja osakepalkkiojärjestelmälle on laskettu uusi arvo, joka perustuu 1.1.2018 asti kertyneelle palkkiolle käyvän arvon mukaan siirtohetkellä ja jäljellä olevalle osalle palkkion myöntöhetken käyvän arvon mukaan. Osakeoptioista ja osakepalkkiojärjestelmistä kirjattiin henkilöstökuluihin 1.1.-31.12.2018 yhteensä 1,6 miljoonaa euroa ja 1.1.-31.12.2017 yhteensä 2,6 miljoonaa euroa.

Optio-ohjelma 2013, käytetyt oletukset ¹⁾	1/2015 myönnetyt	10/2014 myönnetyt	12/2013 myönnetyt
B-osakkeen painotettu osakekurssi myöntämispäivänä, euroa	6,30	5,72	4,13
Osakkeen osakekurssi 31.12.2018	7,10	7,10	7,10
Osakkeen osakekurssi 31.12.2017	10,35	10,35	10,35
Alkuperäinen merkintähinta, euroa	3,25	3,25	3,25
Osinko-oikaistu merkintähinta, euroa (osakeannin jälkeen)	3,05	3,05	3,05
Odotettu volatiliteetti, %	27,42	27,42	27,42
Voimassaoloaika myöntämispäivänä, vuotta	4,0	4,2	5,1
Riskitön korko, %	-0,229	-0,229	-0,229
Option käypä arvo myöntöhetkellä, euroa	3,35	2,69	1,17
Option käypä arvo 31.12.2017, euroa	7,28	7,28	7,28

¹⁾ Kaikki osake- ja optiokohtaiset oletukset on oikaistu maaliskuussa 2015 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:3) suhteen.

Optio-ohjelma 2015, käytetyt oletukset	2/2016 myönnetyt	5/2016 myönnetyt	6/2016 myönnetyt	12/2016 myönnetyt
Osakkeen painotettu osakekurssi myöntämispäivänä, euroa	8,76	9,18	8,78	8,31
Osakkeen osakekurssi 31.12.2018	7,10	7,10	7,10	7,10
Osakkeen osakekurssi 31.12.2017	10,35	10,35	10,35	10,35
Alkuperäinen merkintähinta, euroa	9,00	9,00	9,00	9,00
Osinko-oikaistu merkintähinta, euroa	8,58	8,58	8,58	8,58
Odotettu volatiliteetti, %	24,4 %	24,4 %	24,4 %	24,4 %
Voimassaoloaika myöntämispäivänä, vuotta	4,9	4,6	4,5	4,0
Riskitön korko, %	0,04 %	0,04 %	0,04 %	-0,52 %
Option käypä arvo myöntöhetkellä, euroa	1,77	2,07	1,80	1,36
Option käypä arvo 31.12.2018, euroa	0,00	0,00	0,00	0,00
Option käypä arvo 31.12.2017, euroa	2,52	2,52	2,52	2,52

Optio-ohjelma 2015, käytetyt oletukset	10/2017 myönnetyt
Osakkeen painotettu osakekurssi myöntämispäivänä, euroa	10,75
Osakkeen osakekurssi 31.12.2018	7,10
Osakkeen osakekurssi 31.12.2017	10,35
Alkuperäinen merkintähinta, euroa	9,00
Osinko-oikaistu merkintähinta, euroa	8,58
Odotettu volatiliteetti, %	23,4 %
Voimassaoloaika myöntämispäivänä, vuotta	3,17
Riskitön korko, %	-0,43 %
Option käypä arvo myöntöhetkellä, euroa	2,83
Option käypä arvo 31.12.2018, euroa	0,00
Option käypä arvo 31.12.2017, euroa	2,52

Osakepalkkio-ohjelma 2017, käytetyt oletukset	10/2017 myönnetyt	10/2018 myönnetyt
Euomääräinen maksimiarvo myöntöhetkellä	1 717 200	1 629 540
Osakkeen osakekurssi 31.12.2018	7,10	7,10
Osakkeen osakekurssi 31.12.2017	10,35	-
Osakkeen allokaatiokurssi	10,60	8,23
Arvioitu toteumaprosentti	59,15 %	1,49 %
Diskonttokorko	10,0 %	10,0 %

Toteumaprosentilla on arvioitu tulevaisuuden kurssikehitystä CAPM-mallin avulla, minkä mallinnuksessa käytetty Taalerin yrityskohtaista beta-kerrointa ja markkinariskiä. Riskitön korko perustuu valtionlainojen korkoihin.

43 SIOITUKSET TYTÄRYRITYKSIIN

Muutokset tytäryritysomistuksissa 2018

Taaleri Varainhoito Oy hankki 5.7.2018 sijoituspalveluyritys Evervest Oy:n koko osakekannan Finanssivalvonnan hankintaluvan jälkeen. Evervest on Suomen ensimmäinen robovarainhoitaja, jonka liikevaihto oli 78 tuhatta euroa vuonna 2017. Evervestin valmiina toimiva digitaalinen alusta laajentaa Taaleri Varainhoito Oy:n tarjoamaa palvelua asiakkaille ja alustan jatkokehittämisellä on selkeä strateginen asema varainhoitoalan muutoksessa. Kauppahinta 4 215 tuhatta euroa maksettiin rahana ja lisäosa kauppahinnasta määräytyy ns. earn out-mallin pohjalta. Tämän ehdollisen vastikkeen arvioitu vaihteluväli on nollassa 1,6 miljoonaan euroon.

Evervest Oy:n hankinta-ajankohdan varat olivat 152 tuhatta euroa, joista rahavarat olivat 86 tuhatta euroa, ja velat olivat 60 tuhatta euroa. Liikearvoa kirjattiin 4.122 tuhatta euroa ja se perustuu Evervest Oy:n henkilöstön osaamiseen.

Konserniin yhdistelty hankintahetken jälkeinen liikevaihto vuodelta 2018 oli 20 tuhatta euroa ja kauden tappio 20 tuhatta euroa. Koko vuoden 2018 liikevaihto oli 88 tuhatta euroa ja tilikauden tappio 428 tuhatta euroa. Evervest Oy on osa Varainhoito-segmenttiä ja liikearvo testataan segmenttitasolla vuosittain.

Vakuutusosakeyhtiö Garantia hankki 31.8.2018 Suomen Vuokravastuu Oy:n (SVV) koko osakekannan ja vuoden lopussa yhtiö fuusioitiin Vakuutusosakeyhtiö Garantiaan. Suomen Vuokravastuu Oy oli vuonna 2015 perustettu yhtiö, joka teki takaustuotteita kahdella brändillä: Takaamo ja Securent. Lisäksi SVV teki räätälöityjä ratkaisuja asiakkaiden tarpeisiin. Liiketoiminta täydentää Garantian olemassa olevia asumiseen liittyviä takauspalveluita ja luo kasvuskenaarion toteutuessa liiketoiminnalle uuden tukijalan. Garantian omistus mahdollistaa SVV:lle riittävän uskottavuuden ulosmitata markkinan tarjoamat liiketoimintamahdollisuudet. Kauppahinta 350 tuhatta euroa maksettiin rahana ja lisäosa kauppahinnasta määräytyy ns. earn-out mallin pohjalta. Tämän ehdollisen vastikkeen arvioitu vaihteluväli on nollassa 0,8 miljoonaan euroon.

SVV:n hankinta-ajankohdan varat olivat 109 tuhatta euroa, joista rahavarat olivat 13 tuhatta euroa, ja velat olivat 106 tuhatta euroa. Liikearvoa kirjattiin 347 tuhatta euroa ja se perustuu henkilöstön osaamiseen sekä odotettuihin synergiaetuihin.

Konserniin yhdistelty hankintahetken jälkeinen liikevaihto vuodelta 2018 oli 88 tuhatta euroa ja kauden voitto 36 tuhatta euroa. Koko vuoden 2018 liikevaihto oli 318 tuhatta euroa ja tilikauden voitto 12 tuhatta euroa. SVV on osa Rahoitus-segmenttiä ja liikearvo testataan segmenttitasolla vuosittain. SVV:n entinen pääomistaja kuuluu Taalerin muuhun lähipiiriin (ks. liite 48). SVV:n käyvää arvosta on teetetty käyvän arvon määrittäminen riippumattomalla asiantuntijalla.

Taaleri Sijoitus Oy hankki maaliskuussa 82,47 prosenttia Erdwärme Oberland GmbH:sta. Kauppahinta 1 240 tuhatta euroa maksettiin rahana. Yhtiön nettovarot olivat hankintahetkellä 1 240 tuhatta euroa.

Taaleri Oyj on maaliskuussa 2018 vähentänyt omistustaan 19,4 prosenttia Taaleri Energia Oy:ssä sitouttaakseen Energia-segmentin operatiivisia avainhenkilöitään ja omistaa yhtiöstä tilikauden lopussa 80,6 prosenttia. Suunnatun annin vaikutus emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla olevassa taulukossa.

Taaleri Varainhoito Oy hankki joulukuussa 20 prosentin vähemmistöosuuden Taaleri Veropalveluista, minkä jälkeen Taaleri Varainhoito omistaa yhtiöstä 95 prosenttia. Vaikutus emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla olevassa taulukossa.

Lisäksi on tilikauden aikana perustettu Taaleri Pääomarahastoille ja Taaleri Energian alle hallinnointi- ja hankeyhtiöitä. Kaikki konserniyhtiöt on listattu sivulla 120.

Muutokset tytäryritysomistuksissa 2017

Konserni on 31.12.2017 toteutuneessa kaupassa myynyt 66 prosentin omistusosuuden entisessä tytäryrityksessään Taaleri Portföy Yönetimi A.Ş.:ssä 1,65 miljoonalla turkin liiralla (363 tuhatta euroa). Kauppaan liittyen kirjattiin 0,7 miljoonan euron tappio, jota esitetään erässä "Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista". Konsernin omistusosuus on myynnin jälkeen 18,83 prosenttia. Omistus käsitellään tilinpäätöksessä rahoitusvarana ja esitetään erässä "Osakkeet ja osuudet".

Tilikauden aikana ei ollut muita muutoksia tytäryhtiöomistuksissa, jotka olisivat johtaneet määräysvallan menettämiseen. Kaikki määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutukset emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla taulukkomuodossa.

Elokuussa Bonus Solutions Oy:stä myytiin 7 prosentin omistusosuus, jonka jälkeen konsernin omistusosuus yhtiöstä on 68 prosenttia.

Toukokuussa on perustettu tytäryhtiö, Taaleri Energia Funds Management Oy ja kesäkuussa tytäryhtiö TT Canada RE Holding Corporation Kanadaan.

Joulukuussa toteutettiin Taaleri Sijoitus Oy:n osittaisjakautuminen, jonka tuloksena sen omistuksessa ollut 100-prosenttinen tytäryhtiö Taaleri Energia Operations Oy siirtyi Taaleri Energia Oy:n omistukseen. Jakautumisella ei ollut vaikutusta konsernin omiin pääomiin.

Lisäksi konserni on tilikauden aikana lopettanut, perustanut sekä hankkinut osuuksia erinäisissä pienemmissä yrityksissä, pääasiassa pääomarahasto-toimintaan liittyen.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutus emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan, 1 000 euroa	2018	2017
Tytäryrityksestä omistetun osuuden lisäyksestä	-291	147
Tytäryrityksestä omistetun osuuden pienenemisestä ilman määräysvallan menettämistä	397	53
Nettovaikutus omaan pääomaan	105	200

Konsernissa ei ole olennaista määräysvallattomien omistajien osuutta.

44 SIJOITUKSET OSAKKUUSYRITYKSIIN

Konsernilla on neljä osakkuusyritystä per 31.12.2018, Fellow Finance Oyj, Ficolo Oy, Munkkiniemi Group Oy ja Turun Toriparkki Oy. Näistä mikään ei johdon näkemyksen mukaan ole konsernin kannalta olennainen. Muut osakkuusyrietykset, lukuun ottamatta Fellow Finance Oyj:ta, on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmällä. Osakkuusyrietysten jatkuvien toimintojen tuloksista on yhdistelty konserniin tappioita kaikkiaan 215 tuhatta euroa, joka esitetään erässä "Osuus osakkuusyrietysten tuloksesta". Osakkuusyrietyksillä ei ole lopetettuja toimintoja, eikä laajan tuloksen eriä joita olisi yhdistelty konserniin.

Taaleri vähensi omistustaan Inderes Oy:ssä 6.3.2018, jolloin omistusosuus pieneni 40 prosentista 15 prosenttiin. Inderes Oy on yhdistelty osakkuusyrietyksenä 6.3.2018 asti, jonka jälkeen omistus käsitellään oman pääoman ehtoisenä strategisena sijoituksena. Konserni merkitsi 47 % maaliskuussa perustetun Munkkiniemi Group Oy:n osakkeista, lisäksi konserni hankki 11.6.2018 toteutuneessa suunnatussa osakeannissa 48,15 %:n omistusosuuden Turun Toriparkki Oy:stä. Molemmat yhdistellään hankintahetkestä lähtien konserniin osakkuusyrietyksenä. Taaleri Oyj myi 813 262 osakkuusyhtiönsä Fellow Finance Oyj:n osaketta sen First North listautumisen yhteydessä lokakuussa. Taalerin omistus laski näin ollen 25,9 prosenttiin 45,7 prosentista. Loput Taaleri Oyj:n suorassa omistuksessa olevista Fellow Finance Oyj:n osakkeista luokiteltiin myytävänä olevaksi omaisuuseräksi (ks. liite 22). Yhtiö on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmän mukaisesti luokittelumuutokseen asti.

Konsernilla oli kolme osakkuusyritystä per 31.12.2017, Fellow Finance Oyj, Inderes Oy ja Ficolo Oy. Näistä mikään ei johdon näkemyksen mukaan ole konsernin kannalta olennainen. Kyseiset osakkuusyrietykset on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmällä. Osakkuusyrietysten jatkuvien toimintojen voitosta on yhdistelty konserniin kaiken kaikkiaan 583 tuhatta euroa, joka esitetään erässä "Osuus osakkuusyrietysten tuloksesta". Osakkuusyrietyksillä ei ole lopetettuja toimintoja, eikä laajan tuloksen eriä joita olisi yhdistelty konserniin.

Konserni hankki 19.9.2017 toteutuneessa kaupassa 38,85 prosentin omistusosuuden Ficolo Oy:stä, joka siitä lähtien on yhdistelty konserniin osakkuusyrietyksenä. Vuonna 2017 ei tapahtunut muita muutoksia osakkuusyrietyssijoituksissa.

45 EHDOLLISET VELAT JA VASTUUSITOUKSET

Taseen ulkopuoliset sitoumukset, 1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Vakuustoitominnan kokonaisvastuu	1 666 515	1 491 279
Takaukset	4 620	219
Sijoitussitoumukset	6 111	14 874
Pantatut arvopaperit	11 667	13 333
Luottolimiitit (käyttämättä)	10 000	10 000
Yhteensä	1 698 912	1 529 706

Garantia on saanut tiedon mahdollista vakuutustapahtumaa sekä siihen liittyvää viiden miljoonan euron määräistä korvausvaatimusta viivästysseuraamuksineen ja oikeudenkäyntikuluineen koskevan asian vireille tulosta Helsingin kärjäoikeudessa. Vakuutuskorvausvaatimus liittyy Garantian takausvakuutusasiakkaana vuonna 2011 olleeseen eläkekassaan, joka asetettiin vakuutuskassalain (1164/1992, muutoksineen) mukaiseen selvitystilaan joulukuussa 2011 ja sittemmin konkurssiin 5.2.2018, ja johon liittyvän korvaushakemuksen Garantia sai alun perin 30.12.2011. Garantia katsoo, että esitetty vakuutuskorvausvaatimus on edelleen perusteeton, minkä vuoksi siitä ei ole kirjattu varausta tulokseen.

46 ELÄKEVASTUUT

Yhtiön henkilöstön ja johdon lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksilla. Yhtiön johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Yhtiöllä ei ole kirjaamattomia eläkevastuita. Konsernin kaikki eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia.

47 MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni on vuokrannut käyttämänsä toimistotilat. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat vuodesta viiteen vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Lisäksi konsernin eräät yritykset ovat vuokranneet leasingsopimuksin autoja ja konttorikoneita. Edellä mainituista eristä on liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu vuokratulua 2,1 miljoonaa euroa vuonna 2018 (1,9 miljoonaa euroa 2017).

Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

1 000 euroa	31.12.2018	31.12.2017
Yhden vuoden kuluessa	1 730	1 616
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	4 290	5 766
Yhteensä	6 019	7 382

48 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyhtiö sekä tytär että osakkuusyhtiöt. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä näiden lähipiiri.

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat seuraavat:

1) Se, jolla omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vähintään 20 prosenttia yhtiön osakkeista tai osuuksista tai niiden tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta konserniin kuuluvassa yhteisössä taikka yhtiössä määräysvaltaa käyttävässä yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen.

2) hallituksen jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, sekä vastaavassa asemassa 1 kohdassa tarkoitettussa yrityksessä oleva henkilö.

3) Kohdassa 2 tarkoitetun henkilön lapset sekä aviopuoliso tai henkilöön avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö.

4) Yhteisö ja säätiö, jossa edellä tarkoitetulla henkilöllä yksin tai yhdessä toisen kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Yhtiön ja sen Konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa tehdyt liiketoimet on toteutettu normaalien liikeloudellisten periaatteiden mukaisesti. Konserniin kuuluvat yhtiöt eritellään sivulla 120.

Vakuutusosakeyhtiö Garantia hankki 31.8.2018 Suomen Vuokravastuu Oy:n (SVV) koko osakekannan. SVV:n entinen pääomistaja kuuluu Taalerin muuhun lähipiiriin. Transaktio on sisällytetty alla olevaan taulukkoon lähipiiritapahtumista. Lisätietoa transaktiosta liitteessä 43.

Hallituksen jäsen Peter Fagnäs kuului 31.12.2018 omistamansa yhtiönsä kautta yhtiön kymmenen suurimman omistajan joukkoon. Yhtiön toimitusjohtaja Juhani Elomaa ja toimitusjohtajan sijainen Karri Haaparinne sekä johtoryhmän jäsen Petri Lampinen kuuluivat 31.12.2018 yhtiön kymmenen suurimman osakkeenomistajan joukkoon.

Lähipiiritapahtumat osakkuusyhtiöiden ja lähipiirin kanssa, 1 000 euroa

2018	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	1 588	13	7 981	-
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	295	315	4 471	-
2017	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	632	91	4 148	-
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	391	46	4 580	-

Garantia on normaalin liiketoimintansa puitteissa myöntänyt konsernin lähipiirille 10 milj. euron takauksen. Takaus eräännytyn vuoden 2018 aikana.

Johdon omistukset

Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenet omistavat vuoden 2018 lopussa yhteensä 7 515 007 yhtiön osaketta, joka vastaa 26,5 prosenttia osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenten osakeomistukset yhtiössä, mukaan lukien lähipiiriomistukset:

Nimi	Asema	Osakkeiden lukumäärä
Peter Fagernäs ¹⁾	Hallituksen puheenjohtaja	2 503 128
Juhani Elomaa ²⁾	Toimitusjohtaja	2 030 093
Karri Haaparinne ³⁾	Toimitusjohtajan sijainen	1 760 338
Petri Lampinen ⁴⁾	Taaleri Varainhoito Oy, toimitusjohtaja	517 112
Samu Lang	Johtaja, Varainhoito	256 530
Esa Kiiskinen ⁵⁾	Hallituksen jäsen	232 496
Vesa Puttonen ⁶⁾	Hallituksen jäsen	182 224
Janne Koikkalainen	Lakiasiaintohtaja	10 000
Minna Smedsten	Talustohtaja	17 586
Hanna Maria Sievinen	Hallituksen jäsen	3 000
Tuomas Syrjänen	Hallituksen jäsen	2 500
Yhteensä		7 515 007
Yhteensä osakekannasta, %		26,5 %

¹⁾ Peter Fagernäs in omistus koostuu 2 503 128 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Oy Hermitage Ab.

²⁾ Juhani Elomaan omistus koostuu 2 030 093 Osakkeesta, joista 266 656 Osaketta omistaa hänen määräysvallassaan oleva E-Capital Oy ja 45 875 Osaketta hänen muu lähipiirinsä.

³⁾ Karri Haaparinteen omistus koostuu 1 760 338 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Xabis Oy omistaa 167 683 Osaketta ja hänen muu lähipiirinsä 142 442 Osaketta.

⁴⁾ Petri Lampisen omistus koostuu 517 112 Osakkeesta, joista hänen muu lähipiiri omistaa 8 268 Osaketta.

⁵⁾ Esa Kiiskisen omistus koostuu 232 496 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Saija ja Esa Kiiskinen Oy omistaa 78 891 Osaketta ja Saija Kiiskinen Oy 74 714 Osaketta.

⁶⁾ Vesa Puttosen omistus koostuu 182 224 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Enabla Oy omistaa 182 224 Osaketta.

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet

Ylin johto koostuu hallituksesta ja johtoryhmästä¹⁾. Heille työsuorituksesta maksettu tai maksettava kompensatio koostuu seuraavista eristä:

1 000 euroa	2018	2017
Palkat, palkkiot ja muut työsuhde-etuudet	2 108	2 098
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	944	886
Yhteensä	3 051	2 984

1) Taalerin johtoryhmän kokoonpano on muuttunut tilikausien 2018 ja 2017 aikana. Johtoryhmästä pois jääneiden etuudet sisältyvät taulukkoon siltä ajalta, kun he kuuluivat johtoryhmään.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

euroa	Liite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Palkkiotuotot	2	7 762,50	5 175,00
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot		-17 686,99	13 738,27
Arvopaperikaupan nettotuotot	3	-17 686,99	13 738,27
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	4	11 617 511,56	11 000 000,00
Korkotuotot	5	1 080 534,98	294 261,47
Liiketoiminnan muut tuotot	6	3 862 711,68	3 655 833,02
SIJOITUSPALVELUTOIMINNAN TUOTOT		16 550 833,73	14 969 007,76
Palkkiokulut	7	-103 920,69	-44 889,68
Korkokulut	8	-2 899 043,33	-3 078 545,98
Hallintokulut			
Henkilöstökulut	9		
Palkat ja palkkiot		-2 442 451,91	-3 466 093,21
Henkilösivukulut		-333 451,33	-636 931,91
Eläkekulut		-428 009,64	-361 285,58
Muut henkilösivukulut		94 558,31	-275 646,33
Henkilöstökulut yhteensä		-2 775 903,24	-4 103 025,12
Muut hallintokulut	10	-1 052 693,68	-1 074 397,31
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	11	-21 414,66	-17 862,06
Liiketoiminnan muut kulut	12	-960 511,71	-1 170 460,37
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuaista rahoitusvaroista	13	26 644,47	0,00
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		8 763 990,89	5 479 827,24
Tilinpäätössiirrot	14	2 850 000,00	7 800 000,00
Tuloverot	15	-22 892,98	-464 684,92
VARSAINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		11 591 097,91	12 815 142,32

EMOYHTIÖN TASE

Vastaavaa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
Saamiset luottolaitoksilta	15, 25, 26, 27, 28, 29	7 440 994,82	12 268 305,04
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	16, 25, 26, 27, 28, 29	22 472 596,63	5 925 210,00
Osakkeet ja osuudet	17, 25, 26	5 009 089,53	15 033 434,51
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	17, 25, 26	2 997 624,48	2 380 012,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	17, 25, 26	77 976 286,42	77 883 946,42
Aineettomat hyödykkeet	18	29 687,54	51 102,20
Muut varat	19	137 104,34	411 028,25
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	20	1 460 832,78	1 726 776,04
Laskennalliset verosaamiset	21	3 247,48	0,00
		117 527 464,02	115 679 814,46

Vastattavaa	Liite	31.12.2018	31.12.2017
VIERAS PÄÄOMA		63 867 997,47	66 190 993,96
Velat luottolaitoksille	22, 26, 27, 28, 29	6 996 300,88	8 000 000,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	23, 26, 27, 28, 29	54 814 835,53	55 000 000,00
Muut velat	24	283 416,57	352 707,30
Siirtovelat ja saadut ennakot	25	1 773 444,49	2 838 286,66
OMA PÄÄOMA	30	53 659 466,55	49 488 820,50
Osakepääoma		125 000,00	125 000,00
Vapaat rahastot		36 139 665,20	36 139 665,20
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		36 139 665,20	36 139 665,20
Edellisten tilikausien voitto(tappio)		5 803 703,44	409 012,98
Tilikauden voitto (tappio)		11 591 097,91	12 815 142,32
		117 527 464,02	115 679 814,46

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liikevoitto (tappio)	8 763 990,89	5 479 827,24
Suunnitelman mukaiset poistot	21 414,66	17 862,06
Muut oikaisut		
Sijoitusten käyvän arvon muutokset		
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	9 158,33	-13 738,27
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	8 794 563,88	5 483 951,03
Käyttöpääoman muutos		
Lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-16 563 624,00	-1 925 210,00
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	429 802,49	-1 198 163,02
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	-1 056 535,52	1 375 832,37
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-8 395 793,15	3 736 410,38
Maksetut välittömät verot (-)	-212 103,39	-25 840,56
Liiketoiminnan rahavirta (A)	-8 607 896,54	3 710 569,82
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-	-28 420,80
Investoinnit tytä- ja osakkuusyrityksiin	-709 952,48	-
Investoinnit muihin sijoituksiin	10 000 000,00	-15 000 000,00
Investointien rahavirta (B)	9 290 047,52	-15 028 420,80
Rahoituksen rahavirta:		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		-10 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys(+)/vähennys(-)	-1 000 000,00	-1 000 000,00
Saadut ja maksetut konserniavustukset	2 850 000,00	7 800 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-7 359 461,20	-6 227 236,40
Rahoituksen rahavirta (C)	-5 509 461,20	-9 427 236,40
Rahavarojen lisäys/vähennys (A+B+C)	-4 827 310,22	-20 745 087,38
Rahavarat tilikauden alussa	12 268 305,04	33 013 392,42
Rahavarat tilikauden lopussa	7 440 994,82	12 268 305,04
Rahavarojen erotus	-4 827 310,22	-20 745 087,38

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1	Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	107
---	--	-----

Tuloslaskelman liitetiedot

2	Palkkiotuotot	109
3	Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	109
4	Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	109
5	Korkotuotot	109
6	Liiketoiminnan muut tuotot	109
7	Palkkiokulut	110
8	Korkokulut	110
9	Henkilöstökulut	110
10	Muut hallintokulut	110
11	Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	110
12	Liiketoiminnan muut kulut	111
13	Odotettavissa olevat luottotappiot	111
14	Tilinpäätössiirrot	111
15	Verot	111

Taseen liitetiedot

16	Saamiset luottolaitoksilta	112
17	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	112
18	Osakkeet ja osuudet	112
19	Aineettomat hyödykkeet	113
20	Muut varat	113
21	Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	113
22	Velat luottolaitoksille	113
23	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	114
24	Muut velat	114
25	Siirtovelat ja saadut ennakot	114
26	Koti- ja ulkomaanrahan määräiset erät sekä konsernierät	114
27	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	115
28	Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia	116
29	Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma	117
30	Oman pääoman lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana	117

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

31	Vakuudet ja vastuusitoumukset	118
32	Eläkevastuut	118
33	Leasing- ja muut vuokravastuut	118

Luettelo käytetyistä kirjanpitoKirjoista

119

Tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt

120

1. EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Taaleri Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti ja sijoituspalvelulain, valtiovarainministeriön sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1. – 31.12.2018.

Tuloutusperiaatteet

Arvopaperikaupan nettotuottoihin on kirjattu luovutusvoitot ja – tappiot sekä arvonmuutokset osakkeista ja osuuksista.

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista-ryhmään kirjataan pääsääntöisesti osinkotuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista sekä luovutusvoitot/-tappiot osakkuus- ja konserniyrityksistä. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

Korkotuotot – ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti korollisista omaisuus- ja velkaeristä.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat on kirjattu tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimena olevat ulkomaan rahan määräiset saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien verosta ja laskennallisesta verosta.

Rahoitusinstrumentit

1.1.2018 alkaen sovelletaan rahoitusinstrumenttien osalta IFRS 9:n Rahoitusinstrumentit luokittelu- ja arvostussäännöksiä entisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen sijasta. Taaleri-konsernin tilinpäätöksen liitetiedossa 2 on tarkemmin avattu rahoitusvaroja ja –velkoja koskevia laatimisperiaatteita ja kerrottu vaikutuksista konsernitason. Taaleri Oyj:n rahoitusvarojen ja –velkojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti on nähtävissä liitetiedolla 27. Tase-erien vertailulukuna on käytetty IAS 39:n mukaista lukua vuoden 2017 tilanteesta, ellei toisin mainita.

Taaleri Oyj on 31.12.2017 saakka luokitellut rahoitusvarat eräpäivään asti pidettäviin, kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin, myytävissä oleviin sekä lainoihin ja muihin saamisiin. Käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja -veloista sekä käyvän arvon rahastoon kun rahoitusinstrumentti on luokiteltu myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Lainat ja muut saamiset on arvostettu mahdollisella arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon. Kaupankäyntitarkoituksessa ja myytävissä olevat rahoitusinstrumentit arvostetaan niiden käypiin arvoihin.

Rahoitusinstrumenttien osto- ja myyntisopimuksia kirjattaessa on käytetty kaupantekopäivää kirjaamisperusteena.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioiden tarpeellisuutta, muille kuin niille jotka arvostetaan käypään arvoon, arvioidaan vähintään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Mikäli on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että lainoihin ja muihin saamisiin kuuluvan erän tai erien ryhmän arvo on alentunut, alennetaan omaisuuserän kirjanpitoarvoa. Tappion määrä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Saamiset luottolaitoksilta –erään luetaan saamiset luottolaitoksen toiminnasta annetussa laissa tarkoitetuille luottolaitoksille ja niitä vastaaville ulkomaisille luottolaitoksille annetut luotot, niihin tehdyt talletukset sekä takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten perusteella velkojille maksetut määrät.

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä –erään luetaan muille kuin luottolaitoksille ja keskuspankeille annetut luotot, muut sellaiset saamiset sekä takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten perusteella velkojille maksetut määrät.

Osakkeet, sijoitusosuudet ja muut sellaiset osuudet, lukuun ottamatta tytär- ja osakkuusyrittösoakkeita, jotka tuottavat oikeuden yhteisön omaan pääomaan on merkitty tase-erään ”Osakkeet ja osuudet”.

Velat luottolaitoksille –erään luetaan velat luottolaitoksille ja keskuspankeille. Velkaa pidetään vaadittaessa maksettavana, jos se voidaan irtisanoa päättyväksi heti tai enintään yhden pankkipäivän kuluttua.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille –erään luetaan velat muille kuin luottolaitoksille ja keskuspankeille.

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat –erään luetaan Taaleri Oyj:n vuosina 2014-2016 liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat. Lainojen korko- ja transaktiomenot on jaksotettu lainojen juoksuajalle.

Transaktiomenot veloista luottolaitoksille ja yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista on esitetty tuloslaskelman erässä korkokulut.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. tilikauden aikana toteutetut IT-hanke ja järjestelmäkulut. Aineelliset hyödykkeet kirjataan taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Mikäli aineettomien tai aineellisten hyödykkeiden todennäköisen tulevaisuudessa kerryttämän tulon todetaan tilikauden päättyessä olevan olennaisesti ja pysyvästi alempi kuin niiden kirjanpitoarvo, erotus kirjataan arvonalentumistappiona kuluksi.

Poistosuunnitelma on seuraavanlainen:

ATK-ohjelmistot - tasapoisto, 4 vuotta

Muut aineettomat oikeudet - tasapoisto, 3 vuotta

Muut pitkävaikutteiset kulut - tasapoisto, 3 vuotta

Koneet ja kalusto - tasapoisto 4 vuotta

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2 PALKKIOTUOTOT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Muut palkkiotuotot	7 762,50	5 175,00
Yhteensä	7 762,50	5 175,00

3 ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT

Arvopaperikaupan nettotuotot	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-17 545,75	13 738,27
Yhteensä	-17 545,75	13 738,27

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Arvopaperikaupan nettotuotot lajeittain		
Osakkeista ja -osuuksista	-17 545,75	13 738,27
Myyntivoitot ja -tappiot	18 257,05	
Käyvän arvon muutokset	-35 802,80	13 738,27
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-17 545,75	13 738,27
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-141,24	-
Yhteensä	-17 686,99	13 738,27

4 TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIJOITUKSISTA

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	6 000 000,00	11 000 000,00
Osinkotuotot	6 000 000,00	11 000 000,00
Osakkuusyryksistä	5 617 511,56	-
Osinkotuotot	196 743,80	-
Myyntivoitot ja -tappiot	5 420 767,76	-
Yhteensä	11 617 511,56	11 000 000,00

5 KORKOTUOTOT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	733 102,53	292 406,90
Muut korkotuotot	802,31	144,98
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	346 630,14	1 709,59
Yhteensä	1 080 534,98	294 261,47

6 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Muut tuotot	-	5 950,00
Muut tuotot konsernin sisäinen	3 862 711,68	3 649 883,02
Yhteensä	3 862 711,68	3 655 833,02

7 PALKKIOKULUT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Muusta toiminnasta	103 920,69	44 889,68
Yhteensä	103 920,69	44 889,68

8 KORKOKULUT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Veloista luottolaitoksille	253 299,59	278 807,01
Saamisista luottolaitoksilta	873,39	25 442,85
Liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	2 644 670,35	2 774 223,75
Muut korkokulut	200,00	72,37
Samaan konserniin kuuluville yrityksille	-	-
Yhteensä	2 899 043,33	3 078 545,98

9 HENKILÖSTÖKULUT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Palkat ja palkkiot	2 442 451,91	3 466 093,21
Eläkekulut	428 009,64	361 285,58
Muut henkilösivukulut	-94 558,31	275 646,33
Yhteensä	2 775 903,24	4 103 025,12

Hallitukselle, toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajalle on tilikauden 2018 aikana maksettu palkkaa ja palkkioita sis. vapaaehtoisen eläkevakuutuksen yhteensä 1055,8 (900,7) tuhatta euroa. Emo-yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 16 toimihenkilöä (16).

Yhtiön toimitusjohtajalle vuonna 2018 maksetut palkat ja palkkiot sisältäen luontoisedut ja lisäeläkevakuutuksen olivat yhteensä 526 tuhatta euroa. Toimitusjohtaja on oikeutettu irtisanomistilanteessa kahdentoista kuukauden palkkaan vastaavaan irtisanomiskorvaukseen yhtiön irtisanoessa työ- tai toimitusjohtajasopimuksen. Toimitusjohtajalla on oikeus lakisääteiseen eläkkeeseen ja eläkeikä määräytyy lakisääteisen työeläkejärjestelmän puitteissa. Yhtiön toimitusjohtaja on oikeutettu yhtiön kustantamaan lisäeläkevakuutukseen, jonka kustannus oli 84 tuhatta euroa vuonna 2018.

10 MUUT HALLINTOKULUT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	193 696,66	238 183,89
Markkinointi ja viestintäkulut	287 856,24	250 679,27
Konsernilta ostetut hallintopalvelut	335 074,00	328 524,00
Muut kulut	236 066,78	257 010,15
Yhteensä	1 052 693,68	1 074 397,31

11 POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Aineettomat hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	21 414,66	17 862,06
Yhteensä	21 414,66	17 862,06

12 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Toimitila- ja muut vuokratulot	17 808,46	12 436,30
Laitevuokrat ja leasing	90 902,91	93 992,52
Yhtiön tilintarkastajille maksetut palkkiot	56 482,00	141 302,26
Tilintarkastuspalkkiot	45 260,00	125 302,00
Muut	11 222,00	16 000,26
Muut kulut	768 673,87	922 729,29
Yhteensä	933 867,24	1 170 460,37

13 ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT

	Jaksotettu hankintameno
ECL 1.1.2018	42 881,84
Hankinnasta johtuvat lisäykset	4 783,36
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-31 427,83
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	0,00
Tulosvaikutus yhteensä	-26 644,47
ECL 31.12.2018	16 237,37

Kaikki ECL laskennassa olevat rahoitusvarat ovat tasolla 1, eli luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi. Esitettävillä kausilla ei ole realisoitunut luottotappioita.

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno		
kirjatuista rahoitusvaroista	26 644,47	-
Tuloslaskelmaan kirjatut	26 644,47	-

14 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Saadut konserniavustukset	6 000 000,00	7 800 000,00
Myönnetty konserniavustukset	3 150 000,00	-
Yhteensä	2 850 000,00	7 800 000,00

15 VEROT

	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Tilikauden tuloksesta	18 460,63	465 490,91
Aikaisempien kausien verot	-896,54	-805,99
Laskennalliset verot	5 328,89	-
Yhteensä	22 892,98	464 684,92

TASEEN LIITETIEDOT

16 SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA

	31.12.2018	31.12.2017
Vaadittaessa maksettavat		
Kotimaisilta luottolaitoksilta	7 440 994,82	12 268 305,04
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	<u>7 440 994,82</u>	<u>12 268 305,04</u>

17 SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ

	31.12.2018	31.12.2017
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Konserni **)	15 350 000,00	1 800 000,00
Henkilöstölainat	271 596,63	125 210,00
Muut yitykset	6 851 000,00	4 000 000,00
Yhteensä	<u>22 472 596,63</u>	<u>5 925 210,00</u>

Saamisten yhteismäärä, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla:

**) Konsernin sisäiset	15 350 000,00	1 800 000,00
-------------------------	---------------	--------------

18 OSAKKEET JA OSUUDET

	31.12.2018	31.12.2017
Osakkeet ja osuudet	5 009 089,53	15 033 434,51
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	5 004 854,82	
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	4 234,71	
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat		15 029 199,80
Myytavissä olevat		4 234,71
- josta julkisesti noteeratut	17 832,32	16 527,97
- joista rahasto-osuudet	4 987 022,50	15 012 671,83
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	2 997 624,48	2 380 012,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	77 976 286,42	77 883 946,42
Kirjanpitoarvo yhteensä	85 983 000,43	95 297 392,93
- joista hankintameno	80 978 145,61	80 268 193,13

19 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2018	IT järjestelmät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	85 658,63	85 658,63
Hankintameno 31.12.	85 658,63	85 658,63
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	34 556,43	34 556,43
Tilikauden poistot	21 414,66	21 414,66
Kertyneet poistot 31.12.	55 971,09	55 971,09
Kirjanpitoarvo 1.1.	51 102,20	51 102,20
Kirjanpitoarvo 31.12.	29 687,54	29 687,54

2017	IT järjestelmät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	57 237,83	57 237,83
Lisäykset	28 420,80	28 420,80
Hankintameno 31.12.	85 658,63	85 658,63
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	16 694,37	16 694,37
Tilikauden poistot	17 862,06	17 862,06
Kertyneet poistot 31.12.	34 556,43	34 556,43
Kirjanpitoarvo 1.1.	40 543,46	40 543,46
Kirjanpitoarvo 31.12.	51 102,20	51 102,20

20 MUUT VARAT

	31.12.2018	31.12.2017
Saamiset konserniyrityksiltä	29 590,03	120 618,29
ALV saamiset	94 867,92	248 722,97
Muut	12 646,39	41 686,99
Yhteensä	137 104,34	411 028,25

21 SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT

	31.12.2018	31.12.2017
Konsernisiirtosaamiset	700 462,14	1 258 383,31
Korkosaamiset	426 351,98	357 253,36
Versaamiset	194 539,30	17 960,27
Muut siirtosaamiset	139 479,36	93 179,10
Yhteensä	1 460 832,78	1 726 776,04

22 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

	31.12.2018	31.12.2017
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	6 996 300,88	8 000 000,00
Yhteensä	6 996 300,88	8 000 000,00

23 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

	31.12.2018	31.12.2017
Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	54 814 835,53	55 000 000,00
Yhteensä	54 814 835,53	55 000 000,00

Taaleri Oyj on liikkeellelaskenut yhden joukkovelkakirjalainan vuonna 2016 ja kaksi vuonna 2014, josta ensimmäinen maksettiin pois vuonna 2017. Vuonna 2016 liikkeellelaskettu joukkovelkakirjalaina on listattu Nasdaq HEL Corporate Bonds -listalla ja vuonna 2014 Nasdaq First North Bond Market Finland -markkinapaikalla. Katso konsernin liite 31 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat.

24 MUUT VELAT

	31.12.2018	31.12.2017
Ostovelat	154 899,75	54 408,49
Muut velat	8 605,37	74 635,00
Konsernin muut velat	119 911,45	223 663,81
Yhteensä	283 416,57	352 707,30

25 SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT

	31.12.2018	31.12.2017
Konsernin siirtovelat	481 000,57	216 105,80
Lomapalkkavelka	426 683,98	343 622,81
Korkovelat	368 906,40	360 684,17
Verojaksotus	-	439 650,35
Muut siirtovelat	496 853,54	1 478 223,53
Yhteensä	1 773 444,49	2 838 286,66

26 KOTI- JA ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT SEKÄ KONSERNIERÄT

2018	EUR	Muu kuin EUR	Yhteensä	Samaan konserniin kuuluvalta
Saamiset luottolaitoksilta	7 440 994,82	-	7 440 994,82	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	22 472 596,63	-	22 472 596,63	
Osakkeet ja osuudet	85 983 000,43	-	85 983 000,43	77 976 286,42
Muu omaisuus	1 627 624,66	-	1 627 624,66	730 052,17
Yhteensä	117 524 216,54	-	117 524 216,54	78 706 338,59

Velat luottolaitoksille	6 996 300,88	-	6 996 300,88	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	54 814 835,53	-	54 814 835,53	
Muut velat	2 056 861,06	-	2 056 861,06	616 764,99
Yhteensä	63 867 997,47	-	63 867 997,47	616 764,99

2017	EUR	Muu kuin EUR	Yhteensä	Samaan konserniin kuuluvalta
Saamiset luottolaitoksilta	12 268 305,04	-	12 268 305,04	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 925 210,00	-	5 925 210,00	
Osakkeet ja osuudet	95 297 392,93	-	95 297 392,93	77 883 946,42
Muu omaisuus	2 188 906,49	-	2 188 906,49	1 379 001,60
Yhteensä	115 679 814,46	-	115 679 814,46	79 262 948,02

Velat luottolaitoksille	8 000 000,00	-	8 000 000,00	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	55 000 000,00	-	55 000 000,00	
Muut velat	3 190 993,96	-	3 190 993,96	1 701 887,34
Yhteensä	66 190 993,96	-	66 190 993,96	1 701 887,34

27 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2018

Rahoitusvarat	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat		Yhteensä
		Oman pääoman ehtoiset ⁴⁾	Muut	Oman pääoman ehtoiset	Muut	
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	7 440 994,82					7 440 994,82
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	8 312 596,63			14 160 000,00		22 472 596,63
Osakkeet ja osuudet ³⁾		4 234,71		17 832,32	4 987 022,50	5 009 089,53
Muut rahoitusvarat	1 182 493,14					1 182 493,14
Rahoitusvarat yhteensä	16 936 084,59	4 234,71	0,00	14 177 832,32	4 987 022,50	36 105 174,12
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä						80 973 910,90
Muut kuin rahoitusvarat						448 379,00
Varat yhteensä 31.12.2018						117 527 464,02

Rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ¹⁾		6 996 300,88	6 996 300,88
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ²⁾		54 814 835,53	54 814 835,53
Muut rahoitusvelat		2 048 319,39	2 048 319,39
Rahoitusvelat yhteensä		63 859 455,80	63 859 455,80
Muut kuin rahoitusvelat			8 541,67
Velat yhteensä 31.12.2018			63 867 997,47

1) Saamisten ja velkojen osalta on katsottu kirjanpitoarvon olevan paras arvio niiden käyvästä arvosta.

2) Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon. Niiden käypä arvo 31.12.2018 oli 56.941.089,73 euroa.

3) Osakkeet ja osuudet on arvostettu taseessa käypään arvoon.

4) Yhtiön ei-strategiset sijoitukset luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi. Tällöin osinkotuotot kirjataan tulosvaikutteisesti, mutta käyvän arvon muutokset, valuuttakurssivoitot ja -tappiot sekä myyntivoitot ja tappiot kirjataan laajaan tulokseen. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja eria ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi. Toimiva johto määrittelee instrumenttikohteisesti, mitkä instrumentit käsitellään ei-strategisina. Tähän ryhmään lukeutuu euromääräisesti pienet yhtiömiespanokset pääomarahastoliiketoimintaan liittyviin kommandiittiyhtiöihin, sekä osakesijoitukset yhtiöihin joita ei katsota läheisesti liittyvän konsernin strategiaan. Taaleri Oyj:n Ei-strategisten sijoitusten käypä arvo 31.12.2018 oli 4 tuhatta euroa, eikä mistään ei-strategisesta sijoituksesta ole kirjattu osinkotuottoja tilikaudella 2018. Tilikauden aikana ei-strategisia sijoituksia ei ole kirjattu taseesta pois.

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2017, 1 000 euroa

Rahoitusvarat	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytavissä olevat	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	12 268 305,04			12 268 305,04
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	5 925 210,00		0,00	5 925 210,00
Osakkeet ja osuudet ³⁾		15 029 199,80	4 234,71	15 033 434,51
Muut rahoitusvarat	1 788 048,55			1 788 048,55
Rahoitusvarat yhteensä	19 981 563,59	15 029 199,80	4 234,71	35 014 998,10
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä				80 263 958,42
Muut kuin rahoitusinstrumentit				400 857,94
Varat yhteensä 31.12.2017				115 679 814,46

Rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ¹⁾		8 000 000,00	8 000 000,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ²⁾		55 000 000,00	55 000 000,00
Muut rahoitusvelat		2 751 343,61	2 751 343,61
Rahoitusvelat yhteensä		65 751 343,61	65 751 343,61
Muut kuin rahoitusvelat			439 650,35
Velat yhteensä 31.12.2017			66 190 993,96

1) Saamisten ja velkojen osalta on katsottu kirjanpitoarvon olevan paras arvio niiden käyvästä arvosta.

2) Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon. Niiden käypä arvo 31.12.2017 oli 57.605.239,73 euroa.

3) Osakkeet ja osuudet on arvostettu taseessa käypään arvoon.

28 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT JA KIRJANPITOARVOT SEKÄ KÄYPIEN ARVOJEN HIERARKIA

2018	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat		
Saamiset luottolaitoksilta	7 440 994,82	7 440 994,82
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	22 472 596,63	25 439 602,21
Osakkeet ja osuudet	8 006 714,01	8 006 714,01
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	77 976 286,42	77 976 286,42
Yhteensä	115 896 591,88	118 863 597,46
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	6 996 300,88	7 152 741,23
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	54 814 835,53	56 941 089,73
Yhteensä	61 811 136,41	64 093 830,96

2017	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat		
Saamiset luottolaitoksilta	12 268 305,04	12 268 305,04
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 925 210,00	6 909 313,17
Osakkeet ja osuudet	17 413 446,51	17 413 446,51
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	77 883 946,42	77 883 946,42
Yhteensä	113 490 907,97	114 475 011,14
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	8 000 000,00	8 406 893,88
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	55 000 000,00	62 724 671,81
Yhteensä	63 000 000,00	71 131 565,69

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
- Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	5 004 854,82			5 004 854,82
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			4 234,71	4 234,71
Yhteensä	5 004 854,82	-	4 234,71	5 009 089,53

2017	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
- Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	15 029 199,80			15 029 199,80
- Myytävissä olevat			4 234,71	4 234,71
Yhteensä	15 029 199,80	-	4 234,71	15 033 434,51

Hierarkiatasot

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan (ts. hinnoista) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä Taaleri-konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden tiedot perustuvat merkittävilta osin todennettaviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin tietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon. Pääosin tason 3 omaisuuserät on arvostettu ulkopuoliselta taholta saatuun hintaan tai, ellei luotettavaa käypää arvoa ole saatavilla/määritettävissä, hankintahintaan.

29 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

31.12.2018	Saamiset luottolaitoksilta	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	Velat luottolaitoksille ¹⁾	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ¹⁾
alle 3 kuukautta	7 440 994,82	-	-	-
3-12 kuukautta	-	6 550 000,00	1 000 000,00	20 000 000,00
1-5 vuotta	-	7 138 834,00	6 000 000,00	35 000 000,00
5-10 vuotta	-	8 800 000,00	-	-
yli 10 vuotta	-	-	-	-
Yhteensä	7 440 994,82	22 488 834,00	7 000 000,00	55 000 000,00

31.12.2017	Saamiset luottolaitoksilta	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	Velat luottolaitoksille ¹⁾	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ¹⁾
alle 3 kuukautta	12 268 305,04	-	-	-
3-12 kuukautta	-	-	8 000 000,00	-
1-5 vuotta	-	4 125 210,00	-	55 000 000,00
5-10 vuotta	-	1 800 000,00	-	-
yli 10 vuotta	-	-	-	-
Yhteensä	12 268 305,04	5 925 210,00	8 000 000,00	55 000 000,00

1) Saamisten maturiteetit on esitetty alkuperäiseen alaskirjaamattomaan arvoon.

30 OMAN PÄÄOMAN LISÄYKSET JA VÄHENNYKSET TILIKAUDEN AIKANA

	1.1.2018	Lisäys	Vähennys	31.12.2018
Osakepääoma	125 000,00			125 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	36 139 665,20			36 139 665,20
Edellisten tilikausien tulos	13 224 155,30			13 224 155,30
Tilikauden tulos	0,00	11 591 097,91		11 591 097,91
Yhteensä	49 488 820,50	11 591 097,91	0,00	61 079 918,41

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2018

60 954 918,41

	1.1.2017	Lisäys	Vähennys	31.12.2017
Osakepääoma	125 000,00			125 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	36 139 665,20			36 139 665,20
Edellisten tilikausien tulos	6 636 249,38		6 227 236,40	409 012,98
Tilikauden tulos	0,00	12 815 142,32		12 815 142,32
Yhteensä	42 900 914,58	12 815 142,32	6 227 236,40	49 488 820,50

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2017

49 363 820,50

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

31 VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Taseen ulkopuoliset sitoumukset	31.12.2018	31.12.2017
Pantatut arvopaperit	11 666 666,67	13 333 333,33
Luottolimitit (käyttämättä)	5 000 000,00	5 000 000,00
Yhteensä	16 666 666,67	18 333 333,33

32 ELÄKEVASTUUT

Yhtiön henkilöstön ja johdon lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksilla. Yhtiön johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Yhtiöllä ei ole kirjaamattomia eläkevastuita.

33 LEASING- JA MUUT VUOKRAVASTUUT

31.12.2018	< 1 v.	1-5 v.
Leasingmaksut	148 793,37	216 524,97
Yhteensä	148 793,37	216 524,97

31.12.2017	< 1 v.	1-5 v.
Leasingmaksut	77 726,02	93 610,81
Yhteensä	77 726,02	93 610,81

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

Tuloslaskelma	Paperitulosteena
Tase	Paperitulosteena
Päiväkirja	Paperitulosteena
Pääkirja	Paperitulosteena
Ostoreskontra	Digitaalisena tallenteena
Palkkakirjanpito	Ulkoistettu

TOSITELAJIT JA SÄILYTYSTAPA

TITO	Tiliotetositteet	paperitositteina
NRD	Nordea tiliotetositteet	paperitositteina
DANSKE	Danske Bank tiliotetositteet	paperitositteina
MUTI	Muut tiliotteet	paperitositteina
EL	Sähköiset ostolaskut	sähköinen arkistointi
M2	Matka- ja kululaskutosite	sähköinen arkistointi
PT	Pääkirjatositteet	paperitositteina
JT	Jaksotustositteet	paperitositteina
MT	Muistiotositteet	paperitositteina

Kaikki kirjanpitoaineisto säilytetään yhtiön omilla tiloilla lain edellyttämällä tavalla.

TYTÄRYHTIÖT JA OSAKKUUSYHTIÖT

Emoyhtiö	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus	
Taaleri Oyj	Helsinki	2234823-5		
Emoyhtiön suorat omistukset				Konsernin omistus
Taaleri Energia Oy	Helsinki	2772984-6	80,55 %	
Taaleri Pääomarahastot Oy	Helsinki	2264327-7	100,00 %	
Taaleri Sijoitus Oy	Helsinki	2432616-0	100,00 %	
Taaleri Varainhoito Oy	Helsinki	2080113-9	100,00 %	
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	Helsinki	0944524-1	100,00 %	
Muut konserniyhtiöt				Konsernin omistus
Evervest Oy	Helsinki	2710163-7	100,00 %	
Kultataaleri Oy	Helsinki	2436455-4	100,00 %	
Taaleri Aurinkotuuli GP Oy	Helsinki	2787459-2	100,00 %	
Taaleri Aurinkotuuli II GP Oy ¹⁾	Helsinki	2948690-5	100,00 %	uusi
Taaleri Energia Operations Oy	Helsinki	2710646-2	100,00 %	
Taaleri Energia Fund Management Oy	Helsinki	2833245-3	100,00 %	
Taaleri Kapitaali Oy	Helsinki	2772994-2	70,00 %	
Taaleri Veropalvelut Oy	Helsinki	2504066-6	95,00 %	
Taaleri Rahastoyhtiö Oy	Helsinki	2062840-1	100,00 %	
ClarkApps Oy	Turku	2714418-6	68,00 %	
Taaleri Afrikka Rahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2606112-7	100,00 %	
Taaleri Afrikka Rahasto II GP Oy ¹⁾	Helsinki	2772992-6	100,00 %	
Taaleri Porin Asuntorahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2364138-8	100,00 %	
Taaleri Rauman Asuntorahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2373394-4	100,00 %	
Taaleri Asuntorahasto VI hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2481017-1	100,00 %	
Taaleri Datacenter GP Oy ¹⁾	Helsinki	2859905-1	100,00 %	
Taaleri Datacenter Ky ¹⁾	Helsinki	2842816-4	100,00 %	
Galubaltis GP Oy ¹⁾	Helsinki	2840499-8	100,00 %	
Taaleri Geoenergia GP Oy ¹⁾	Helsinki	2808431-4	100,00 %	
Taaleri Kiertotalous GP Oy	Helsinki	2745010-8	100,00 %	
Taaleri Kiinteistökehitysrahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2689264-1	100,00 %	
Taaleri Linnainmaankulman hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2413559-1	100,00 %	
Taaleri Biotehtaan hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2459599-3	100,00 %	
Taaleri Merenkulku GP Oy	Helsinki	2766357-6	100,00 %	
Taaleri Metsärahaoston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2512332-2	100,00 %	
Taaleri Metsärahaosto III hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2652535-8	100,00 %	
Taaleri Georahasto I GP Oy	Helsinki	2873880-8	100,00 %	uusi
Taaleri Monitoimitilat GP Oy ¹⁾	Helsinki	2873880-8	100,00 %	
Taaleri Oaktree Syöttörahaoston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2442491-6	100,00 %	
Taaleri Ovitehtaan hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2577306-9	100,00 %	
Taaleri Tallikiinteistöt GP Oy	Helsinki	2921262-1	100,00 %	uusi
Taaleri Telakka GP Oy	Helsinki	2743458-9	100,00 %	
Taaleri Tonttirahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2669135-6	100,00 %	
Taaleri Tonttirahasto II GP Oy ¹⁾	Helsinki	2781839-8	100,00 %	
Taaleri Tuulitehtaan hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2382657-7	80,00 %	
Taaleri Tuulitehdas II hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2623494-8	100,00 %	
Taaleri Tuulitehdas III GP Oy	Helsinki	2748305-7	100,00 %	
Taaleri Varustamo GP Oy ¹⁾	Helsinki	2870420-2	100,00 %	
Taaleri Vuokrakoti GP Oy ¹⁾	Helsinki	2787453-3	100,00 %	
TT Syöttörahaosto GP Oy	Helsinki	2504070-3	100,00 %	
TT Syöttörahaosto II GP Oy	Helsinki	2677052-1	100,00 %	
TT Syöttörahaosto III GP Oy	Helsinki	2637390-5	100,00 %	

¹⁾ Poikkeava tilikausi, ensimmäinen tilikausi lyhennetty/pidennetty

Muut konserniyhtiöt, jatkuu	Kotipaikka	Y-tunnus	omistus	
TT Canada RE Holding Corporation ¹⁾	Vancouver, Kanada	BC1125063	100,00 %	
Northern Lights Enterprise Inc.	Vancouver, Kanada	BC1142689	85,00 %	uusi
Erdwärme Oberland GmbH	München, Saksa	HRB 180649	82,47 %	uusi
Taaleri Energia Holding S.a.r.l.	Luxemburg	B223063	100,00 %	uusi
TGE Taaleri LLC	Delaware, Yhdysvallat	6716095	100,00 %	uusi
Taaleri Energia North America LLC	Delaware, Yhdysvallat	6716103	100,00 %	uusi
TG East Wind Project LLC	Delaware, USA	6514766	100,00 %	uusi

¹⁾ Poikkeava tilikausi, ensimmäinen tilikausi lyhennetty/pidennetty

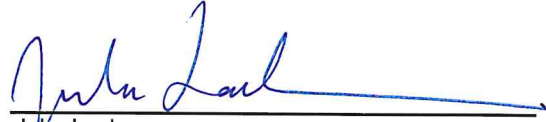
Osakkuusyhtiönä yhdistelty	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus	
Fellow Finance Oyj	Helsinki	2568782-2	25,91 %	
Ficolo Oy	Helsinki	1574703-5	38,85 %	
Munkkiniemi Group Oy	Helsinki	2910063-8	47,00 %	uusi
Turun Toriparkki Oy	Turku	2034713-2	48,15 %	uusi

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

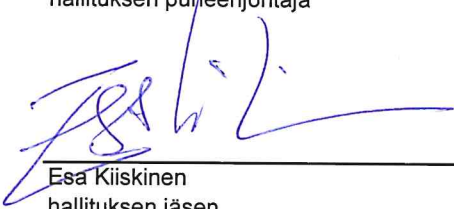
Helsingissä 14. päivänä helmikuuta 2019

Peter Fageräs
hallituksen puheenjohtaja

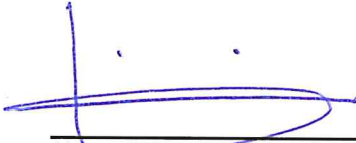
Juhna Laaksonen
hallituksen varapuheenjohtaja

Esa Kiiskinen
hallituksen jäsen

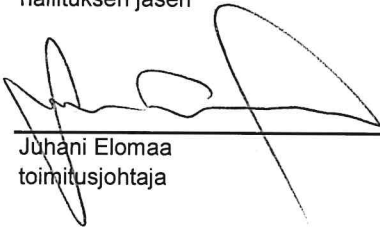
Vesa Puttonen
hallituksen jäsen

Hanna Maria-Sievänen
hallituksen jäsen

Tuomas Syrjänen
hallituksen jäsen

Juhani Elomaa
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 14. päivänä helmikuuta 2019

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Ulla Nykky
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Taaleri Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Taaleri Oyj:n (y-tunnus 2234823-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 14.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät veloitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Palkkiotuottojen tulouttaminen</p> <p><i>Viittaamme kohtaan 2.15 konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa sekä liitetietoon 3.</i></p> <p>Palkkiotuottojen määrä konsernitilinpäätöksessä oli 45,6 miljoonaa euroa. Palkkiotuotot perustuvat esimerkiksi rahasto-osuuksiin, omaisuudenhoitoon, arvopaperivälitykseen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuun. Osa palkkioista on tuottosidonnaisia.</p> <p>Palkkiotuottojen tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c-kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski johtuen tuottojen oikea-aikaiseen ja oikeamääräiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.</p>	<p>Tarkastustoimenpiteisiin kuului muun muassa konsernin laskentaperiaatteissa olevien tuloutusperiaatteiden arviointi sovellettaviin tilinpäätösstandardeihin nähden. Tunnistimme ja testasimme myös tuloutuksiin liittyviä kontrolleja.</p> <p>Arvioimme myynnin jaksotusta analyyttisiä menetelmiä hyväksikäyttäen. Lisäksi tarkastimme tapahtumatason testauksilla, että palkkiotulot on kirjattu oikealle kaudelle ja että ne vastaavat sopimuksia. Arvioimme myös konsernin palkkiotuottoihin liittyvien liitetietojen riittävyyden.</p>
<p>Vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun arvostus</p> <p><i>Viittaamme kohtaan 2.8 konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa sekä liitetietoon 23.</i></p> <p>Tilinpäätöspäivänä konsernin taseeseen sisältyi vakuutus toiminnan velkoja 23,3 miljoonaa euroa. Summa sisältää konsernissa harjoitettavaan takausvakuutus toimintaan liittyvän vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun. Vastuiden määrittelyyn sisältyy johdon tekemiä oletuksia ja arvioita tuleviin korvausmääriin ja vielä tuntemattomiin vakuutustapahtumiin liittyen.</p>	<p>Tarkastustoimenpiteisiin kuului muun muassa konsernin vastuiden tunnistamiseen ja laskentaan liittyvän prosessin arviointi sekä keskeisten kontrollien tunnistaminen. Tarkastuksen yhteydessä arvioimme myös käytettyjä menetelmiä ja tehtyjä oletuksia.</p> <p>Tarkastukseen osallistui asiantuntijana sisäinen aktuaarimme, joka avusti meitä käytettyjen arvioiden ja oletusten asianmukaisuuden arvioinnissa.</p> <p>Arvioimme myös konsernin vakuutus toimintojen velkoihin liittyvien liitetietojen riittävyyttä.</p>

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidemme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2007 alkaen yhtäjaksoisesti 12 vuotta. Taaleri Oyj:stä tuli yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 1.4.2016.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 14.2.2019

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla Nykky
KHT